

LAB PASLAUGŲ PUNKTŲ VARTOTOJŲ POREIKIŲ IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMO TYRIMAS

Nuotraukoje - Kretingos Dienos veiklos centro užimtumo kambarys

Tyrimo vadovė LAB direktorės pavaduotoja bibliotekinei veiklai dokt. Fausta Kepalienė
Tyrimą atliko ir parengė ataskaitą LAB vyresnioji specialistė-tyrėja Ilona Daučiūnienė

TURINYS

ĮVADAS.....	3
TYRIMO METODIKA.....	3
LAB PASLAUGŲ TEIKIMAS PARTNERIŲ ĮSTAIGOSE.....	5
1. LAB partnerystė su kitomis įstaigomis (LAB PP)	5
2. LAB PP situacijos analizė bendrajame šalies kontekste pagal įstaigų veiklos profilį.....	7
2.1. LASS filialai.....	7
2.2. Viešosios bibliotekos.....	9
2.3. Globos įstaigos	13
2.4. Specialiojo ugdymo įstaigos.....	17
2.5. Sveikatos priežiūros įstaigos, teikiančios slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas	20
TYRIMO REZULTATAI	23
1. Tyrime dalyvavusios įstaigos ir jų vartotojai	23
2. LAB sutartinių įsipareigojimų vykdymo vertinimas.....	24
3. LAB PP vartotojų poreikiai.....	27
4. Vartotojų aprūpinimo LAB paslaugomis įstaigose (LAB PP) organizavimas	30
5. Respondentų siūlymai dėl LAB paslaugų prieinamumo vartotojams gerinimo.....	33
IŠVADOS	38
REKOMENDACIJOS.....	40
BIBLIOGRAFINIŲ NUORODŲ SĄRAŠAS.....	41
PRIEDAI.....	42

IVADAS

Lietuvos aklųjų biblioteka (toliau – LAB) yra specialioji valstybinės reikšmės biblioteka, kurios paskirtis – tenkinti asmenų, negalinčių skaityti įprasto spausdinto teksto dėl sensorinių (aklumo, silpnaregystės), fizinių funkcijų, raidos, kompleksinių sutrikimų ir kitų įgimtų ar įgytų sveikatos sutrikimų bei mokymosi sunkumų, kultūrinius ir informacinius poreikius (toliau – vartotojai) [1].

LAB vartotojai aptarnaujami bibliotekos centre Vilniuje ir penkiuose teritoriniuose padaliniuose Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje ir Ukmergėje. Vartotojų, turinčių įvairias negalias ir sutrikimus, dėl kurių jie negali skaityti įprasto spausdinto teksto, aptarnavimą, LAB bendradarbiavimo pagrindu organizuoja ir kitose įstaigose – LAB steigtuose paslaugų punktuose (toliau – LAB PP). 2018 m. veikė 83 LAB PP, teikiantys vartotojams LAB paslaugas 28 Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos filialuose (toliau – LASS filialai), 23 viešosiose bibliotekose, 29 globos įstaigose (senelių, neįgaliųjų globos namuose, socialinės paramos centruose), 2 sveikatos priežiūros įstaigose, teikiančiose slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas ir 1 specialiojo ugdymo įstaigoje.

Siekdama užtikrinti vartotojų skaitymo poreikius, LAB aprūpina juos specialiojo formato leidiniais – mp3 formatu leidžiamomis garsinėmis knygomis, žurnalais, spaudiniais Brailio raštu, padidintu šriftu, daugiafunkciais DAISY (Digital Accesible Information System) formato leidiniais (toliau – leidiniai). Nuo 2012 m. vartotojai gali skaityti leidinius virtualiai per Elektroninių leidinių valdymo informacinę sistemą ELVIS.

LAB PP vartotojams teikiamų paslaugų vertinimo tyrimas pirmą kartą vykdytas 2017 m. Buvo tiriamos dviejų respondentų auditorijų – LAB PP specialistų ir vartotojų (esamų bei potencialių garsinių leidinių skaitytojų) nuomonės apie LAB teikiamas paslaugas aprūpinant vartotojus garsiniais leidiniais ir šių paslaugų atitikimą vartotojų poreikiams.

Siekiant gerinti LAB paslaugų prieinamumą vartotojams partnerių (LAB PP) įstaigose ir planuoti šių paslaugų plėtrą kitose įstaigose, kuriose vykdomos panašios veiklos, 2019 m. atliktas pakartotinas LAB PP vartotojų poreikių ir paslaugų prieinamumo tyrimas. Atsižvelgiant į vartotojų sociodemografines charakteristikas (senyvas amžius, sveikatos problemos, negalia, didelė vartotojų kaita, mirtingumas ir kt.), LAB PP vartotojų poreikius ir LAB paslaugų prieinamumą pakartotino tyrimo metu vertino tik LAB PP specialistai, betarpiškai bendraujantys su vartotojais ir geriausiai galintys nusakyti jų poreikius. Tyrimo **naujumas** pasireiškia tuo, kad pirmą kartą buvo nagrinėti bendradarbiavimo su LAB PP organizavimo aspektai; remiantis viešai prieinamų duomenų šaltiniais, atlikta išsami LAB PP situacijos analizė bendrajame kitų – panašaus veiklos profilio įstaigų ir potencialių LAB partnerių kontekste, galinčių teikti bibliotekos paslaugas savo įstaigų vartotojams.

TYRIMO METODIKA

Tyrimo tikslas – įvertinti LAB PP vartotojų poreikius ir jiems teikiamų LAB paslaugų prieinamumą (vartotojus aptarnaujančių LAB PP specialistų požiūriu).

Tyrimo uždaviniai:

1. Atlikti išsamią LAB PP situacijos analizę bendrajame kitų – vykdančių panašią veiklą ir galinčių teikti paslaugas potencialiems LAB vartotojams įstaigų kontekste.
2. Išsiaiškinti LAB PP specialistų nuomonę apie LAB sutartinių įsipareigojimų įstaigoms vykdymo vertinimą.
3. Įvertinti, ar LAB teikiamos paslaugos atitinka LAB PP vartotojų poreikius.
4. Sužinoti LAB PP specialistų pasiūlymus dėl LAB paslaugų prieinamumo vartotojams gerinimo.

Tyrimo laikas. Tyrimas vykdytas 2019 m. sausio – liepos mėnesiais.

Tyrimo metodai:

1. **Dokumentų analizė.** Atsižvelgiant į tyrimo tikslą ir uždavinius, tyrimo metu buvo renkami, analizuojami ir apibendrinti su tyrimo tema susijusių teisės aktų, oficialiosios statistikos, valstybinių ar savivaldybių institucijų bei įstaigų, nevyriausybinių organizacijų veiklos dokumentų ir kitų viešai prieinamų duomenų šaltiniai.
2. **Kiekybinis metodas.** Tyrimo metu vykdyta LAB PP specialistų anketinė apklausa apsilankius įstaigose arba telefonu.

Tyrimo **tikslinės grupės** – LAB PP specialistai, aptarnaujantys vartotojus.

Tyrimo imtis. 2018 m. LAB paslaugas teikė 83 įstaigos (LAB PP). Imties dydis apskaičiuotas, pasirinkus 95 proc. tikimybę ir 5 proc. paklaidos tikimybę (<http://www.apklausa.lt/imties-dydis>). Kiekybiniame tyrime dalyvavo 68 įstaigos (LAB PP), arba 82 proc. visų 2018 m. veikusių LAB PP. Tyrimo metu apsilankyta 26 įstaigose (LAB PP), teikiančiose vartotojams LAB paslaugas 16 savivaldybių (Alytaus mst., Alytaus r., Druskininkų, Elektrėnų, Jonavos r., Joniškio r., Kazlų Rūdos, Kretingos r., Panevėžio mst., Panevėžio r., Šiaulių mst., Šiaulių r., Širvintų r., Trakų r., Varėnos r., Vilniaus mst.). Telefonu apklaustos 42 įstaigos (LAB PP), teikiančios paslaugas 35 savivaldybėse (Akmenės r., Anykščių r., Biržų r., Ignalinos r., Jonavos r., Jurbarko r., Kaišiadorių r., Kauno mst., Kelmės r., Kėdainių r., Klaipėdos mst., Kupiškio r., Lazdijų r., Marijampolės, Mažeikių r., Molėtų r., Pakruojo r., Panevėžio r., Pasvalio r., Plungės r., Prienų r., Radviliškio r., Raseinių r., Skuodo r., Šakių r., Šalčininkų r., Šilalės r., Šilutės r., Švenčionių r., Tauragės r., Telšių r., Utenos r., Vilkaviškio r., Vilniaus mst., Zarasų r.). Kiekvienoje įstaigoje apklausta po 1 LAB PP specialistą (1 lentelė).

1 lentelė. Tyrimo dalyvavusieji LAB PP pagal įstaigų veiklos profilį

	LASS filialai	Viešosios bibliotekos	Globos įstaigos	Sveikatos priežiūros įstaigos, teikiančios slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas	Specialiosios ugdymo įstaigos	Iš viso, skaičius ir proc.
2018 m. veikusių LAB PP skaičius	28	23	29	2	1	83 (100 proc.)
Aplankyta	4	9	11	1	1	26 (31 proc.)
Telefonu	24	6	11	1	-	42 (51 proc.)
Iš viso	28	15	22	2	1	68 (82 proc.)

Tyrimo instrumentas.

Tyrimas buvo atliekamas anketinės apklausos metodu. Kiekybiniam tyrimui atlikti parengta anketa LAB PP vartotojus aptarnaujantiems specialistams (žr. 1 priedą). Anketą sudarė 27 klausimai, iš kurių 10 uždaro tipo, 14 pusiau uždaro tipo klausimai su galimybe pasirinkti vieną ar kelis tinkamus atsakymų variantus, arba, atsakant į klausimą, pateikti savo komentarą, ir 3 atviri klausimai.

Anketą sudarė 5 klausimų grupės:

1. Klausimai, skirti LAB PP tipui (pagal įstaigos veiklos profilį) ir juose aptarnaujamų vartotojų charakteristikoms (negalios pobūdis, vaikų skaičius) nustatyti;
2. Klausimai, skirti išsiaiškinti LAB PP specialistų nuomonę apie bendradarbiavimo sutartyje numatytą LAB įsipareigojimų vykdymą;
3. Klausimai, skirti nustatyti vartotojų poreikius;
4. Klausimai, skirti nustatyti, kaip LAB PP užtikrinamas LAB paslaugų prieinamumas vartotojams;
5. Klausimai, skirti išsiaiškinti LAB PP specialistų pasiūlymus dėl LAB paslaugų prieinamumo vartotojams gerinimo.

Apklausa metu surinktų duomenų analizei naudota Microsoft Office Excel programa.

LAB PASLAUGŲ TEIKIMAS PARTNERIŲ ĮSTAIGOSE

1. LAB partnerystė su kitomis įstaigomis (LAB PP)

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2016 m. spalio 14 d. įsakymu Nr. ĮV-813 patvirtintais Lietuvos aklųjų bibliotekos nuostatais, LAB aptarnauja ne tik vartotojus (fizinius asmenis), bet ir bendradarbiauja su neįgaliųjų visuomeninėmis organizacijomis bei kitais juridiniais asmenimis – viešosiomis bibliotekomis, globos namais, sveikatos priežiūros ir specialiosiomis ugdymo įstaigomis. Bendradarbiavimas su įstaigomis, steigiant jose LAB PP, įforminamas sutartimis, kuriose numatyti abiejų šalių sutartiniai įsipareigojimai.

LAB įsipareigojimai:

- Teikti įstaigai garsines knygas ir kitus garsinius leidinius (*atkreiptinas dėmesys, kad LAB PP vartotojus aprūpina ne tik garsiniais, bet ir kito formato – Brailio raštu, padidinto šrifto leidiniais*);
- Pagal susitarimą atnaujinti leidinių sudėtį, atsižvelgiant į poreikį padidinti jau esamų leidinių egzempliorių skaičių;
- Teikti informaciją įstaigos darbuotojams apie leidinių naudojimo apribojimus, Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo apribojimus;
- Teikti informaciją bei nurodymus apie tai, kaip rinkti ir pateikti statistinius duomenis LAB;
- Pagal susitarimą dalyvauti įstaigos organizuojamuose renginiuose.

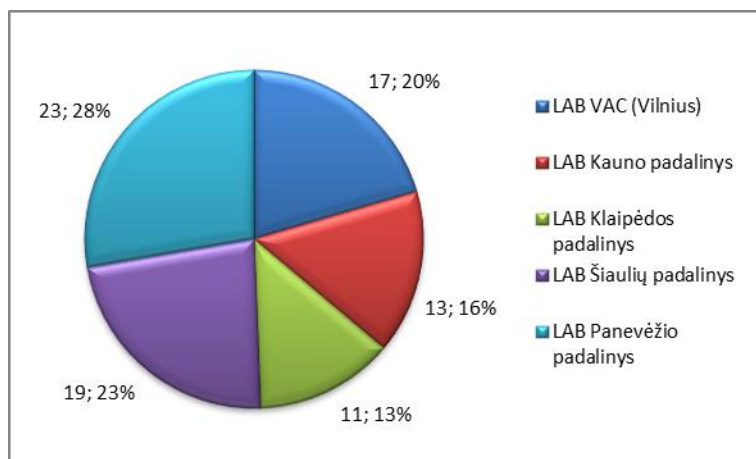
LAB PP įsipareigojimai:

- Priimti LAB perduodamus leidinius ir juos teikti vartotojams;
- Užtikrinti, kad leidiniai būtų išduodami tik tikslinei vartotojų grupei (t.y. vartotojams leidiniai išduodami tik pateikus negalią, dėl kurios jie negali skaityti įprasto spausdinto teksto, įrodantį dokumentą – neįgalumo pažymėjimą ir / ar gydytojo rekomendaciją skaityti garsines knygas);
- Vykdyti kitus bendradarbiavimo sutartyje numatytus įsipareigojimus (rinkti ir teikti LAB informaciją apie išduotus leidinius, rengti ataskaitas ir kt.).

2018 m. 50-je Lietuvos savivaldybių (išskyrus Birštono, Kalvarijos, Kauno r., Klaipėdos mst., Neringos, Pagėgių, Palangos mst., Rietavo, Ukmergės r. ir Vilniaus r.) veikė 83 LAB PP (2017 m. – 82). Šias įstaigas aprūpino leidiniais ir pagal susitarimą dalyvavo renginiuose 5 LAB struktūriniai padaliniai – Vartotojų aptarnavimo centras (toliau – VAC) Vilniuje ir 4 LAB padaliniai Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje. LAB Ukmergės padalinys LAB PP neaptarnavo (žr. 2 priedo 1 lentelę).

2018 m. daugiausiai – 23 LAB PP aptarnavo LAB Panevėžio padalinys, tai sudarė 28 proc. visų LAB PP. LAB VAC Vilniuje aptarnavo 17 LAB PP (20 proc.), Kauno padalinys – 13 LAB PP (16 proc.), Klaipėdos – 11 LAB PP (13 proc.), Šiaulių – 19 LAB PP (23 proc.).

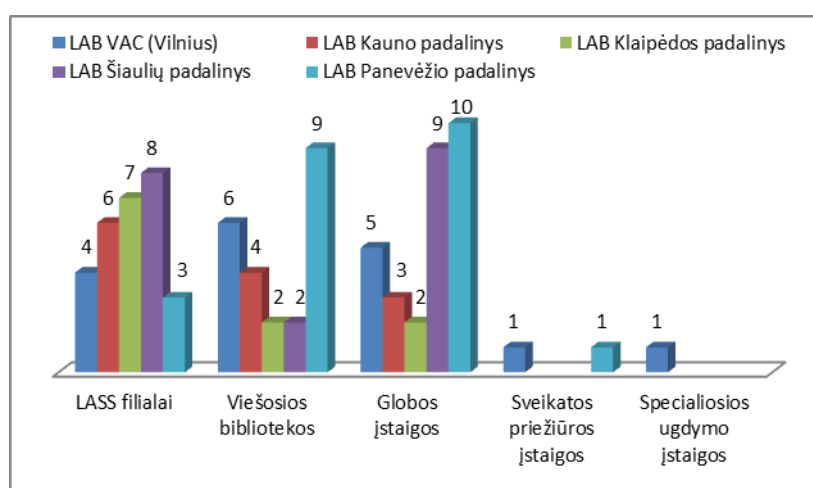
Analizuojant LAB PP situaciją pagal įstaigų veiklos profilį, nustatyta, kad daugiausia – 8 LAB PP, steigtus LASS filialuose, aptarnavo LASS Šiaulių padalinys. Daugiausia – 9 LAB PP, steigtus viešosiose bibliotekose, ir 10 LAB PP globos įstaigose, aptarnavo LAB Panevėžio padalinys. Po 1 LAB PP sveikatos priežiūros įstaigose, teikiančiose slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas, aptarnavo LAB VAC (Vilniuje) ir LAB Panevėžio padalinys. LAB VAC (Vilniuje) aptarnavo 1 specialiojo ugdymo įstaigą (1, 2 pav., 2 lentelė).

1 pav. LAB struktūrinių padalinių aptarnautų įstaigų (LAB PP) skaičius 2018 m. (N=83)

2 lentelė. LAB struktūrinių padalinių aptarnautų LAB PP pagal įstaigų veiklos profilį skaičius 2018 m.

Eil. Nr.	LAB padalinys	LASS filialai	Viešosios bibliotekos	Globos įstaigos	Sveikatos priežiūros įstaigos, teikiančios slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas	Specialiosios ugdymo įstaigos	Iš viso
1	LAB VAC (Vilnius)	4	6	5	1	1	17
2	LAB Kauno padalinys	6	4	3	-	-	13
3	LAB Klaipėdos padalinys	7	2	2	-	-	11
4	LAB Šiaulių padalinys	8	2	9	-	-	19
5	LAB Panevėžio padalinys	3	9	10	1	-	23
	Iš viso	28	23	29	2	1	83

2 pav. LAB struktūrinių padalinių 2018 m. aptarnautų LAB PP skaičius pagal įstaigų veiklos profilį 2018 m. (N=83)

2018 m. LAB aptarnavo 4 787 vartotojus, kuriems per metus buvo išduota 139 474 fiz. vnt. leidinių. Vidutiniškai per metus 1 vartotojui išduota po 29 leidinius [2].

Vadovaujantis LAB bendradarbiavimo su LAB PP sutarties nuostatomis, kiekviena įstaiga 2 kartus per metus teikia LAB nustatytos formos ataskaitas apie vartotojų ir jiems išduotų leidinių skaičių. Šių ataskaitų duomenimis, 2018 m. LAB PP aptarnavo 1 905 vartotojus, arba 39,8 proc. visų praeitais metais aptarnautų

LAB vartotojų, kuriems per metus buvo išduoti 37 777 leidiniai, arba 27,1 proc. visų LAB išduotų leidinių. Vidutiniškai per metus 1 LAB PP vartotojui išduota po 20 leidinių. Didžiąją dalį LAB PP vartotojams išduotų leidinių sudarė garsiniai leidiniai – 37 086 fiz. vnt. arba 98,2 proc. visų 2018 m. LAB PP išduotų leidinių (3 lentelė).

3 lentelė. Vartotojų ir jiems išduotų leidinių skaičius LAB PP 2018 m.

Eil. Nr.		Vartotojų skaičius LAB PP		Leidinių išduotis	
		Regos neįgalieji	Kita negalia	Brailio raštu	Garsiniai
1	LAB VAC (Vilnius)	465	1	36	7 284
2	LAB Kauno padalinys	195	62	182	4 061
3	LAB Klaipėdos padalinys	190	76	195	7 762
4	LAB Šiaulių padalinys	304	175	-	9 689
5	LAB Panevėžio padalinys	152	285	278	8 290
Iš viso		1 306	599	691	37 086
			1 905		37 777

2. LAB PP situacijos analizė bendrajame šalies kontekste pagal įstaigų veiklos profilį

2.1. LASS filialai

Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjunga (toliau – LASS) – didžiausia ir seniausia Lietuvos regėjimo neįgaluosius vienijanti organizacija. 2018 m. gruodžio 31 d. LASS įskaitoje buvo 5 869 nariai fiziniai asmenys (2017 m. pabaigoje – 6 031). 2018 m. LASS statistinė informacija apie šios organizacijos narius pateikiama 4 lentelėje.

4 lentelė. LASS statistika

<p>2018 m. gruodžio 31 d. LASS įskaitoje buvo 5 869 nariai fiziniai asmenys (2017 m. pabaigoje – 6 031).</p> <p>Iš 5 781 LASS narių fizinių asmenų 2 537 yra iš dalies darbingi (0-25 proc. – 1 455 nariai, 30-40 proc. – 941, 45-55 proc. – 141), 2 940-čiai nustatytas specialiųjų poreikių lygis, 304-iems darbingumo ar specialiųjų poreikių lygis nenustatytas.</p> <p>Per 2018 m. į LASS priimti 204 asmenys (palyginimui: per 2017 m. – 198, per 2016 m. – 179, per 2015 m. – 205). Iš priimtųjų: 57 iš dalies darbingi (35 asmenys - 0-25 proc., 14 asmenų – 30-40 proc., 8 asmenys – 45-55 proc.), 60-čiai nustatytas specialiųjų poreikių lygis. Darbingumo ar spec. poreikių lygis nenustatytas 87 asmenims.</p> <p>Daugiausiai narių praėjusiais metais pritraukė Vilniaus ir Alytaus regionų filialai – net 82. Sėkmingai naujų narių ieškojo Kauno ir Marijampolės bei Panevėžio ir Utenos regionų filialai, atitinkamai papildę gretas 40-čia ir 35-iais naujais nariais. Šiaulių ir Tauragės regionų filialuose narių padaugėjo 26-iais, o Klaipėdos ir Telšių – 21.</p> <p>Penkiuose didžiuosiuose Lietuvos miestuose gyveno 2 262 (39 proc.) LASS narių, rajonų centruose ir miesteliuose – 2 221 (38 proc.), kaimuose – 1 367 (23 proc.). Šie skaičiai iš esmės nesikeičia jau kelis metus iš eilės, ir svyruoja apie 1 procentą.</p> <p>Aukštąjį išsilavinimą turėjo 1 147 asmenys, aukštesnįjį – 87, profesinį – 296, spec. vidurinį – 170, vidurinį – 1 627, pagrindinį – 1 091, pradinį arba jokio – 830.</p> <p>Mokėsi 94 nariai (2017 m. – 89), iš jų: 20 pagal vidurinio ugdymo programą, 21 – pagal profesinio ugdymo programą, 14 – aukštesiose neuniversitetinėse (kolegijose), 39 – aukštesiose universitetinėse mokymo įstaigose. 2018 m. Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centre (LASUC) buvo ugdomi 76 vaikai su regėjimo negalia (2017 m. – 88). Kauno P. Daunio ugdymo centre mokėsi 24 vaikai, turintys regos negalią (2017 m. – 27). Tikslių duomenų apie Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose besimokančius vaikus su regėjimo negalia negauta.</p>
--

Šaltinis. Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos 2018 m. veiklos ataskaita LASS XXX suvažiavimui, www.lass.lt, žiūrėta 2019-06-03

LASS yra 49 filialų steigėja. 2018 m. LASS filialuose veikė 28 LAB PP, tai sudarė 57,2 proc. visų LASS filialų. LAB PP ataskaitų duomenimis, 2018 m. LASS filialuose leidinius skaitė 755 vartotojai, iš jų 736 turintys regos negalią ir 19 asmenų su kita negalia. LASS filialų vartotojams per metus išduota 17 287 leidiniai, iš jų 362 Brailio raštu (tai sudaro 2,1 proc. visų LASS filialuose vartotojams 2018 m. išduotų leidinių) ir 16 925 garsiniai leidiniai (5 lentelė).

5 lentelė. Vartotojų ir jiems išduotų leidinių skaičius LASS filialuose steigtuose LAB PP

Eil. Nr.	LASS filialo pavadinimas	LAB PP 2018 m.	Vartotojų skaičius 2018 m.		Išduotis 2018 m.	
			Regos negalia	Kita negalia	Brailio raštu	Garsinės
LASS VILNIAUS IR ALYTAUS REGIONŲ FILIALAI						
1	Alytaus mst. ir r. filialas					
2	Druskininkų mst. filialas					
3	Lazdijų r. filialas	✓	28	-	-	769
4	Šalčininkų r. filialas	✓	37	-	-	475
5	Širvintų r. filialas					
6	Švenčionių r. filialas	✓	9	1	-	5
7	Trakų r. ir Elektrėnų mst. filialas					
8	Ukmergės r. filialas					
9	Varėnos r. filialas	✓	34	-	-	957
10	Vilniaus mst. 1-asis filialas					
11	Vilniaus mst. 2-asis filialas					
LASS KAUNO IR MARIJAMPOLĖS REGIONŲ FILIALAI						
12	Jonavos r. filialas	✓	33	-	41	528
13	Kaišiadorių r. filialas	✓	14	-	-	262
14	Kauno mst. filialas					
15	Kauno r. filialas					
16	Kazlų Rūdos sav. filialas					
17	Kėdainių r. filialas	✓	24	-	29	642
18	Marijampolės sav. filialas	✓	40	-	-	740
19	Prienų r. filialas	✓	15	-	85	250
20	Raseinių r. filialas	✓	27	1	-	510
21	Šakių r. filialas					
22	Vilkaviškio r. filialas	✓	35	-	12	389
LASS KLAIPĖDOS IR TELŠIŲ REGIONŲ FILIALAI						
23	Klaipėdos mst. filialas					
24	Klaipėdos r. filialas	✓	28	-	28	655
25	Kretingos r. filialas	✓	28	-	11	754
26	Mažeikių r. filialas	✓	25	2	-	442
27	Plungės r. filialas	✓	25	-	38	974
28	Skuodo r. filialas	✓	13	-	-	738
29	Šilutės r. filialas	✓	25	-	-	1 075
30	Telšių r. filialas	✓	28	-	24	1 030
LASS PANEVĖŽIO IR UTENOS REGIONŲ FILIALAI						
31	Anykščių r. filialas					
32	Biržų r. filialas	✓	15	14	-	511
33	Ignalinos r. filialas					
34	Kupiškio r. filialas					
35	Molėtų r. filialas					
36	Panevėžio mst. ir r. filialas					
37	Pasvalio r. filialas					
38	Rokiškio r. filialas					
39	Utenos r. filialas	✓	20	-	-	967
40	Zarasų r. filialas	✓	13	-	-	220
LASS ŠIAULIŲ IR TAURAGĖS REGIONŲ FILIALAI						
41	Akmenės r. filialas	✓	14	-	-	806
42	Joniškio r. filialas	✓	16	-	-	434
43	Jurbarko r. filialas					
44	Kelmės r. filialas	✓	36	-	-	1 237
45	Pakruojo r. filialas	✓	59	-	-	317
46	Radviliškio r. filialas	✓	45	-	-	522
47	Šiaulių mst. ir r. filialas					
48	Šilalės r. filialas	✓	25	-	94	320
49	Tauragės r. ir Pagėgių filialas	✓	25	1	-	396
Iš viso		28	736	19	362	16 925
				755		17 287

Analizuojant 2018 m. LASS statistinius ir LAB PP ataskaitų duomenis, matyti, kad praeitais metais LAB PP veikė 28 LASS filialuose. LAB PP skaičius sudarė daugiau nei pusę (57,2 proc.) visų LASS filialų. LASS filialuose steigtuose LAB PP paslaugas gavo 755 vartotojai, tai sudarė 12,9 proc. viso 2018 m. LASS narių skaičiaus. Daugiausia LAB vartotojų aptarnavo LASS Pakruojo r. filialas (59 asmenis), mažiausia – LASS Švenčionių r. filialas (10 asmenų).

2.2. Viešosios bibliotekos

Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymo 7 str. nustato, kad Lietuvos bibliotekų sistemą sudaro:

1. Lietuvos nacionalinė biblioteka;
2. apskričių viešosios bibliotekos;
3. savivaldybių viešosios bibliotekos;
4. mokslo ir studijų institucijų bibliotekos;
5. mokyklų (išskyrus aukštąsias) bibliotekos;
6. specialiosios bibliotekos;
7. kitos bibliotekos [3].

LAB PP įsteigti 1 apskrities ir 22 savivaldybių viešosiose bibliotekose, teikiančiose paslaugas 23 savivaldybių gyventojams. Apskričių ir savivaldybių viešosiose bibliotekose veikiančios LAB PP 2018 m. aptarnavo 280 vartotojų, iš jų 221 regos ir 59 asmenis, turinčius kitą negalią, kuriems per metus buvo išduoti 6 887 leidiniai, iš jų 219 Brailio raštu (tai sudaro 3,2 proc. visų viešosiose bibliotekose vartotojams 2018 m. išduotų leidinių) ir 6 668 garsiniai leidiniai (6 lentelė).

6 lentelė. Vartotojų ir jiems išduotų leidinių skaičius viešosiose bibliotekose steigtuose LAB PP

Eil. Nr.	Viešosios bibliotekos pavadinimas	LAB PP 2018 m.	Vartotojų skaičius 2018 m.		Išduotis 2018 m.	
			Regos negalia	Kita negalia	Brailio raštu	Garsinės
APSKRIČIŲ VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS						
1	Kauno apskrities viešoji biblioteka					
2	Klaipėdos apskrities viešoji I. Simonaitytės biblioteka					
3	Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka	✓	8	10	-	75
4	Šiaulių apskrities P. Višinskio viešoji biblioteka					
5	Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka					
SAVIVALDYBIŲ VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS						
1	Akmenės r. savivaldybės viešoji biblioteka					
2	Alytaus Jurgio Kunčino viešoji biblioteka	✓	42	-	30	1 402
3	Alytaus r. savivaldybės viešoji biblioteka	✓	8	-	-	86
4	Anykščių r. savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešoji biblioteka	✓	28	-	60	453
5	Birštono viešoji biblioteka					
6	Biržų r. savivaldybės Jurgio Bielinio viešoji biblioteka					
7	Druskininkų savivaldybės viešoji biblioteka	✓	6	-	-	89
8	Elektrėnų savivaldybės viešoji biblioteka	✓	6	-	-	422
9	Ignalinos r. savivaldybės viešoji biblioteka	✓	8	1	-	704
10	Jonavos r. savivaldybės viešoji biblioteka					
11	Joniškio r. savivaldybės Jono Avyžiaus viešoji biblioteka					
12	Jurbarko r. savivaldybės viešoji biblioteka	✓	7	-	12	529
13	Kaišiadorių r. savivaldybės viešoji biblioteka					
14	Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka					
15	Kauno mst. savivaldybės Vinco Kudirkos viešoji biblioteka					
16	Kauno r. savivaldybės viešoji biblioteka					
17	Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka	✓	10	-	3	152
18	Kėdainių r. savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešoji biblioteka	✓	-	35	-	185
19	Kelmės r. savivaldybės Žemaitės viešoji biblioteka					
20	Klaipėdos mst. savivaldybės Imanuelio Kanto viešoji biblioteka					
21	Klaipėdos r. savivaldybės Jono Lankučio viešoji biblioteka					
22	Kretingos r. savivaldybės M. Valančiaus viešoji biblioteka	✓	4	-	-	141
23	Kupiškio r. savivaldybės viešoji biblioteka	✓	3	1	-	86
24	Lazdijų r. savivaldybės viešoji biblioteka					
25	Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka					
26	Mažeikių r. savivaldybės viešoji biblioteka	✓	8	2	-	538
27	Molėtų r. savivaldybės viešoji biblioteka	✓	7	-	-	122
28	Neringos savivaldybės Viktoro Miliūno viešoji biblioteka					
29	Pagėgių savivaldybės Vydūno viešoji biblioteka					
30	Pakruojo r. savivaldybės Juozo Paukštelio viešoji biblioteka					

Eil. Nr.	Viešosios bibliotekos pavadinimas	LAB PP 2018 m.	Vartotojų skaičius 2018 m.		Išduotis 2018 m.	
			Regos negalia	Kita negalia	Brailio raštu	Garsinės
31	Palangos mst. savivaldybės viešoji biblioteka					
32	Panevėžio mst. savivaldybės viešoji biblioteka					
33	Panevėžio r. savivaldybės viešoji biblioteka					
34	Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka	✓	26	-	-	186
35	Plungės r. savivaldybės viešoji biblioteka					
36	Prienų Justino Marcinkevičiaus viešoji biblioteka					
37	Radviliškio r. savivaldybės viešoji biblioteka					
38	Raseinių Marcelijaus Martinaičio viešoji biblioteka	✓	3	5	-	193
39	Rietavo savivaldybės Irenėjaus Oginskio viešoji biblioteka					
40	Rokiškio r. savivaldybės Juozo Keliuočio viešoji biblioteka	✓	11	3	98	605
41	Skuodo r. savivaldybės R. Granausko viešoji biblioteka					
42	Šakių r. savivaldybės viešoji biblioteka	✓	16	-	-	239
43	Šalčininkų r. savivaldybės viešoji biblioteka					
44	Šiaulių mst. savivaldybės viešoji biblioteka					
45	Šiaulių r. savivaldybės viešoji biblioteka					
46	Šilalės r. savivaldybės viešoji biblioteka					
47	Šilutės r. savivaldybės Fridricho Bajoraičio viešoji biblioteka	✓	3	-	-	100
48	Širvintų r. savivaldybės Igno Šeinių viešoji biblioteka	✓	8	-	-	56
49	Švenčionių r. savivaldybės viešoji biblioteka					
50	Tauragės r. savivaldybės Birutės Baltrušaitytės viešoji biblioteka					
51	Telšių r. savivaldybės Karolinos Praniauskaitės viešoji biblioteka					
52	Trakų r. savivaldybės viešoji biblioteka	✓	3	-	-	225
53	Ukmergės r. savivaldybės Vlado Šlaito viešoji biblioteka					
54	Utenos A. ir M. Miškinių viešoji biblioteka	✓	3	2	-	28
55	Varėnos r. savivaldybės viešoji biblioteka					
56	Vilkaviškio r. savivaldybės viešoji biblioteka					
57	Vilniaus mst. savivaldybės centrinė biblioteka					
58	Vilniaus r. savivaldybės centrinė biblioteka					
59	Visagino viešoji biblioteka	✓	3	-	16	52
60	Zarasų r. savivaldybės viešoji biblioteka					
Iš viso		23	221	59	219	6 668
				280		6 887

Tyrimo metu buvo susipažinta su viešųjų bibliotekų metinėse veiklos ataskaitose pateikta informacija apie bibliotekų suteiktas paslaugas vartotojams, negalintiems skaityti įprasto spausdinto teksto. Nustatyta, kad didesnę dalį savivaldybių bibliotekų, kurios pasirašė bendradarbiavimo sutartis su LAB, teikia paslaugas regos negalią turintiems vartotojams ir pateikė informaciją savo metinėse veiklos ataskaitose.

LAB partnerės – Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos metiniai veiklos rodikliai skelbiami įstaigos interneto svetainės puslapyje „Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės veiklos ataskaitos“. Informacijos apie vartotojų aprūpinimą garsiniais ar kito specialiojo formato leidiniais 2018 m. veiklos ataskaitoje ši biblioteka neteikė.

Naują skaitymo paslaugą regėjimo negalią turintiems vartotojams praeitais metais pradėjo teikti viena apskričių viešoji biblioteka, kurioje nėra steigtas LAB PP – Klaipėdos apskrities Ievos Simonaitytės viešoji biblioteka. Paslaugos vartotojams buvo teikiamos daugiafunkcio skaitymo aparato pagalba.

Savivaldybių viešųjų bibliotekų metinės veiklos ataskaitos skelbiamos Lietuvos Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos interneto svetainės puslapyje „Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos“. Informaciją apie vartotojų aprūpinimą LAB leidiniais 2018 m. savo ataskaitose pateikė 18 savivaldybių viešosios bibliotekos (7 lentelė).

Viešųjų bibliotekų veiklos ataskaitose pateiktos informacijos analizė parodė, kad kelios viešosios bibliotekos (Pakruojo r. savivaldybės Juozo Paukštelio viešoji biblioteka, Plungės r. savivaldybės viešoji

biblioteka, Rietavo savivaldybės Irenėjaus Oginskio viešoji biblioteka), *nebūdamas LAB partneriais, savo iniciatyva aprūpina vartotojus LAB leidiniais*. LAB struktūriniai padaliniai galėtų pasiūlyti minėtoms bibliotekoms tapti LAB partneriais ir įsteigti jose LAB PP.

7 lentelė. Viešųjų bibliotekų 2018 m. veiklos ataskaitų duomenys apie vartotojų aprūpinimą LAB leidiniais

Eil. Nr.	Viešųjų bibliotekų 2018 m. veiklos ataskaitų santraukos
APSKRIČIŲ VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS	
1	Kauno apskrities viešoji biblioteka
2	Klaipėdos apskrities Ievos Simonaitytės viešoji biblioteka (LAB PP nėra) Ataskaitos 1 psl.: „ <i>Nuo 2018 m. rugpjūčio mėn. teikiama nauja skaitymo paslauga neįgaliesiems, turintiems regėjimo negalią: nupirkta skaitymo aparatas, skirtas įvairius skaitymo sutrikimus turintiems žmonėms. Šis daugiaviečių funkcinių naudojamų kaip vaizdo didintuvas, skanavimo prietaisas, sudaryta galimybė įrašyti įgarsintą bei nuskenotą tekstą į USB raktą</i> “. [Šaltinis. Klaipėdos apskrities Ievos Simonaitytės viešosios bibliotekos interneto svetainės puslapis “ Veiklos rodikliai, planai“, http://www.klavb.lt/apie-biblioteka/bibliotekos-dokumentai/veiklos-rodikliai-planai.html , žiūrėta 2019-07-15].
3	Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka (LAB PP) <i>Informacijos nėra</i>
4	Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka
5	Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka
SAVIVALDYBIŲ VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS*	
1	Akmenės r. savivaldybės viešoji biblioteka
2	Alytaus Jurgio Kunčino viešoji biblioteka (LAB PP) Ataskaitos 4 psl.: „ <i>Informacijos ir laisvalaikio centras tradiciškai aptarnauja LASS narius garsinėmis knygomis. Bibliotekos paslaugomis naudojasi 40 skaitytojų su regėjimo negalia, t. y. 10 skaitytojų daugiau nei pernai. Per metus šiems vartotojams išduotos 908 garsinės knygos bei 19 knygų Brailio raštu. Kaip ir ankstesniais metais neįgalieji ir pagyvenusieji žmonės aptarnaujami jų namuose. 2018 m. tokiu būdu aptarnauta 20 neįgalių ir pagyvenusių žmonių. Pas juos lankytasi 55 kartus, nunešta 966 leidiniai, tarp jų 454 garsinės knygos (CD) ir 19 knygų Brailio raštu.</i> “
3	Alytaus r. savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP) Ataskaitos 6 psl.: „ <i>VB yra viena kompiuterizuota darbo vieta su specializuota programine įranga, skirta žmonėms, turintiems regėjimo negalią. Nuo 1993 m. LAB VB teikia specialią literatūrą. Garsinėmis knygomis aptarnaujami aklieji ir silpnaregiai.</i> “
4	Ankščių r. savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešoji biblioteka (LAB PP) Ataskaitos 7 psl.: „ <i>LASS narių aptarnavimas. 2018 m. užsiregistravo 28 šios kategorijos vartotojai, tiek pat kiek ir praėjusiais metais. Naujai užsirašė 3 vartotojai. 1 skaitė Brailio raštu. Viso išduota 513 fiz. vnt., lyginant su praėjusiais metais 58 daugiau, iš jų 453 garsinių knygų bei 60 fiz. vnt. Brailio raštu. Apsilankė 121 lankytojas, 27 daugiau. Šių skaitytojų grupę sudaro senyvo amžiaus skaitytojai, kasmet jų mažėja, tačiau ateina nauji skaitytojai. <...>. Garsinėmis knygomis ir knygomis Brailio raštu aprūpina Panevėžio LAB. Per metus iš Panevėžio LAB gautos 237 garsinės knygos bei žurnalai, 54 knygos Brailio raštu. Daug LASS narių gyvena Anykščių r. miesteliuose bei kaimuose, todėl jiems sudėtinga lankytis Bibliotekoje. Todėl Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyriaus bibliotekininkė Danutė Dudonienė kartą per 2 mėn. nuneša į LASS dienos centrą įgarsintų knygų bei žurnalų. Silpnaregiai renkasi kiekvieną ketvirtadienį, perskaito Anykščių krašto leidinius, pasidalija naujienomis, klausosi įgarsintų knygų.</i> “
5	Birštono viešoji biblioteka
6	Biržų r. savivaldybės Jurgio Bielinio viešoji biblioteka
7	Druskininkų savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP) Ataskaitos 4 psl.: „ <i>VB palaiko ryšį su LAB. Garsinėmis knygomis aptarnaujama aklieji ir silpnaregiai. 2018 m. skaitė 5 vartotojai, 12 lankytojų, per metus jiems išduota 89 fiz. vnt. garsinių knygų.</i> “
8	Elektrėnų savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP) Ataskaitos 6 psl.: „ <i>Elektrėnų VB veikia LAB paslaugų punktas. 2018 m. punkto paslaugomis naudojosi 9 aklieji ir silpnaregiai vartotojai, jiems buvo išduoti 422 garsiniai dokumentai.</i> “
9	Ignalinos r. savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP) Ataskaitos 6 psl.: „ <i>VB veikiančios LAB Panevėžio skyriaus kilnojamosios bibliotekos fondais pasinaudojo 9 neįgalieji. Jiems išduoti 704 fiz. vnt. garsinių įrašų. Lankomumas – 7,9 karto.</i> “
10	Jonavos r. savivaldybės viešoji biblioteka
11	Joniškio r. savivaldybės Jono Avyžiaus viešoji biblioteka
12	Jurbarko r. savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP) Ataskaitos 3-4 psl.: „ <i>LAB Kauno filialo Jurbarko paslaugų punkto veikla: LAB kilnojamoji bibliotekėlė naujų knygų 2018 m. gavo du kartus paštu – vasario 26 ir spalio 12 d. Gauta 71 knyga: 62 CD (56-ių pavadinimų) ir 9 keturių pavadinimų knygos Brailio raštu. Dauguma knygų yra grožinė literatūra – 64, šešios knygos istorine tematika. Grąžinta t.p. du kartus, paštu išsiųsta 31 knyga, iš kurių 7 knygos (3 pavadinimai) Brailio raštu ir 24 CD (21 pavadinimo). Vartotojų (skaitytojų) iš viso 7, skaito Brailio raštu 1, moka Brailio raštą 2, skaito garsines knygas 7, skaito garsinius žurnalus 4. <...> LAB skaitytojų vis mažėja. Mažėja ir LASS narių (31). <...> Brailio raštu skaito tik 1 skaitytoja. <...> Dauguma skaito grožinę literatūrą, vyrai mėgsta žurnalus „GEO“, „Iliustruotasis mokslas“, „Iliustruotoji istorija“, „Iš viso pasaulio“. <...> Dukart per metus LAB Kauno filialui siunčiama darbo ataskaita (pusmečio ir metų). Rajono bibliotekos 2018 m. aptarnavo 137 neįgaliuosius ir 946 senyvo amžiaus asmenis.</i> “
13	Kaišiadorių r. savivaldybės viešoji biblioteka
14	Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka
15	Kauno mst. savivaldybės Vinco Kudirkos viešoji biblioteka
16	Kauno r. savivaldybės viešoji biblioteka

Eil. Nr.	Viešųjų bibliotekų 2018 m. veiklos ataskaitų santraukos
17	Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka (LAB PP) <i>Informacijos nėra</i>
18	Kėdainių r. savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešoji biblioteka (LAB PP) Ataskaitos 6 psl.: „Garsinėtis, MP3 formato knygomis, paskolintomis iš LAB Kauno skyriaus, 2018 m. naudojosi 36 vartotojai, jiems išduotos 353 garsinės knygos.“
19	Kelmės r. savivaldybės Žemaitės viešoji biblioteka
20	Klaipėdos mst. savivaldybės Imanuelio Kanto viešoji biblioteka
21	Klaipėdos r. savivaldybės Jono Lankučio viešoji biblioteka
22	Kretingos r. savivaldybės M. Valančiaus viešoji biblioteka (LAB PP) Ataskaitos 4 psl.: „LASS narių aptarnavimas. VB iš Klaipėdos LAB per 2018 m. gavo 162 įgarsintas knygas, lyginant su 2017 m., įgarsintų knygų (-106 fiz. vnt.) mažiau. Aptarnauti 3 vartotojai, lyginant su 2017 m., aptarnauta vartotojų (-1) mažiau, apsilankymų – 12, lyginant su 2017 m., lankytojų (+4) daugiau, išduota dokumentų 141 fiz. vnt., lyginant su 2017 m., išduota dokumentų (-9 fiz. vnt.) mažiau.“
23	Kupiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP) Ataskaitos 17 psl.: „Bendradarbiavimas tęsiasi su LAB Panevėžio padaliniu (vyr. bibliotekininkė Nijolė Bielinskienė). Prie Abonemento veikia kilnojamoji bibliotekėlė, kurios paslaugomis naudojosi 4 silpnaregiai skaitytojai, kurie apsilankė 14 kartų ir pasiskolino 92 garsines knygas (CD). Per metus iš Panevėžio LAB šiai skaitytojų grupei atvežtas 51 dokumentas (iš jų – 8 garsiniai žurnalai). Knygos Brailio raštu skaitytojams pristatomos iš Panevėžio tiesiai į jų gyvenamą vietą.“
24	Lazdijų r. savivaldybės viešoji biblioteka
25	Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka
26	Mažeikių r. savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP) Ataskaitos 5-6 psl.: „LASS Mažeikių rajone priklauso 117 narių. Regėjimo negalią turintys skaitytojai aptarnaujami Mažeikių bendruomenės centre ir VB skaitytojų aptarnavimo skyriuje esančiame aklųjų žmonių aptarnavimo punkte. 2018 m. čia buvo aptarnaujama 10 (2017 m. – 9) vartotojų. Iš jų 4 (2017 m. – 4) vartotojai aptarnaujami namuose. Jiems nunešta 291 garsinė knyga. Regėjimo netekusiems skaitytojams knygas iš punkto nuveža Reivyčių ir Žemalės filialų darbuotojos, 1 mieste gyvenantį vartotoją aptarnauja VB darbuotoja Sigita Repšytė, kitą – šeimos nariai. 2018 m. iš LAB Šiaulių filialo buvo gauta 152 fiz. vnt. garsinių dokumentų: 123 knygos ir 29 periodiniai leidiniai. Knygos keistos 2 kartus per metus. Šiuo metu aklųjų žmonių aptarnavimo punkte yra 305 fiz. vnt. garsinių knygų (2017 m. – 281), 54 fiz. vnt. periodinių leidinių (2017 m. – 53) ir 2 knygos Brailio raštu (2017 m. – 2). Jas skaito tik 1 skaitytoja, kuriai tokių knygų dar atveža į namus LAB Šiaulių filialo darbuotojai.“
27	Molėtų r. savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP) Ataskaitos 5 psl.: „LAB Panevėžio filialo kilnojamoji bibliotekėlė jau daug metų veikia prie Molėtų VB. 2018 m. jos paslaugomis naudojosi 7 vartotojai (2017 m. – 13). Jiems išduota 122 fiz. vnt. (2017 m. – 233 fiz. vnt.) garsiniai dokumentai.“
28	Neringos savivaldybės Viktoro Miliūno viešoji biblioteka
29	Pagėgių savivaldybės Vydūno viešoji biblioteka
30	Pakruojo r. savivaldybės Juozo Paukštelio viešoji biblioteka (LAB PP nėra) Ataskaitos 8 psl.: „Regėjimo negalią turintys gyventojai aptarnaujami LASS Pakruojo skyriaus bibliotekėleje, kurios dokumentais naudojosi 55 vartotojai.“
31	Palangos mst. savivaldybės viešoji biblioteka
32	Panevėžio mst. savivaldybės viešoji biblioteka
33	Panevėžio r. savivaldybės viešoji biblioteka
34	Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka (LAB PP) Ataskaitos 7 psl.: „2018 m. VB paslaugomis naudojosi 24 skaitytojai, turintys regėjimo negalią. Jie per metus bibliotekoje apsilankė 80 kartų. Jiems buvo išduota 186 egz. garsinių knygų.“
35	Plungės r. savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP nėra) Ataskaitos 22 psl.: „Bibliotekose netrūko ir naujų veiklų, kurios subūrė bibliotekininkes artimiau bendrauti. Viena iš jų pagalba silpnaregiams ir vėžiui sergantiems. Bendradarbiaujant su silpnaregių draugijos pirmininke J. Rupšiene, akių gydytoju K. Vaitkumi ir LAB suteikta konkreti pagalba keliems silpnai matantiems asmenims. Jie gavo specialią įrangą palengvinančią buitį, bei garsiniam skaitymui skirtus aparatus. Per nepilnus metus perskaityta 50 garsinių knygų, kurias bibliotekininkės parsiunčia iš ELVIS sistemos ir įrašo skaitytojams.“
36	Prienų r. savivaldybės viešoji biblioteka
37	Radviliškio r. savivaldybės viešoji biblioteka
38	Raseinių Marcelijaus Martinaičio viešoji biblioteka (LAB PP) Ataskaitos 8 psl.: „Silpnaregiai bibliotekos lankytojai naudojami LAB Šiaulių filialo kilnojamoji bibliotekėlė (jos fondą sudaro garso įrašai CD laikmenose). Per 2018 m. šiems skaitytojams buvo išduoti 124 CD. Garsinių knygų fondas yra nuolat atnaujinamas, atsižvelgiant į vartotojų poreikius.“
39	Rietavo savivaldybės Irenėjaus Oginskio viešoji biblioteka (LAB PP nėra) Ataskaitos 4 psl.: „Pastebėta, kad regėjimo sutrikimų turintys žmonės pasigenda leidinių didesniu šriftu. Tačiau VB bendradarbiauja su LASS, žmonių su negalia draugija. Bibliotekos padeda šiems žmonėms integruotis į visuomenę, rūpinasi, kad jie galėtų skaityti, lankytis renginiuose. <...>. 2018 m. VB skaitė 48 skaitytojų su negalia, iš jų 2 akieji ir silpnaregiai. Šie skaitytojai naudojami LAB paskolinta kilnojamoji bibliotekėlė (jos fondą daugiausia sudaro garso įrašai CD laikmenose). Per ataskaitinius metus buvo išduoti 61 CD.“
40	Rokiškio r. savivaldybės Juozo Keliuočio viešoji biblioteka (LAB PP) <i>Informacijos nėra</i>
41	Skuodo savivaldybės viešoji biblioteka

Eil. Nr.	Viešųjų bibliotekų 2018 m. veiklos ataskaitų santraukos
42	Šakių r. savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP) Ataskaitos 11 psl.: „ <i>Neįgalųjų ir senyvo amžiaus gyventojų aptarnavimas. 2018 m. 13 savivaldybės gyventojų pasiskolino 290 garso ir Brailio rašto knygas.</i> “
43	Šalčininkų r. savivaldybės viešoji biblioteka
44	Šiaulių mst. savivaldybės viešoji biblioteka
45	Šiaulių r. savivaldybės viešoji biblioteka
46	Šilalės r. savivaldybės viešoji biblioteka
47	Šilutės r. savivaldybės Fridricho Bajoraičio viešoji biblioteka (LAB PP) Ataskaitos 14 psl.: „ <i>Skolinantis garsinės knygas ir knygas Brailio raštu iš LAB Klaipėdos padalinio buvo aprūpinami 4 regos negalių turintys vartotojai, jiems išduoti 97 spaudiniai, 9 apsilankymai.</i> “
48	Širvintų r. savivaldybės Igno Šeinaus viešoji biblioteka (LAB PP) Ataskaitos 6 psl.: „ <i>Garsinės knygas vartotojams skolino LAB Skaitytojų aptarnavimo skyrius. 2018 m. abonemente skaitė 6 regos negalių turintys skaitytojai. Jie apsilankė 14 kartų ir pasiskolino 31 egz. garsinių knygų. 2017 m. Skaitytojų aptarnavimo skyriuje skaitė 6 regos negalių turintys asmenys, jie apsilankė 8 kartus ir pasiskolino 54 egz. garsinių knygų. Iš skaičių matyti, kad 2018 m. regos negalių turinčių skaitytojų skaičius išliko toks pats, apsilankymų padaugėjo 6, tačiau garsinių knygų išduotis sumažėjo net 23 egz. Sumažėjimo priežastis – naujų garsinių knygų trūkumas.</i> “
49	Švenčionių r. savivaldybės viešoji biblioteka
50	Tauragės r. savivaldybės Birutės Baltrušaitytės viešoji biblioteka
51	Telšių r. savivaldybės Karolinos Praniauskaitės viešoji biblioteka
52	Trakų r. savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP) Ataskaitos 2 psl.: „ <i>Trakų VB veikia LAB kilnojamoji bibliotekėlė, kuri aptarnauja akluosius bei silpnaregius skaitytojus. Iš viso 2018 m. skaitė 3 skaitytojai, kurie apsilankė 14 kartų, jiems buvo išduota 225 garsinės knygos. Garsinių knygų fondas yra nuolat atnaujinamas, atsižvelgiant į aklujų skaitytojų poreikius ir galimybes, todėl nuolat vyksta bendradarbiavimas su LAB.</i> “
53	Ukmergės r. savivaldybės Vlado Šlaito viešoji biblioteka
54	Utenos A. ir M. Miškinių viešoji biblioteka (LAB PP) <i>Informacijos nėra</i>
55	Varėnos r. savivaldybės viešoji biblioteka
56	Vilkaviškio r. savivaldybės viešoji biblioteka
57	Vilniaus mst. savivaldybės centrinė biblioteka
58	Vilniaus r. savivaldybės centrinė biblioteka
59	Visagino viešoji biblioteka (LAB PP) <i>Informacijos nėra</i>
60	Zarasų r. savivaldybės viešoji biblioteka

*Šaltinis. Lietuvos Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos interneto svetainės puslapis „Savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitos“, <https://www.lnb.lt/paslaugos/bibliotekoms/lietuvos-biblioteku-statistika/savivaldybiu-viesuju-biblioteku-ataskaitos>, žiūrėta 2019-05-06 – 2019-05-24

Situacijos analizė parodė, kad 2018 m. LAB paslaugos vartotojams buvo teikiamos 23 apskričių ir savivaldybių viešosiose bibliotekose steigtuose LAB PP, tai sudaro 35,4 proc. viso šio veiklos profilio įstaigų skaičiaus (iš 5 apskričių ir 60 savivaldybių viešųjų bibliotekų).

LAB PP ataskaitų duomenimis, daugiausia LAB vartotojų aptarnavo Alytaus Jurgio Kunčino viešoji biblioteka (42 asmenis), mažiausia – Šilutės r. savivaldybės Fridricho Bajoraičio viešoji biblioteka, Trakų r. savivaldybės viešoji biblioteka ir Visagino viešoji biblioteka (po 3 asmenis).

Atsižvelgiant į tai, kad viešai prieinamose Lietuvos apskričių ir savivaldybių viešųjų bibliotekų metinėse veiklos ataskaitose skelbiamas tik bendras visų vartotojų skaičius, nedetalizuojant asmenų, turinčių regos ar kt. negalias, nustatyti 2018 m. LAB PP vartotojų skaičių ir jų proc. bendrame visose viešosiose bibliotekose aptarnautų negalių turinčių vartotojų skaičiuje šio tyrimo kontekste nėra galimybių.

2.3. Globos įstaigos

Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portalo duomenimis, 2018 m. pabaigoje Lietuvoje veikė 38 globos įstaigos suaugusiems neįgaliesiems, iš jų valstybės (apskričių) globos namų buvo 30, savivaldybių – 5, visuomeninių organizacijų, parapijų ir privačių – 3 (8 lentelė). Minėtose globos įstaigose praeitais metais paslaugas gavo 6 470 asmenų, iš jų 6 220 asmenų valstybės (apskričių) globos namuose, 125 asmenys savivaldybių, 125 – visuomeninių organizacijų, parapijų ir privačiuose globos namuose (9 lentelė). Kaip matyti iš 8 ir 9 lentelėse pateiktų duomenų, nors bendras globos įstaigų skaičius per penkerius metus nežymiai sumažėjo, tačiau bendras gyventojų skaičius jose keitėsi ir lyginant su 2014 m. padidėjo (2014 m. – 6 055, 2018 m. – 6 470).

8 lentelė. Globos įstaigų suaugusiems neįgaliesiems skaičius metų pabaigoje

	Iš viso pagal įstaigos tipą	Valstybės (apskričių) globos namai	Savivaldybių globos įstaigos	Visuomeninių organizacijų, parapijų ir privatūs globos namai
2018 m.	38	30	5	3
2017 m.	39	30	6	3
2016 m.	46	31	10	5
2015 m.	43	28	8	7
2014 m.	41	27	9	5

Šaltinis. Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portalas, <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?abc=true#/>, žiūrėta 2019-07-11

9 lentelė. Gyventojų skaičius globos įstaigose suaugusiems neįgaliesiems metų pabaigoje

Išnašos: 1 - Globos įstaigų ir grupinio gyvenimo namų suaugusiems asmenims su negalia duomenys pateikti kartu		Gyventojų skaičius globos įstaigose suaugusiems neįgaliesiems metų pabaigoje asmenys ¹					
		2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	
Iš viso pagal amžių	Vyrai ir moterys	Iš viso	6 055	6 147	6 685	6 378	6 470
		Valstybės (apskričių) globos namai	5 767	5 795	5 967	6 213	6 220
		Savivaldybių globos įstaigos	187	209	422	107	125
		Visuomeninių organizacijų, parapijų ir privatūs globos namai	101	143	296	58	125

Šaltinis. Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portalas, <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?indicator=S3R164#/>, žiūrėta 2019-07-11

Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portalo duomenimis, 2018 m. pabaigoje Lietuvoje veikė 126 globos įstaigos seniems žmonėms, iš jų 4 valstybės (apskričių) globos namuose, 55 savivaldybių ir 67 visuomeninių organizacijų, parapijų ir privačiuose globos namuose (10 lentelė). Minėtose globos įstaigose paslaugas gavo 6 071 senyvo amžiaus asmuo, iš jų 618 asmenų valstybės (apskričių) globos namuose, 2 776 asmenys savivaldybių, 2 677 – visuomeninių organizacijų, parapijų ir privačiuose globos namuose (11 lentelė). Šių įstaigų statistiniai duomenys rodo, kad globos įstaigų ir gyventojų skaičius jose lyginant su 2014 m. ženkliai padidėjo.

10 lentelė. Globos įstaigų seniems žmonėms skaičius metų pabaigoje

		Globos įstaigų seniems žmonėms skaičius metų pabaigoje vnt.				
		2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Iš viso pagal įstaigos tipą		108	110	107	125	126
Valstybės (apskričių) globos namai		2	2	2	4	4
Savivaldybių globos įstaigos		51	50	49	56	55
Kitos globos įstaigos		2	2	2	-	-
Visuomeninių organizacijų, parapijų ir privatūs globos namai		53	56	54	64	67

Šaltinis. Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portalas, <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?abc=true#/>, žiūrėta 2019-07-11

11 lentelė. Gyventojų skaičius globos įstaigose seniems žmonėms metų pabaigoje

		Gyventojų skaičius globos įstaigose seniems žmonėms metų pabaigoje asmenys					
		2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	
Iš viso pagal amžių	Vyrai ir moterys	Iš viso	4 829	5 012	5 195	5 809	6 071
		Valstybės (apskričių) globos namai	104	110	117	594	618
		Savivaldybių globos įstaigos	2 429	2 483	2 564	2 764	2 776
		Kitos globos įstaigos	417	467	473	-	-
		Visuomeninių organizacijų, parapijų ir privatūs globos namai	1 879	1 952	2 041	2 451	2 677

Šaltinis. Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portalas, <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?abc=true#/>, žiūrėta 2019-07-11

Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portalo duomenimis, 2018 m. pabaigoje Lietuvoje veikė 4 globos namai vaikams ir jaunimui su negalia (pensionatai) (12 lentelė). Minėtose globos įstaigose paslaugas gavo 156 vaikai ir jauni žmonės su negalia. Didžiausią dalį globos paslaugų gavėjų sudarė 15-17 metų vaikai (13 lentelė).

12 lentelė. Globos įstaigų vaikams ir jaunimui su negalia (pensionatų) skaičius metų pabaigoje

	Įstaigų skaičius metų pabaigoje vnt.				
	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Globos namai vaikams ir jaunimui su negalia (pensionatai)	4	4	4	4	4

Šaltinis. Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portalas, <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?abc=true#/>, žiūrėta 2019-07-11

13 lentelė. Vaikų skaičius globos namuose vaikams ir jaunimui su negalia (pensionatuose) metų pabaigoje

		Vaikų skaičius vaikų globos įstaigose, metų pabaigoje asmenys				
		2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Vyrai ir moterys	Iš viso pagal amžių	646	632	460	165	156
	0-3 m.	-	-	-	-	-
	4-6 m.	5	3	4	3	1
	7-9 m.	19	18	20	20	18
	10-14 m.	58	55	57	39	44
	15-17 m.	64	59	53	57	53
	18 ir vyresni	500	497	326	46	39

Šaltinis. Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portalas, <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?abc=true#/>, žiūrėta 2019-07-11

2018 m. LAB PP buvo įsteigti 22 savivaldybių 29 globos įstaigose. Šiose įstaigose LAB paslaugas gavo tik suaugusieji vartotojai. Vaikų globos įstaigose LAB paslaugos nebuvo teikiamos. Globos įstaigose veikiančiuose LAB PP praeitais metais paslaugas gavo 776 vartotojai, iš jų 305 regos negalia ir 471 kitą negalią turintys asmenys. Globos įstaigų vartotojams per metus buvo išduota 13 160 leidinių, iš jų 104 Brailio raštu (tai sudarė 0,8 proc. visų globos įstaigose veikiančių LAB PP 2018 m. išduotų leidinių) ir 13 056 garsiniai leidiniai (14 lentelė).

14 lentelė. Vartotojų ir jiems išduotų leidinių skaičius globos įstaigose steigtuose LAB PP

Eil. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	Globos įstaigos pavadinimas	LAB PP 2018 m.	Vartotojų skaičius 2018 m.		Išduotis 2018 m.	
				Regos negalia	Kita negalia	Brailio raštu	Garsinės
1	Akmenės r.	Akmenės r. socialinių paslaugų namai	✓	-	19	-	700
2-8	Alytaus mst., Alytaus r., Anykščių r., Birštono, Biržų r., Druskininkų, Elektrėnų						
9	Ignalinos r.	VšĮ Mielagėnų Pal. J. Matulaičio parapsichologijos globos namai	✓	1	19	-	307
10	Jonavos r.	Jonavos globos namai	✓	-	10	-	85
11	Joniškio r.	Joniškio Švč. M. Marijos parapijos senelių globos namai „Santara“	✓	1	9	-	680
		Jurdaičių socialinės globos namai	✓	1	31	-	710
12-14	Jurbarko r., Kaišiadorių r., Kalvarijos						
15	Kauno mst.	VšĮ „Gerumo namai“	✓	1	9	-	30
16	Kauno r.						
17	Kazlų Rūdos	VšĮ Kazlų Rūdos socialinės paramos centras	✓	-	8	-	30
18-21	Kelmės r., Kėdainių r., Klaipėdos mst., Klaipėdos r.						
22	Kretingos r.	BĮ Kretingos Dienos veiklos centras	✓	4	31	-	505
23	Kupiškio r.	Kupiškio socialinės globos namai	✓	2	30	104	947
		Kupiškio socialinių paslaugų centras (Subačiaus senelių globos namai)	✓	-	6	-	69
24-25	Lazdijų r., Marijampolės						

Eil. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	Globos įstaigos pavadinimas	LAB PP 2018 m.	Vartotojų skaičius 2018 m.		Išduotis 2018 m.	
				Regos negalia	Kita negalia	Brailio raštu	Garsinės
26	Mažeikių r.	BĮ Plinkšių globos namai	✓	7	12	-	176
27	Molėtų r.	BĮ Molėtų rajono Alantos senelių globos namai	✓	-	12	-	232
28-29	Neringos, Pagėgių						
30	Pakruojo r.	Linkuvos socialinių paslaugų centras	✓	-	13	-	110
		Linkuvos socialinės globos namai	✓	1	3	-	139
31	Palangos mst.						
32	Panevėžio mst.	VšĮ Šv. Juozapo globos namai	✓	-	29	-	1 104
33	Panevėžio r.	Panevėžio r. socialinių paslaugų centras	✓	1	14	-	263
		VšĮ Integruotų sveikatos paslaugų centro Grupinio gyvenimo namai demencijomis ir Alzheimerio liga sergantiems asmenims	✓	-	5	-	55
34	Pasvalio r.	Pasvalio socialinių paslaugų centras	✓	2	33	-	84
35-37	Plungės r., Prienų r., Radviliškio r.						
38	Raseinių r.	BĮ Raseinių r. Blinstrubiškių socialinės globos namai	✓	4	-	-	1 009
39-40	Rietavo, Rokiškio r.						
41	Skuodo r.	VšĮ Skuodo globos namai	✓	7	45	-	1 470
42-43	Šakių r., Šalčininkų r.						
44	Šiaulių mst.	Šiaulių miesto savivaldybės globos namai	✓	30	65	-	440
45	Šiaulių r.	VšĮ „Senolių namai“	✓	2	12	-	330
46-47	Šilalės r., Šilutės r.						
48	Širvintų r.	Labdaros ir paramos fondas Širvintų parapijos globos namai	✓	7	-	-	7
49-53	Švenčionių r., Tauragės r., Telšių r., Trakų r., Ukmergės r.						
54	Utenos r.	Utenos socialinės globos namai	✓	-	30	-	480
55-56	Varėnos r., Vilkaviškio r.						
57	Vilniaus mst.	VšĮ Antavilių pensionatas	✓	60	-	-	43
		BĮ Valakampių socialinių paslaugų namų padaliniai Savarankiško gyvenimo namai ir Trumpalaikės globos centras	✓	53	-	-	847
		Valakampių socialinių paslaugų namai	✓	20	-	-	30
		VšĮ „Sevilis“	✓	100	-	-	1 755
58-59	Vilniaus r., Visagino						
60	Zarasų r.	Zarasų socialinės globos namai	✓	1	26	-	419
Iš viso			29	305	471	104	13 056
				776			13 160

Oficialiosios statistikos duomenų analizė rodo, kad 2018 m. Lietuvoje *globos paslaugos buvo teikiamos 168 globos įstaigose* (38 globos įstaigos suaugusiems neįgaliesiems, 126 globos įstaigos seniems žmonėms ir 4 globos namuose vaikams ir jaunimui su negalia (pensionatuose)). *LAB PP praeitais metais veikė 29 globos įstaigose, tai sudaro 17,3 proc. visų šio veiklos profilio įstaigų skaičiaus.*

Globos įstaigose 2018 m. pabaigoje gyveno 12 697 asmenys (6 470 asmenys globos įstaigose suaugusiems neįgaliesiems, 6 071 asmuo globos įstaigose seniems žmonėms ir 156 asmenys globos namuose vaikams ir jaunimui su negalia (pensionatuose)). *LAB PP paslaugas gavo 776 globos namų suaugusieji ir senyvo amžiaus gyventojai, tai sudaro 6,11 proc. viso Lietuvos globos įstaigose gyvenančių asmenų skaičiaus.* Daugiausia LAB vartotojų aptarnavo VšĮ „Sevilis“ (100 asmenų), mažiausia – Linkuvos socialinės globos namai ir BĮ Raseinių r. Blinstrubiškių socialinės globos namai (po 4 asmenis).

2.4. Specialiojo ugdymo įstaigos

Šio tyrimo ataskaitoje pateikiama informacija apie specialiojo ugdymo įstaigas ir jose ugdomus mokinius, skelbiama Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portale, Informavimo, konsultavimo ir orientavimo sistemos Aikos.lt interneto svetainėje bei kituose viešai prieinamuose šaltiniuose.

Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portalo duomenimis, 2018 m. pabaigoje Lietuvoje veikė 26 bendrojo lavinimo, specialiųjų mokyklų ir specialiojo ugdymo centrai, kuriuose buvo ugdomi vaikai, turintys įvairiausių raidos, taip pat regos sutrikimų (15 lentelė). Minėtose įstaigose ugdymo paslaugas gavo 951 vaikas, iš jų didžiąją dalį sudarė 10-14 metų vaikai (356 asmenys) (16 lentelė).

15 lentelė. Bendrojo lavinimo, specialiųjų mokyklų ir specialiojo ugdymo centrų skaičius metų pabaigoje

	Įstaigų skaičius metų pabaigoje vnt.				
	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Bendrojo lavinimo, specialiosios mokyklos ir specialiojo ugdymo centrai	29	29	29	26	26

Šaltinis. Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portalas, <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?abc=true#/>, žiūrėta 2019-07-11

16 lentelė. Vaikų skaičius bendrojo lavinimo, specialiųjų mokyklų ir specialiojo ugdymo centruose metų pabaigoje

		Vaikų skaičius metų pabaigoje asmenys				
		2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Vyrai ir moterys	Iš viso pagal amžių	1 099	1 083	1 062	994	951
	0-3 m.	2	4	1	1	2
	4-6 m.	17	5	20	14	13
	7-9 m.	140	130	135	142	145
	10-14 m.	460	446	426	375	356
	15-17 m.	315	316	289	284	270
	18 ir vyresni	165	182	191	178	165

Šaltinis. Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portalas, <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?abc=true#/>, žiūrėta 2019-07-11

Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portalo duomenimis, 2018-2019 mokslo metais Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose mokėsi 40 556 mokiniai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, iš jų:

1. specialiosiose ir lavinamosiose klasėse (dalinė integracija) – 1 159 mokiniai;
2. bendrosiose klasėse (visiška integracija) – 35 711 mokinių;
3. specialiosiose mokyklose ir ugdymo centruose – 3 686 mokiniai (17 lentelė).

17 lentelė. Bendrojo ugdymo mokyklų mokiniai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių

Bendrasis ugdymas – bendrasis ugdymas – pradinis ugdymas, pagrindinis ugdymas, vidurinis ugdymas.

Specialieji ugdymosi poreikiai – pagalbos ir paslaugų ugdymo procese reikmė, atsirandanti dėl išskirtinių asmens gabumų, įgimtų ar įgytų sutrikimų, nepalankių aplinkos veiksnių.

Specialiųjų simbolių paaiškinimas: ** - patikslinti ir perskaiciuoti duomenys -- tokio reiškinio (rodiklio) atitinkamu laikotarpiu nebuvo Išnašos: 1 - Švietimo informacinių technologijų centro duomenys. Nuo 2008 m. pasikeitė bendrojo ugdymo mokyklų skirstymas pagal gyvenamąją vietovę. 2 - Mokslo metų pradžioje. Švietimo informacinių technologijų centro duomenys.		Bendrojo ugdymo mokyklų mokiniai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių asmenys ^{1,2}				
		2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
		Miestas ir kaimas	Miestas ir kaimas	Miestas ir kaimas	Miestas ir kaimas	Miestas ir kaimas
Specialiosios ir lavinamosios klasės (dalinė integracija)	Iš viso pagal sutrikimus	959	986	1 023	1 110	1 159
	Mokiniai, turintys negalių	915	929	909	964	979
	Intelektu sutrikimai	495	504	479	508	514
	Regos sutrikimai	1	3	1	1	1
	Klausos sutrikimai	17	8	-	2	2

Specialiųjų simbolių paaiškinimas: **- patikslinti ir perskaičiuoti duomenys -- tokio reiškinio (rodiklio) atitinkamu laikotarpiu nebuvo Išnašos: 1 - Švietimo informacinių technologijų centro duomenys. Nuo 2008 m. pasikeitė bendrojo ugdymo mokyklų skirstymas pagal gyvenamąją vietovę. 2 - Mokslo metų pradžioje. Švietimo informacinių technologijų centro duomenys.		Bendrojo ugdymo mokyklų mokiniai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių asmenys ^{1,2}				
		2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
		Miestas ir kaimas	Miestas ir kaimas	Miestas ir kaimas	Miestas ir kaimas	Miestas ir kaimas
		Vyrai ir moterys	Vyrai ir moterys	Vyrai ir moterys	Vyrai ir moterys	Vyrai ir moterys
Specialiosios ir lavinamosios klasės (dalinė integracija)	Kochleariniai implantai	–	–	–	–	–
	Judesio ir padėties bei neurologiniai sutrikimai	7	6	14	17	15
	Ivairiapusiai raidos sutrikimai	13	13	40	48	47
	Kurčneregystė	–	–	–	–	–
	Kompleksinės ir kitos negalės	382	395	375	388	400
	Mokiniai, turintys sutrikimų	43	53	112	145	180
	Mokymosi sutrikimai	–	–	–	–	–
	Kalbėjimo ir kalbos sutrikimai	11	18	40	39	46
	Elgesio ar/ir emocijų sutrikimai	–	–	1	2	–
	Kompleksiniai sutrikimai	31	33	69	102	132
	Kiti sutrikimai	1	2	2	2	2
	Mokiniai, turintys mokymosi sunkumų	1	4	2	1	–
	Mokymosi sunkumai	1	4	2	1	–
Bendrosios klasės (visiška integracija)	Iš viso pagal sutrikimus	34 596	34 032	34 143	34 093	35 711
	Mokiniai, turintys negalių	4 407	4 284	4 145	3 983	3 870
	Intelektu sutrikimai	2 553	2 413	2 326	2 163	2 068
	<i>Regos sutrikimai</i>	85	86	90	73	85
	Klausos sutrikimai	177	185	199	198	183
	Kochleariniai implantai	50	54	53	55	65
	Judesio ir padėties bei neurologiniai sutrikimai	551	550	536	517	455
	Ivairiapusiai raidos sutrikimai	232	312	332	401	461
	Kurčneregystė	–	–	–	–	–
	Kompleksinės ir kitos negalės	759	684	609	576	553
	Mokiniai, turintys sutrikimų	29 785	29 388	29 567	29 714	31 397
	Mokymosi sutrikimai	6 482	6 110	5 952	5 844	5 723
	Kalbėjimo ir kalbos sutrikimai	17 228	16 837	16 723	16 476	17 561
	Elgesio ar/ir emocijų sutrikimai	451	460	446	480	559
	Kompleksiniai sutrikimai	5 624	5 981	6 446	6 914	7 554
	Kiti sutrikimai	–	–	–	–	–
	Mokiniai, turintys mokymosi sunkumų	404	360	431	396	444
Mokymosi sunkumai	404	360	431	396	444	
Specialiosios mokyklos ir ugdymo centrai	Iš viso pagal sutrikimus	3 663	3 638	3 680	3 656	3 686
	Mokiniai, turintys negalių	3 390	3 433	3 446	3 396	3 409
	Intelektu sutrikimai	1 650	1 660	1 643	1 588	1 562
	<i>Regos sutrikimai</i>	68	67	59	55	51
	Klausos sutrikimai	202	178	172	150	139
	Kochleariniai implantai	24	32	33	34	33
	Judesio ir padėties bei neurologiniai sutrikimai	92	112	105	92	106
	Ivairiapusiai raidos sutrikimai	31	43	41	48	56
	Kurčneregystė	4	2	–	–	–
	Kompleksinės ir kitos negalės	1 319	1 339	1 393	1 429	1 462
	Mokiniai, turintys sutrikimų	271	205	231	255	275
	Mokymosi sutrikimai	–	–	–	–	–
	Kalbėjimo ir kalbos sutrikimai	197**	185**	201**	209**	213
	Elgesio ar/ir emocijų sutrikimai	71	15	14	5	20
	Kompleksiniai sutrikimai	2	5	16	38	41
	Kiti sutrikimai	1**	–	–	3**	1
	Mokiniai, turintys mokymosi sunkumų	2	–	3	5	2
	Mokymosi sunkumai	2	–	3	5	2

Saltinis. Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portalas, <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=7cbb268c-9506-4c13-b248-9c561b3503e5#/>, žiūrėta 2019-07-15

Informacija apie specialiąsias mokyklas ir specialiuosius ugdymo centrus skelbiama Informavimo, konsultavimo ir orientavimo sistemos Aikos.lt interneto svetainėje. 18 lentelėje pateikiami Aikos.lt duomenys apie 29 švietimo ir mokslo institucijas, kuriose ugdomi įvairiausių raidos ir (arba) regos sutrikimų turintys vaikai, iš kurios matyti, kad LAB PP įsteigtas tik 1 įstaigoje – Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centre, tai sudaro 3,4 proc. viso šio veiklos profilio institucijų skaičiaus.

18 lentelė. Švietimo ir mokslo institucijos įvairiausių raidos ir (arba) regos sutrikimų turintiems mokiniams

Eil. Nr.	Švietimo ir mokslo institucijos paskirtis	Įstaigos pavadinimas	Savivaldybės pavadinimas	LAB PP 2018 m.
1	Pradinės pagrindinės mokyklos tipo specialioji mokykla, regos sutrikimą turintiems mokiniams	Gelgaudiškio „Šaltinio“ specialiojo ugdymo centras* (Pastaba. Įstaiga teikia pradinės ir pagrindinės mokyklos paslaugas)	Šakių r.	
2	Gimnazijos tipo specialioji mokykla, regos sutrikimą turintiems mokiniams	Šalčininkų Jano Sniadeckio gimnazija	Šalčininkų r.	
3		Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centras	Vilniaus mst.	✓
4		Visagino „Verdenės“ gimnazija	Visagino	
5	Pagrindinės mokyklos tipo specialioji mokykla, įvairiausių raidos sutrikimų turintiems mokiniams	Alytaus r. Simno specialioji mokykla	Alytaus r.	
6		Jonavos „Neries“ pagrindinė mokykla	Jonavos r.	
7		Joniškio „Saulės“ pagrindinė mokykla	Joniškio r.	
8		Kauno specialioji mokykla	Kauno mst.	
9		Kauno Prano Daunio ugdymo centras		
10		Kauno Jono Laužiko mokykla		
11		Klaipėdos Litorinos mokykla	Klaipėdos mst.	
12		Klaipėdos r. Priekulės Ievos Simonaitytės gimnazija	Klaipėdos r.	
13		Kupiškio mokykla „Varpelis“	Kupiškio r.	
14		Molėtų r. Kijėlių specialusis ugdymo centras	Molėtų r.	
15		Panevėžio specialioji mokykla-daugiafunkcis centras	Panevėžio mst.	
16		Panevėžio Beržų progimnazija		
17		Prienų „Revuonos“ pagrindinė mokykla	Prienų r.	
18		Radviliškio r. Šeduvos gimnazija	Radviliškio r.	
19		Rokiškio pagrindinė mokykla	Rokiškio r.	
*		Gelgaudiškio „Šaltinio“ specialiojo ugdymo centras*	Šakių r.	
20		Šiaulių specialiojo ugdymo centras	Šiaulių mst.	
21		Telšių Naujamiesčio mokykla	Telšių r.	
22		Ukmergės „Ryto“ specialioji mokykla	Ukmergės r.	
23		Vilniaus karaliaus Mindaugo mokykla	Vilniaus mst.	
24		Vilniaus Lazdynų mokykla		
25		Vilniaus „Vilnios“ pagrindinė mokykla		
26		Vilniaus Verkių mokykla-daugiafunkcis centras		
27		Vilniaus Šilo mokykla		
28		Vilniaus Jono Pauliaus II progimnazija		
29	Vilniaus Valdorfo Žalioji mokykla	Vilniaus r.		
Iš viso				1

*Šaltinis. Informavimo, konsultavimo ir orientavimo sistemos Aikos.lt interneto svetainė, <https://www.aikos.smm.lt/Registrai/Svietimo-ir-mokslo-institucijos/SitePages/Pagrindinis.aspx?ss=1dad1a80-4f1e-40a3-8388-ae2844368a16>, žiūrėta 2019-06-19

Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centre veikiančiame LAB PP 2018 m. LAB paslaugas gavo 30 vaikų, turinčių regos negalią. Jiems per metus buvo išduoti 82 specialiojo formato leidiniai, iš jų 6 Brailio raštu (tai sudarė 7,3 proc. visų šiame LAB PP 2018 m. išduotų leidinių) ir 76 garsiniai leidiniai (19 lentelė).

19 lentelė. Vartotojų ir jiems išduotų leidinių skaičius specialiojo ugdymo įstaigose steigtuose LAB PP

Eil. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	Įstaigos pavadinimas	LAB PP 2018 m.	Vartotojų skaičius 2018 m.		Išduotis 2018 m.	
				Regos negalia	Kita negalia	Brailio raštu	Garsinės
1-56		Akmenės r., Alytaus mst., Alytaus r., Anykščių r., Birštono, Biržų r., Druskininkų, Elektrėnų, Ignalinos r., Jonavos r., Joniškio r., Jurbarko r., Kaišiadorių r., Kalvarijos, Kauno mst., Kauno r., Kazlų Rūdos, Kelmės r., Kėdainių r., Klaipėdos mst., Klaipėdos r., Kretingos r., Kupiškio r., Lazdijų r., Marijampolės, Mažeikių r., Molėtų r., Neringos, Pagėgių, Pakruojo r., Palangos mst., Panevėžio mst., Panevėžio r., Pasvalio r., Plungės r., Prienų r., Radviliškio r., Raseinių r., Rietavo, Rokiškio r., Skuodo r., Šakių r., Šalčininkų r., Šiaulių mst., Šiaulių r., Šilalės r., Šilutės r., Širvintų r., Švenčionių r., Tauragės r., Telšių r., Trakų r., Ukmergės r., Utenos r., Varėnos r., Vilkaviškio r.					

Eil. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	Įstaigos pavadinimas	LAB PP 2018 m.	Vartotojų skaičius 2018 m.		Išduotis 2018 m.	
				Regos negalia	Kita negalia	Brailio raštu	Garsinės
57	Vilniaus mst.	Lietuvos aklujų ir silpnaregių ugdymo centras*	✓	30	-	6	76
58-60	Vilniaus r., Visagino, Zarasų r.						
Iš viso			1	30	-	6	76

Atsižvelgiant į tai, kad viešai prieinamuose šaltiniuose pateikiami skirtingi duomenys, analizuoti ir įvertinti bendrą specialiojo ugdymo situaciją Lietuvos švietimo įstaigose yra sudėtinga, todėl šio tyrimo kontekste darytina prielaida, kad vaikų – potencialių LAB paslaugų vartotojų skaičius Lietuvoje yra labai didelis, tačiau šiuo metu *jas gauna tik 1 švietimo įstaigoje ugdomi 30 moksleivių, turintys regos negalią.*

2.5. Sveikatos priežiūros įstaigos, teikiančios slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas

Sveikatos priežiūros įstaigose, teikiančiose slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas, gydomi nuolatinės priežiūros reikalaujantys asmenys. Po gydymo stacionare sunkiems ligoniams ilgalaikės slaugos paslaugos teikiamos slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninėse ar tokiuose skyriuose, esančiuose kitose asmens sveikatos priežiūros įstaigose. Senstant visuomenei bei didėjant sergančiųjų lėtinėmis ligomis, didėja paslaugų, orientuotų į senų žmonių sveikatos problemas, poreikis, todėl palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugų plėtra yra viena iš efektyvių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo plėtros priemonių, kuri gerina visuomenės senėjimo procesų kokybę.

Teritorinių ligonių kasų (toliau – TLK) duomenimis, 2018 m. *slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas Lietuvoje teikė 98 asmens sveikatos paslaugų įstaigos* (toliau – ASPĮ) (20 lentelė).

20 lentelė. TLK ir ASPĮ sutartys dėl slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugų

	2017 m.			2018 m.		
	Viešosios ASPĮ	Privačios ASPĮ	Iš viso	Viešosios ASPĮ	Privačios ASPĮ	Iš viso
ASPĮ teikiančių paslaugas skaičius	94	4	98	94	4	98

Šaltinis. Teritorinių ligonių kasų interneto svetainės duomenys, <http://www.vlk.lt/veikla/veiklos-sritys/sutarciu-sudarymas/duomenysapiesutsudarirvykd/Documents/2018%20m.%20sutarciu%20sudarymas%20E2%80%93%20internetas.pdf>, žiūrėta 2019-06-21

Tyrimo metu iš TLK interneto svetainėje viešai skelbiamų duomenų pavyko rasti informaciją apie 83 sveikatos įstaigas, kuriose teikiamos slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugos. Informacijos apie kitas 2018 m. veikusias 15 įstaigų rasti nepavyko (21 lentelė). 2018 m. *LAB PP buvo įsteigti 2 savivaldybių 2 sveikatos priežiūros įstaigose, tai sudaro 2 proc. viso TLK duomenimis 2018 m. Lietuvoje šio veiklos profilio įstaigų skaičiaus.* Minėtose įstaigose *LAB paslaugas gavo 64 vartotojai, iš jų 14 regos ir 50 kitą negalią turintys asmenys. LAB PP vartotojams per metus išduotas 361 garsinis leidinys* (22 lentelė).

21 lentelė. Slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas teikiančiose sveikatos priežiūros įstaigose steigti LAB PP

Eil. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	LAB PP 2018 m.
1	Akmenės r.	1	VšĮ Naujosios Akmenės ligoninė	
2	Alytaus mst.	2	VšĮ Alytaus apskrities S. Kudirkos ligoninė	
		3	VšĮ Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centras	
		4	VšĮ Alytaus r. savivaldybės pirminės sveikatos priežiūros centras (SPC)	
3	Alytaus r.	5	VšĮ Alytaus r. savivaldybės pirminės SPC	
4	Anykščių r.	6	VšĮ Anykščių r. savivaldybės ligoninė	
5	Birštono			
6	Biržų r.	7	VšĮ Biržų ligoninė	
7	Druskininkų	8	VšĮ Druskininkų ligoninė	

Eil. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	LAB PP 2018 m.
	Druskininkų	9	VšĮ Druskininkų pirminės SPC	
8	Elektrėnų	10	VšĮ Elektrėnų ligoninė	
		11	VšĮ Vievio SPC	
9	Ignalinos r.	12	VšĮ Ignalinos r. ligoninė	
10	Jonavos r.	13	VšĮ Jonavos ligoninė	
11	Joniškio r.	14	VšĮ Joniškio ligoninė	
12	Jurbarko r.	15	VšĮ Jurbarko ligoninė	
13	Kaišiadorių r.	16	VšĮ Kaišiadorių ligoninė	
14	Kalvarijos	17	VšĮ Kalvarijos ligoninė	
15	Kauno mst.	18	VšĮ K. Griniaus slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninė	
		19	VšĮ Respublikinė Kauno ligoninė	
16	Kauno r.	20	VšĮ Respublikinė Kauno ligoninė	
		21	VšĮ Vilkijos pirminės SPC palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė	
17	Kazlų Rūdos	22	VšĮ Kazlų Rūdos ligoninė	
18	Kelmės r.	23	VšĮ Kelmės ligoninė	
19	Kėdainių r.	24	VšĮ Kėdainių ligoninė	
20	Klaipėdos mst.	25	VšĮ Klaipėdos jūrininkų ligoninė	
		26	VšĮ Klaipėdos medicininės slaugos ligoninė	
		27	VšĮ Klaipėdos universitetinė ligoninė	
21	Klaipėdos r.	28	Klaipėdos r. savivaldybės Gargždų ligoninė	
22	Kretingos r.	29	Kretingos r. savivaldybės VšĮ Kretingos ligoninė	
		30	Kretingos r. savivaldybės VšĮ Salantų pirminės SPC Palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė	
23	Kupiškio r.	31	VšĮ Kupiškio ligoninė	
24	Lazdijų r.	32	VšĮ Lazdijų ligoninė	
25	Marijampolės	33	VšĮ Marijampolės ligoninė	
26	Mažeikių r.	34	VšĮ Mažeikių ligoninė	
		35	VšĮ Sedos pirminės SPC palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė	
27	Molėtų r.	36	VšĮ Molėtų ligoninė	
28	Neringos			
29	Pagėgių			
30	Pakruojo r.	37	VšĮ Pakruojo ligoninė	
31	Palangos mst.			
32	Panevėžio mst.	38	VšĮ Panevėžio palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė	✓
33	Panevėžio r.	39	VšĮ Panevėžio r. savivaldybės poliklinika	
34	Pasvalio r.	40	VšĮ Pasvalio ligoninė	
35	Plungės r.	41	VšĮ Plungės r. savivaldybės ligoninė	
36	Prienų r.	42	VšĮ Prienų ligoninė	
		43	VšĮ Balbieriškio pirminės SPC palaikomojo gydymo ir slaugos skyrius	
37	Radviliškio r.	44	VšĮ Radviliškio ligoninė	
38	Raseinių r.	45	VšĮ Raseinių ligoninė	
		46	VšĮ Ariogalos pirminės SPC	
39	Rietavo	47	VšĮ Rietavo pirminės SPC	
40	Rokiškio r.	48	VšĮ Rokiškio r. ligoninė	
41	Skuodo r.	49	VšĮ Skuodo pirminės SPC	
42	Šakių r.	50	VšĮ Šakių ligoninė	
43	Šalčininkų r.	51	VšĮ Šalčininkų r. savivaldybės ligoninė	
		52	VšĮ Eišiškių asmens SPC	
44	Šiaulių mst.	53	VšĮ Šiaulių ilgalaikio gydymo ir geriatrijos centras	
45	Šiaulių r.	54	VšĮ Kuršėnų ligoninė	
46	Šilalės r.	55	VšĮ Šilalės r. ligoninė	
		56	VšĮ Kaltinėnų pirminės SPC palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė	
47	Šilutės r.	57	VšĮ Šilutės ligoninė	
48	Širvintų r.	58	VšĮ Širvintų ligoninė	
49	Švenčionių r.	59	VšĮ Švenčionių r. ligoninė	
50	Tauragės r.	60	VšĮ Tauragės ligoninė	
		61	VšĮ Skaudvilės palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė	
51	Telšių r.	62	VšĮ Regioninė Telšių ligoninė	
		63	VšĮ Varnių pirminės SPC palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė	
52	Trakų r.	64	VšĮ Trakų ligoninė	
		65	VšĮ Onuškio palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė	
53	Ukmergės r.	66	VšĮ Ukmergės ligoninė	
54	Utenos r.	67	VšĮ Šv. Klaros palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė	
55	Varėnos r.	68	VšĮ Varėnos ligoninė	

Eil. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	LAB PP 2018 m.
	Varėnos r.	69	VšĮ Varėnos pirminės SPC padalinys Merkinės slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninė	
56	Vilkaviškio r.	70	VšĮ Vilkaviškio ligoninė	
57	Vilniaus mst.	71	VšĮ Mykolo Marcinkevičiaus ligoninė	
		72	VšĮ Šv. Roko ligoninė	
		73	VšĮ Vilkpėdės ligoninė	
		74	VšĮ Grigiškių sveikatos priežiūros centras	
		75	UAB „Gemma“ sveikatos centras“	
		76	Vaikų ligoninė, VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų filialas	
		77	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Medicinos centras	
		78	VšĮ Respublikinė Vilniaus universitetinė ligoninė	
		79	VšĮ „Pal. Kun. Mykolo Sopočkos hospisas“	✓
58	Vilniaus r.	80	VšĮ Vilniaus r. Nemenčinės poliklinika VšĮ Nemenčinės palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė	
		81	VšĮ Vilniaus r. centrinė poliklinika VšĮ Riešės palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė	
59	Visagino	82	VšĮ Visagino ligoninė	
60	Zarasų r.	83	Zarasų r. savivaldybės VšĮ Zarasų ligoninė	
Iš viso				2

Šaltinis. Teritorinių ligonių kasų interneto svetainės puslapis „Sveikatos priežiūros įstaigos ir paslaugos“, <http://www.vilniaustlk.lt/index.php?id=48>, žiūrėta 2019-06-20

22 lentelė. Vartotojų ir jiems išduotų leidinių skaičius sveikatos priežiūros įstaigose, teikiančiose slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas steigtuose LAB PP

Eil. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	Įstaigos pavadinimas	LAB PP 2018 m.	Vartotojų skaičius 2018 m.		Išduotis 2018 m.	
				Regos negalia	Kita negalia	Brailio raštu	Garsinės
1-31	Akmenės r., Alytaus mst., Alytaus r., Anykščių r., Birštono, Biržų r., Druskininkų, Elektrėnų, Ignalinos r., Jonavos r., Joniškio r., Jurbarko r., Kaišiadorių r., Kalvarijos, Kauno mst., Kauno r., Kazlų Rūdos, Kelmės r., Kėdainių r., Klaipėdos mst., Klaipėdos r., Kretingos r., Kupiškio r., Lazdijų r., Marijampolės, Mažeikių r., Molėtų r., Neringos, Pagėgių, Pakruojo r., Palangos mst.						
32	Panevėžio mst.	VšĮ Panevėžio palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė	✓	-	50	-	321
33-56	Panevėžio r., Pasvalio r., Plungės r., Prienų r., Radviliškio r., Raseinių r., Rietavo, Rokiškio r., Skuodo r., Šakių r., Šalčininkų r., Šiaulių mst., Šiaulių r., Šilalės r., Šilutės r., Širvintų r., Švenčionių r., Tauragės r., Telšių r., Trakų r., Ukmergės r., Utenos r., Varėnos r., Vilkaviškio r.						
57	Vilniaus mst.	VšĮ „Pal. Kun. Mykolo Sopočkos hospisas“	✓	14	-	-	40
58-60	Vilniaus r., Visagino, Zarasų r.						
Iš viso			2	14	50	-	361
				64		361	

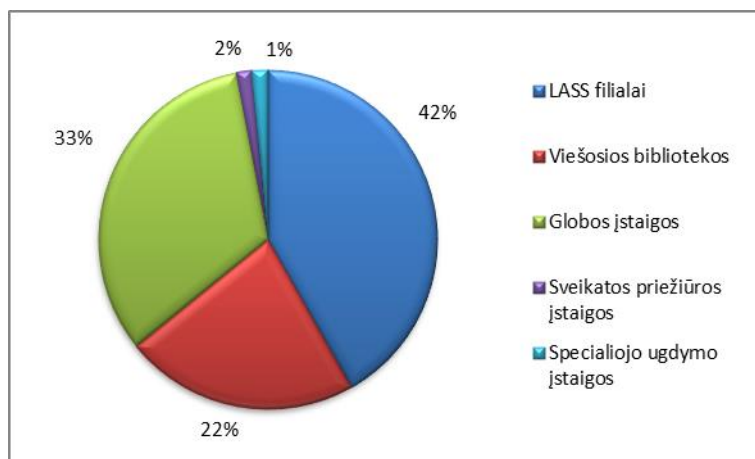
Lietuvos gyventojų sveikatos būklės ir sveikatos priežiūros įstaigų veiklos rodiklių stebėsenos funkcijas vykdančio Higienos instituto interneto svetainėje pateiktuose visuomenės sveikatos analizės leidiniuose skelbiami duomenys apie *stacionarinėse slaugos ir palaikomojo gydymo įstaigose paslaugas gavusius ligonius*. 2018 m. šias *paslaugas gavo 28 246 asmenys* [4].

Analizuojant tyrimo metu gautą informaciją, matyti, kad 2018 m. sveikatos priežiūros įstaigose, teikiančiose slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas, *veikė tik 2 LAB PP*. Šis skaičius *sudaro 2 proc. minėto veiklos profilio įstaigų skaičiaus*. LAB PP *paslaugas gavo 64 vartotojai, arba 0,2 proc. visų praeitais metais šio veiklos profilio įstaigose paslaugas gavusių ligonių skaičiaus*.

TYRIMO REZULTATAI

1. Tyrime dalyvavusios įstaigos ir jų vartotojai

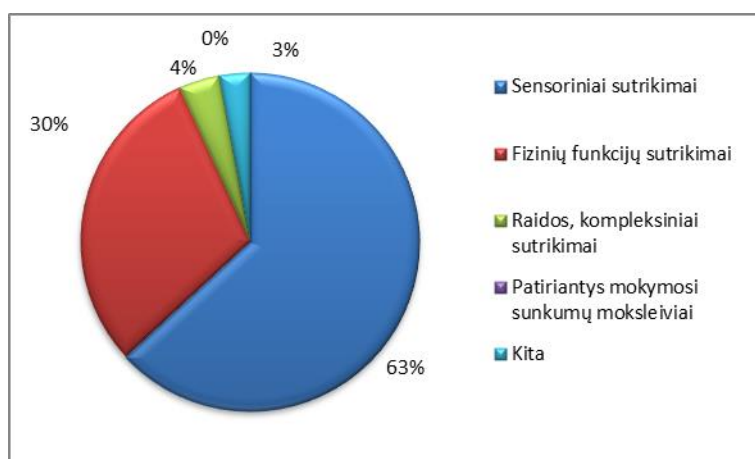
Tyrime dalyvavo 68 LAB PP, kiekvienoje įstaigoje apklausta po 1 įstaigos specialistą (toliau – respondentai). Tyrimo metu apsilankyta 26 LAB PP, telefonu apklausti 42 LAB PP. Didžiausią dalį apklausoje dalyvavusių LAB PP sudaro LASS filialai (42 proc.) ir globos įstaigos (33 proc.) (3 pav.).

3 pav. Tyrime dalyvavusios įstaigos (LAB PP) pagal įstaigų veiklos profilį (N=68)

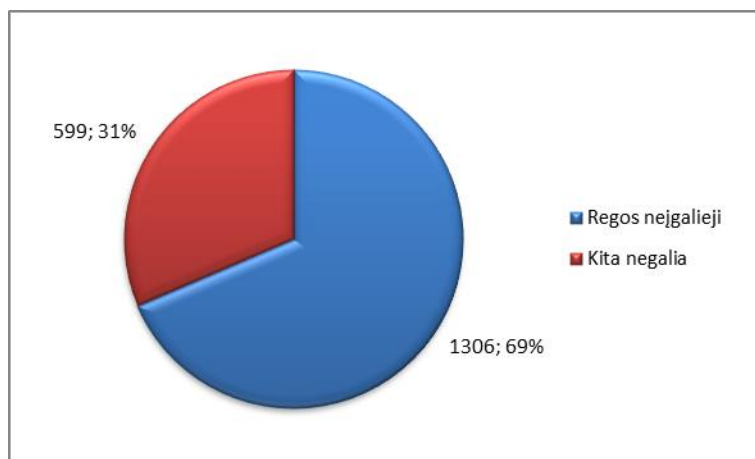
Apklausoje dalyvavusių LAB PP specialistų buvo klausiami, kokie vartotojai (vartotojų grupės) jų įstaigose aprūpinami LAB leidiniais. Atsakymų rezultatai parodė, kad daugiausia LAB paslaugomis įstaigose naudojasi sensorinių (regos negalią) (63 proc.) ir fizinių funkcijų sutrikimų (30 proc.) turintys asmenys (4 pav.).

Tyrimas atskleidė, kad 6 LAB PP paslaugas gavo 38 regos negalią turintys vaikai, tačiau mokymosi sunkumų patiriantys moksleiviai 2018 m. LAB PP nebuvo aptarnaujami.

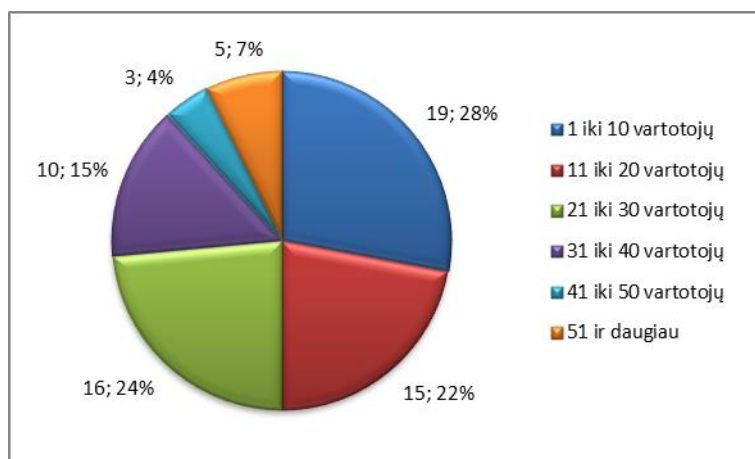
4 pav. LAB PP vartotojai pagal negalios rūšį (N=68)

Vertinant visų LAB PP (83 įstaigų) 2018 m. ataskaitų duomenis, taip pat nustatyta, kad didžiąją dalį (69 proc.) LAB PP aptarnautų vartotojų sudarė asmenys, turintys regos negalią (5 pav.).

5 pav. LAB PP vartotojų skaičius, turinčių regos ir kitą negalią (N=83)

Tyrimo dalyvavusių LAB PP (68 įstaigų) 2018 m. ataskaitų duomenimis, 28 proc. LAB PP vidutiniškai per metus aptarnavo iki 10 vartotojų, 24 proc. LAB PP – nuo 21 iki 30 vartotojų (6 pav.).

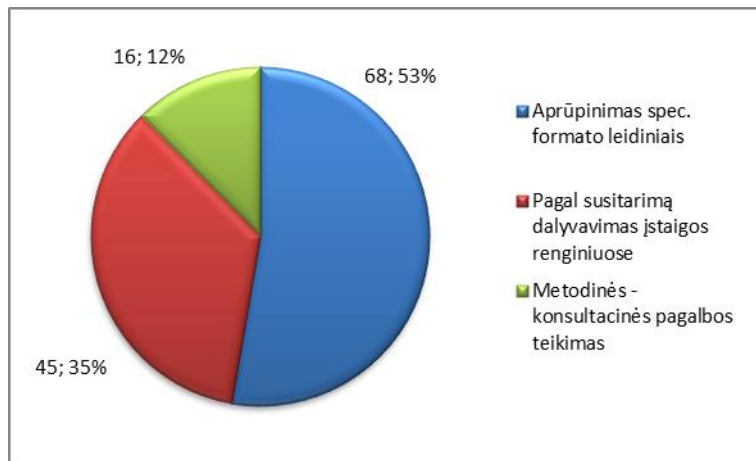

6 pav. Vidutinis 2018 m. LAB PP aptarnautų vartotojų skaičius (N=68)

Apibendrinus tyrimo metu gautus rezultatus, nustatyta, kad didžiausią dalį visų LAB PP (83 įstaigų) vartotojų sudaro asmenys, turintys sensorinių (regos negalią) sutrikimų (apie 70 proc.). Mokymosi sunkumų patiriančių moksleivių LAB PP vartotojų grupėje nenustatyta. Praeitais metais 6 LAB PP paslaugas gavo tik 38 vaikai, turintys regos negalią. Didėnę dalį tyrimo dalyvavusių įstaigų (28 proc.) 2018 m. aptarnavo iki 10 vartotojų, vidutiniškai kas ketvirta (24 proc.) įstaiga – nuo 21 iki 30 vartotojų.

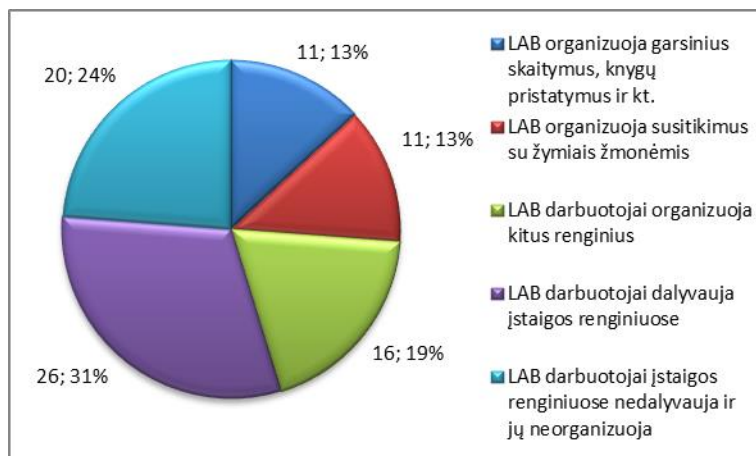
2. LAB sutartinių įsipareigojimų vykdymo vertinimas

Siekiant išsiaiškinti, kaip LAB PP specialistai vertina bendradarbiavimo sutartyje numatytų LAB sutartinių įsipareigojimų vykdymą, tyrimo metu domėtasi, kokias bendradarbiavimo sutartyje numatytas paslaugas ir pagalbą įstaigoms teikia LAB. Apklausoje rezultatai parodė, kad LAB įsipareigojimas teikti įstaigoms leidinius buvo vykdytas pilna apimtimi. Šią paslaugą gavo visos tyrimo dalyvavusios įstaigos. LAB sutartinių įsipareigojimų kontekste ši paslauga sudarė daugiau nei pusę (53 proc.) visų LAB teikiamų paslaugų. 45 respondentai teigė, kad LAB vykdė įsipareigojimą pagal susitarimą dalyvauti įstaigų renginiuose. Mažiausia paminėta metodinė – konsultacinė pagalba (12 proc.) įstaigoms (informacijos LAB PP specialistams teikimas apie leidinių naudojimo apribojimus, Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo apribojimus; informacijos teikimas apie tai, kaip rinkti ir pateikti statistinius duomenis LAB). Šios pagalbos iš LAB sulaukė tik 16 LAB PP (7 pav.).

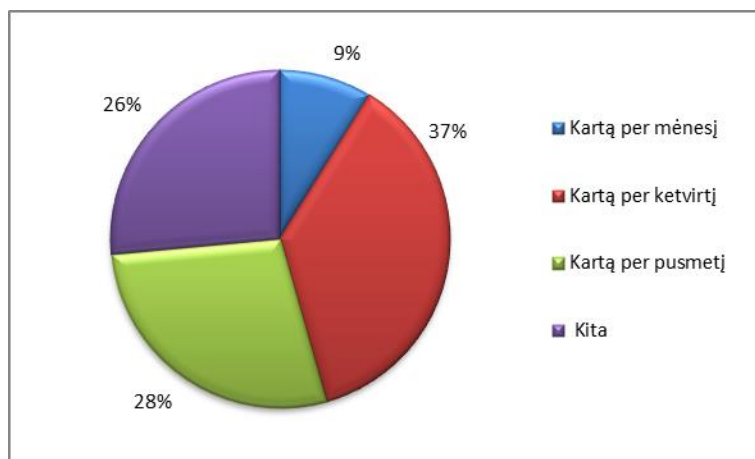
7 pav. LAB sutartinių įsipareigojimų LAB PP vykdymas (N=68)

Vertinant bendradarbiavimo sutartyje numatytą įsipareigojimą pagal susitarimą dalyvauti įstaigos renginiuose, 26 respondentai pažymėjo, kad LAB darbuotojai dalyvauja įstaigos renginiuose. Po 11 apklaustųjų teigė, kad LAB darbuotojai patys organizuoja LAB PP vartotojams garsinius skaitymus, knygų pristatymus arba susitikimus su žymiais žmonėmis (rašytojais, aktorais ir kt.). 16 respondentų pakomentavo, kad LAB darbuotojai organizuoja kitus renginius – įvairias viktorinas, literatūrines-muzikines popietes, renginius, skirtus valstybinėms, kalendorinėms šventėms, aklujų bendruomenei svarbioms atmintinoms datoms paminėti. 20 respondentų atsakė, kad LAB atstovai jų įstaigų renginiuose nedalyvauja ir patys renginių LAB PP vartotojams neorganizuoja (8 pav.).

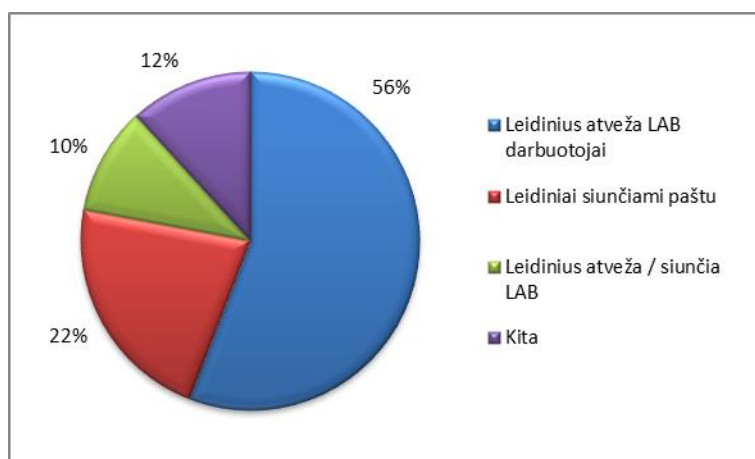
8 pav. LAB dalyvavimas įstaigų (LAB PP) renginiuose (N=68)

Siekiant išsiaiškinti respondentų nuomonę, kaip jie vertina LAB įsipareigojimo atnaujinti leidinių sudėtį vykdymą, tyrimo dalyvių buvo klausama, koku periodiškumu (kaip dažnai) įstaigos gauna iš LAB leidinius. Apklausos rezultatai parodė, kad LAB PP leidinių sudėtis dažniausia atnaujinama kartą per ketvirtį (37 proc.) arba kartą per pusmetį (28 proc.) (9 pav.).

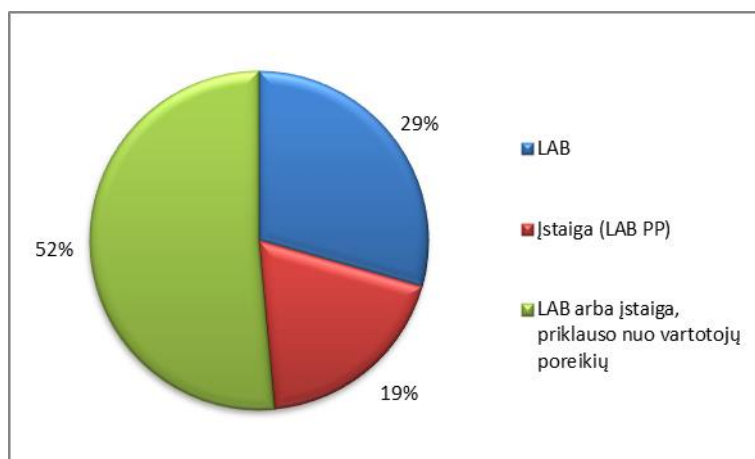
9 pav. LAB leidinių sudėties atnaujinimo LAB PP dažnumas (periodiškumas) (N=68)

Daugiau nei pusė (56 proc.) apklausos dalyvių nurodė, kad leidinius įstaigoms atveža LAB darbuotojai. 12 proc. respondentų pažymėjo, kad iš LAB struktūrinių padalinių leidinius įstaigos atsiveža pačios (atsakymo variantas „kita“) (10 pav.).

10 pav. Leidinių LAB PP pristatymo būdai (N=68)

Tyrimo metu LAB PP specialistų buvo klausiama, kuri iš įstaigų – LAB ar LAB PP rūpinasi leidinių sudėties atnaujinimu. Respondentų atsakymai rodo, kad daugeliu atveju (52 proc.) vartotojų aprūpinimas leidiniais organizuojamas abiejų šalių – LAB arba LAB PP iniciatyva, priklausomai nuo vartotojų poreikių ir pageidavimų (11 pav.).

11 pav. LAB leidinių sudėties atnaujinimą inicijuojanti šalis (įstaiga) (N=68)

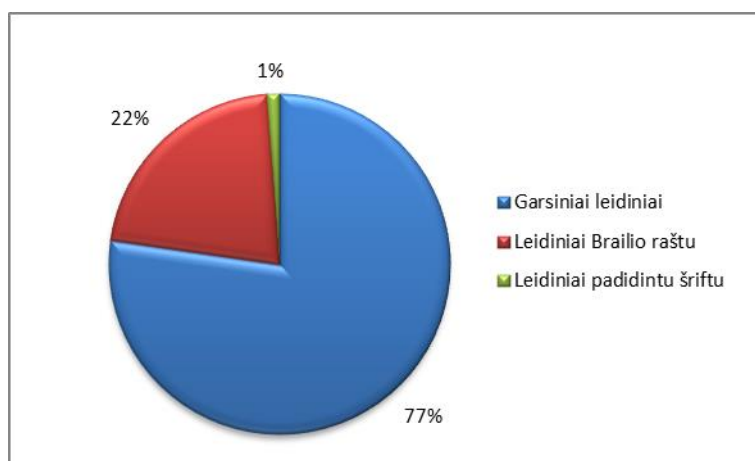
Tyrimas atskleidė, kad LAB vykdo visus bendradarbiavimo sutartyje su LAB PP numatytus įsipareigojimus, kai kurie įsipareigojimai vykdomi didesne apimtimi, nei numatyta, pavyzdžiui, LAB darbuotojai ne tik pagal susitarimą dalyvauja įstaigų organizuojamuose renginiuose, bet ir patys organizuoja LAB PP vartotojams įvairaus formato renginius. Didesnę dalį LAB įstaigoms teikiamų paslaugų sudaro vartotojų aprūpinimas leidiniais, kurie dažniausiai atvežami arba siunčiami įstaigoms paštu vidutiniškai 4 kartus per metus (kartą per ketvirtį).

3. LAB PP vartotojų poreikiai

Tyrimas atskleidė, kad didžiausią paklausą (77 proc.) LAB PP turi garsiniai leidiniai. Šio formato leidinius skaitė visų tyrime dalyvavusių įstaigų vartotojai.

Vertėtų atkreipti dėmesį, kad bendradarbiavimo sutartyje nenumatytas vartotojų aprūpinimas kitais specialiojo formato leidiniais, tačiau 2018 m. LAB PP ataskaitose pateikė informaciją apie knygų Brailio raštu išdavimą savo įstaigų vartotojams.

Apklausoje metu 1 respondentas nurodė, kad LAB aprūpina vartotojus ne tik garsiniais, bet ir leidiniais padidintu šriftu (12 pav.). Duomenis apie LAB PP vartotojų aprūpinimą leidiniais Brailio raštu savo ataskaitose pateikė 17 LAB PP.

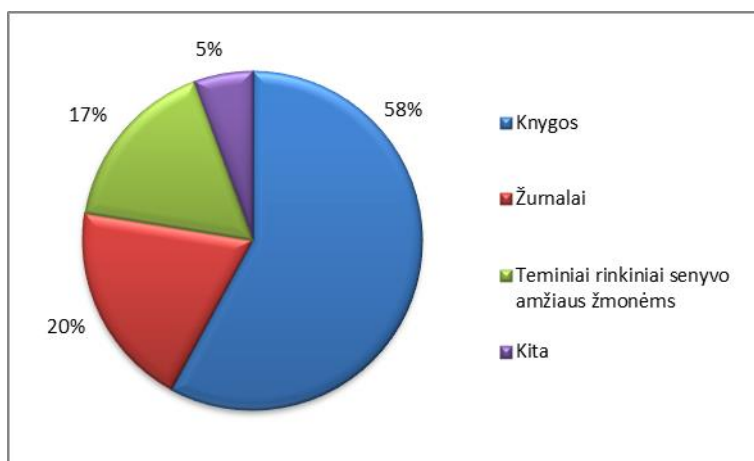
12 pav. Specialiojo formato leidinių paklausa LAB PP (N=68)

Atsižvelgiant į tai, kad LAB PP vartotojai skaito ne tik garsinio formato leidinius, tikslinga būtų papildyti bendradarbiavimo sutarties sąlygas, numatant vartotojų aprūpinimą ne tik garsiniais, bet ir kito formato (Brailio raštu, padidintu šriftu) leidiniais; taip pat LAB turėtų patikslinti statistinių duomenų apskaitos dokumentus – bendradarbiavimo su paslaugų punktais sutarties 1 priedą „Duomenys apie paslaugų punkto skaitytojams išduotus leidinius“ ir ataskaitų lentelę „LAB padalinio statistiniai rodikliai (paslaugų punktai)“ (23 lentelė).

23 lentelė. Tyrimo ataskaitos rengėjų siūlymai dėl LAB PP statistinių duomenų apskaitos patikslinimo

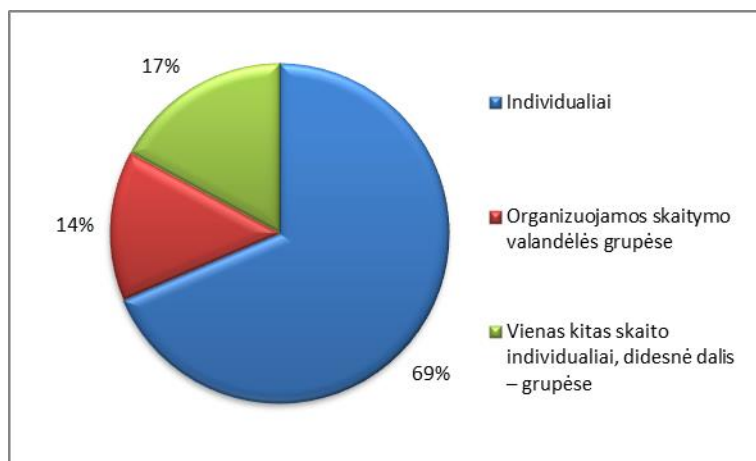
<i>Bendradarbiavimo su paslaugų punktais sutarties 1 Priedas</i>											
Duomenys apie Paslaugų punkto skaitytojams išduotus leidinius											
<i>Vartotojų skaičius</i>		Iš jų persiregistravusių			Iš jų naujai užsiregistravusių			Apsilankymų, susijusių su Bibliotekos paslaugomis, sk.		<i>Išduotis</i>	
<i>Ataskaitos forma</i>											
Lentelė Nr. 3. ____ m. statistiniai darbo rodikliai (LAB paslaugų punktas)											
Eil. Nr.	Paslaugų punktas	<i>Vartotojai</i>			Vartotojų registracija			Vartotojų apsilankymų skaičius	<i>Išduotis</i>		
		<i>Regos negalia</i>	<i>Su kita negalia</i>	<i>Iš viso</i>	Naujai registruoti	Perregistruoti	Iš viso		<i>Brailio raštu</i>	<i>Garsinės</i>	<i>Iš viso</i>
1.											

Tyrimo metu LAB PP specialistų buvo klausiama, kokius garsinius leidinius skaito jų įstaigų vartotojai. Atsakymų rezultatai rodo, kad populiariausios yra knygos (58 proc.), rečiau skaitomi žurnalai (20 proc.) ir LAB sudaromi teminiai rinkiniai senyvo amžiaus žmonėms (17 proc.). Taip pat respondentų apklausa atskleidė, kad kai kurių įstaigų vartotojai pageidauja neregijų meno kolektyvų ir literatūrinių-muzikinių kompozicijų įrašų (5 proc.) (13 pav.).

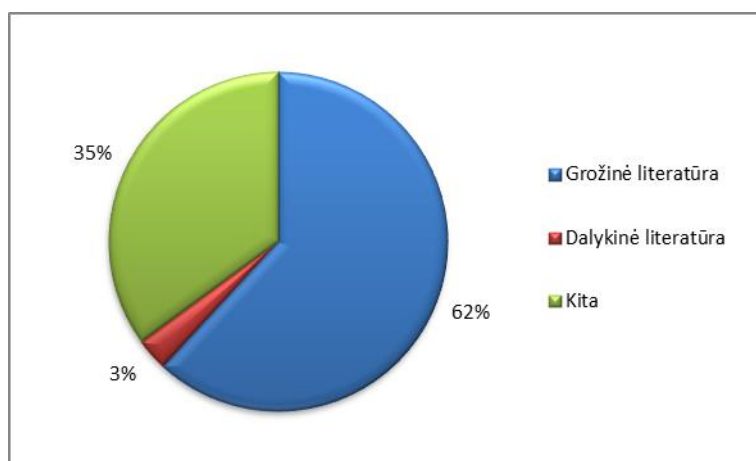
13 pav. Garsinių leidinių paklausa LAB PP (N=68)

Apklausoje domėtasi, kaip LAB PP vartotojai skaito garsinius leidinius. Atsakydami į šį klausimą, respondentai nurodė, kad didžioji dalis vartotojų garsinius leidinius skaito individualiai (69 proc.). Globos paslaugas teikiančiose įstaigose vartotojams organizuojamos garsinių leidinių skaitymo valandėlės grupėse (14 proc.) arba šiose įstaigose individualiai skaito tik vienas kitas vartotojas, o didesnė dalis – grupėse (17 proc.) (14 pav.).

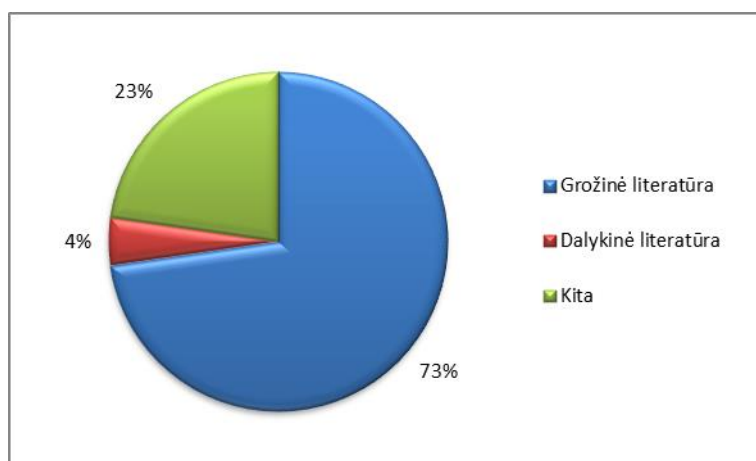
14 pav. LAB PP vartotojų garsinių leidinių skaitymo būdai (N=68)

Respondentų teigimu, populiariausias garsinių knygų žanras – grožinė literatūra (romanai, apysakos, novelės) (62 proc.). Taip pat vartotojai skaito laisvalaikio (kelionės, menas, pomėgiai ir kt.), nuotykių (detektyvai), biografinę (atsiminimai, žymių žmonių biografijos), vaikų literatūrą (35 proc.) (15 pav.). Apklausiant globos arba sveikatos priežiūros įstaigų specialistus, nustatyta, kad šiose įstaigose vartotojai mėgsta skaityti nesudėtingo turinio, senyvo amžiaus žmonėms adaptuotus kūrinius, pasakas, apysakas, trumpus apsakymus, humoreskas, pažintinius, enciklopedinio pobūdžio, lietuvių arba rusų autorių kūrinius.

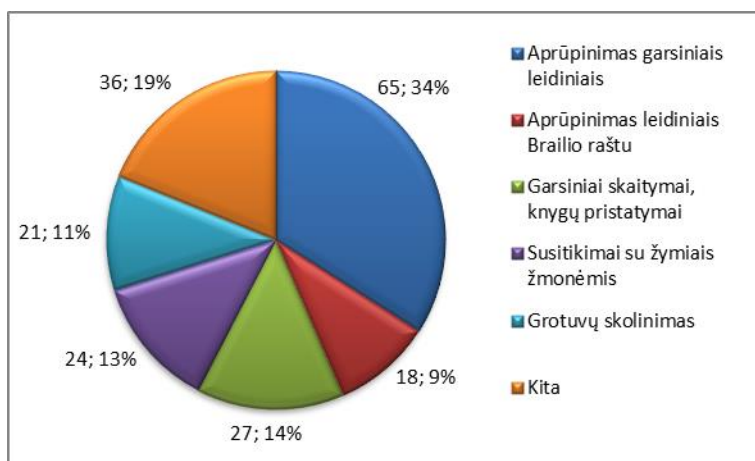
15 pav. LAB PP vartotojų skaitomų garsinių knygų žanrai (N=68)

Populiariausias knygų Brailio raštu žanras LAB PP taip pat yra grožinė literatūra (73 proc.). Respondentų, pasirinkusių atsakymo variantą „kita“ (23 proc.) komentarai: vaikų, nuotykių (detektyvai), programinė (vadovėliai vaikams) literatūra (16 pav.).

16 pav. LAB PP vartotojų skaitomų knygų Brailio raštu žanrai (N=19)

Apklausoje rezultatai parodė, kad didžiausią paklausą LAB PP turi aprūpinimo garsiniais leidiniais (34 proc.) paslauga, kurios poreikį vartotojams pažymėjo 65 tyrime dalyvavusios įstaigos. Atsakymo variantą „kita“ daugiausia pakomentavo LASS filialų specialistai (19 proc.), kurie akcentavo, kad jų įstaigų vartotojams yra reikalingi renginiai, skirti aklųjų bendruomenei svarbių atmintinų dienų paminėjimui (pavyzdžiui, Pasaulinės baltosios lazdelės diena). Garsinių skaitymų, knygų pristatymų ir kitų skaitymo skatinimo renginių (14 proc.) poreikį pažymėjo 27 respondentai, daugiausia tai globos įstaigų specialistai. Susitikimai su žymiais žmonėmis (rašytojais, aktorais ir kt.) (13 proc.) labiausiai būtų paklausūs LASS filialuose ir globos įstaigose. Garsinių leidinių grotuvų skolinimo paslaugą (11 proc.) pažymėjo 21 įstaiga. Ši paslauga būtų reikalinga 10 LASS filialų, 7 globos įstaigų ir 4 viešųjų bibliotekų vartotojams (17 pav.).

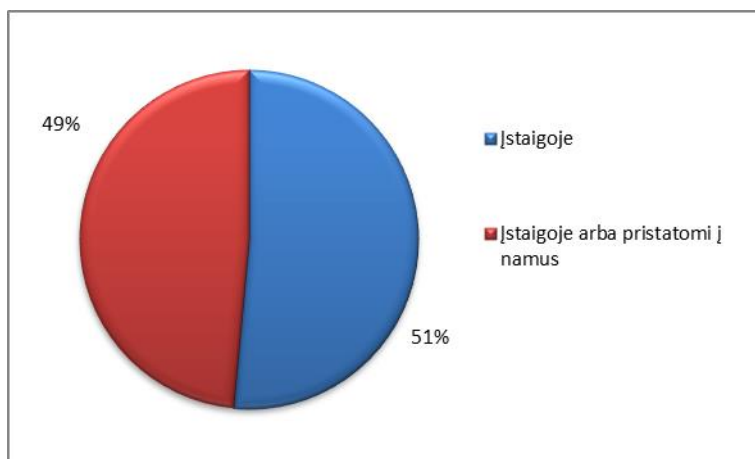

17 pav. Paslaugų poreikis LAB PP (N=68)

Tyrimas atskleidė, kad LAB aprūpina LAB PP vartotojus ne tik garsiniais leidiniais, bet ir kitais specialiojo formato leidiniais (knygomis Brailio raštu, padidintu šriftu). Didesnė dalis LAB PP vartotojų LAB leidinius skaito individualiai (apie 70 proc.), tačiau globos įstaigose vartotojams organizuojamos ir knygų skaitymo valandėlės grupėse. Daugiausia LAB PP skaitomi garsiniai leidiniai (grožinės literatūros žanro knygos). LASS filialuose ir globos įstaigose labiausiai paklausūs yra skaitymo skatinimo renginiai (garsiniai skaitymai, knygų pristatymai) ir susitikimai su rašytojais, aktorais ir kitais žymiais žmonėmis.

4. Vartotojų aprūpinimo LAB paslaugomis įstaigose (LAB PP) organizavimas

Tyrimo metu nustatyta, kad LAB PP vartotojai LAB leidiniais aprūpinami ne vien tik įstaigose (51 proc.), tačiau, esant poreikiui, LAB PP specialistai leidinius pristato skaitytojams ir į namus (49 proc.). Pavyzdžiui, LASS filialų specialistai pažymėjo, kad aprūpina leidiniais senyvo amžiaus neregius, gyvenančius globos įstaigose (18 pav.).

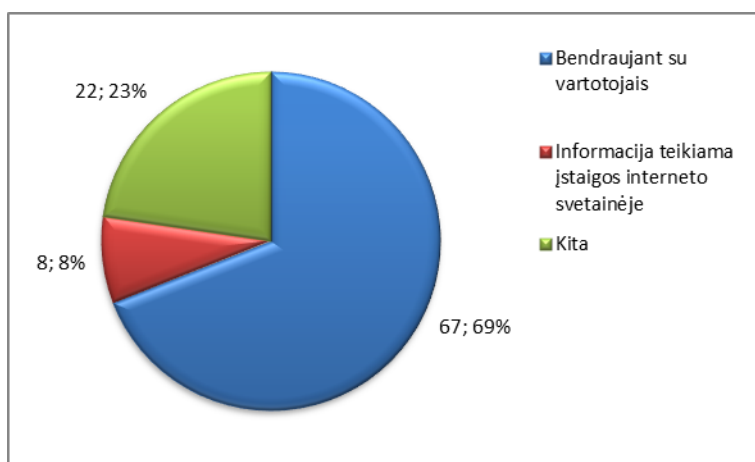

18 pav. Vartotojų aprūpinimo leidiniais vietas (N=68)

Apklausos metu LAB PP specialistų buvo klausiama, kaip jų įstaigų vartotojai informuojami apie galimybę naudotis LAB leidiniais. Beveik visų tyrime dalyvavusių įstaigų specialistai (67 respondentai) pažymėjo, kad dažniausiai vartotojai informuojami bendraujant su jais tiesiogiai (asmeniškai) (69 proc.). 22 respondentai atsakė, kad informacijos apie LAB paslaugas sklaidą padeda vykdyti kiti jų įstaigų partneriai, neregiais besirūpinantys LASS filialai, miestų / rajonų žiniasklaida (atsakymo variantas „kita“). 8 respondentai teigė, kad informacija apie vartotojams teikiamas LAB paslaugas skelbiama jų įstaigų interneto svetainėse (8 proc.) (19 pav.).

Analizuojant LAB PP įstaigų interneto svetainėse pateiktą informaciją, nustatyta, kad apie LAB paslaugas ir vartotojų aprūpinimą LAB leidiniais skelbia tik 21 įstaiga (LAB PP) – 16 viešųjų bibliotekų (iš jų 14 LAB PP) ir 5 globos įstaigos.

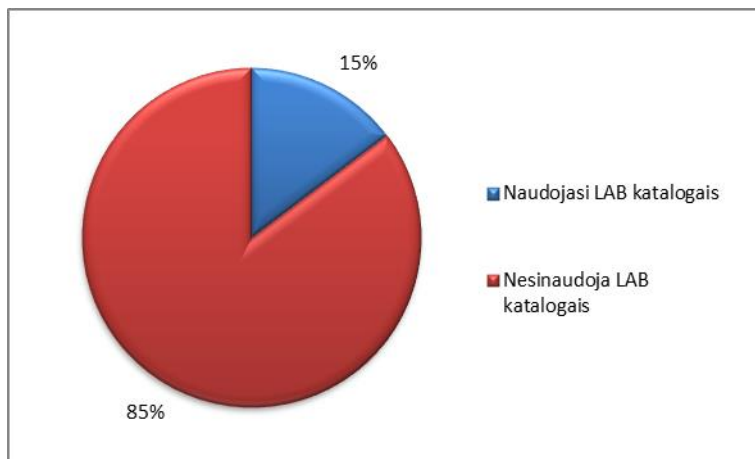
Gražiu informacijos sklaidos pavyzdžiu galėtų būti Lazdijų r. savivaldybės viešosios bibliotekos, kurioje nėra LAB PP, interneto svetainėje pateikiamas išsamus pranešimas vartotojams apie LAB ir jos teikiamas paslaugas (žr. 2 priedo 2 lentelė).

19 pav. Informacijos apie LAB paslaugas sklaidos būdai LAB PP (N=68)

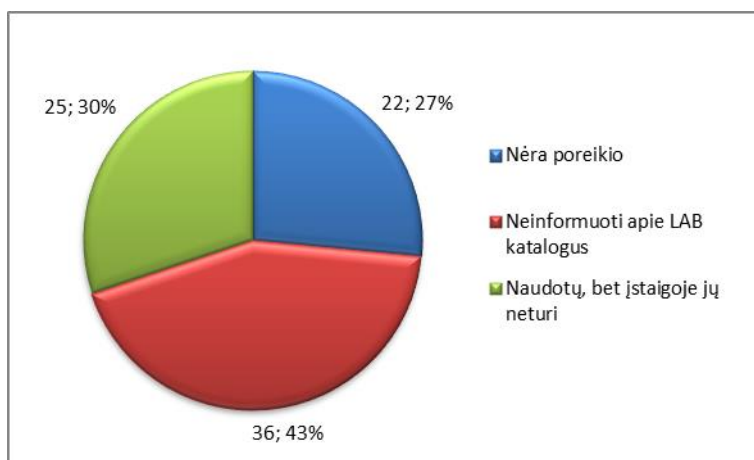
Nuo 2002 m. LAB kasmet leidžia garsinių knygų ir knygų Brailio raštu katalogus, kuriuose pateikiama informacija apie lietuvių kalba LAB garso įrašų studijose įgarsintas knygas arba Brailio raštu leidžiamas knygas. Kataloguose knygos anotuotos, išdėstytos sistemine tvarka, nurodomas jų tiražas, išskirta tifloginė literatūra, pateiktos asmenvardžių ir knygų antraščių rodyklės. Šiais katalogais siūloma naudotis ne tik bibliotekininkams, bet ir skaitytojams.

Tyrimo metu buvo domėtasi, ar LAB PP specialistai, aptarnaudami vartotojus ir aprūpindami juos leidiniais, naudojami LAB katalogais. Kaip matyti iš respondentų atsakymų, didžioji dalis įstaigų (85 proc.), nei garsinių leidinių, nei knygų Brailio raštu katalogais nesinaudoja (20 pav.).

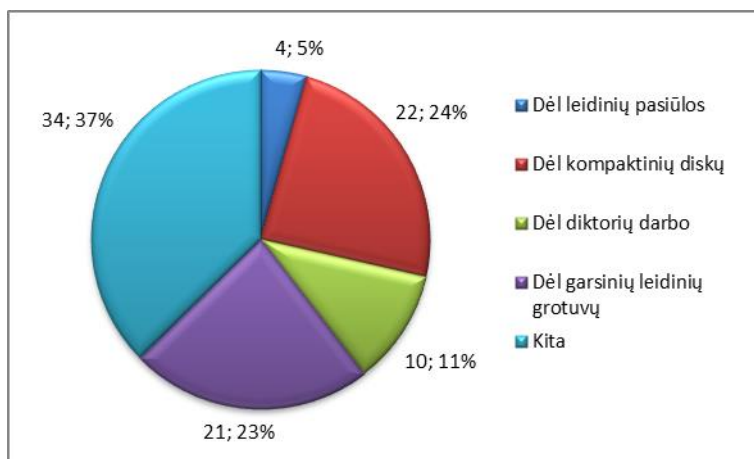
20 pav. Naudojimas LAB katalogais įstaigose (LAB PP) (N=68)

LAB PP specialistų apklausa atskleidė, kad pagrindinė nesinaudojimo LAB katalogais priežastis – informacijos apie šiuos leidinius trūkumas (36 LAB PP). Jeigu įstaigos būtų aprūpintos LAB katalogais, jais naudotųsi 25 LAB PP, iš jų 14 LASS filialų, 6 globos įstaigos ir 5 viešosios bibliotekos. Neturi poreikio naudotis katalogais 22 tyrime dalyvavusios įstaigos (21 pav.). Tyrimo metu respondentams buvo suteikta išsami informacija apie LAB katalogus.

21 pav. Nesinaudojimo LAB katalogais priežastys (N=58)

Siekiant pagerinti LAB paslaugų prieinamumą vartotojams, tyrimo metu LAB PP specialistų buvo klausama, kokių pastabų / pageidavimų jie sulaukia iš vartotojų. Tyrimas atskleidė, kad didžioji dalis vartotojų pastabų ar pageidavimų neturi (atsakymo variantas „kita“, 34 LAB PP). Respondentų teigimu, dažniausiai vartotojai išsako pastabas dėl garsinių leidinių laikmenos (kompaktinių diskų) kokybės (22 LAB PP) arba garsinių leidinių grotuvų (21 LAB PP) (22 pav.).

22 pav. LAB PP vartotojų pastabos /pageidavimai (N=68)

Respondentų komentarai dėl vartotojų pastabų / pageidavimų (atsakymo variantas „kita“, 37 proc.) pateikti 24 lentelėje.

24 lentelė. LAB PP vartotojų pastabos, pageidavimai dėl paslaugų prieinamumo (N=33)

	LAB PP specialistų komentarai	Komentarų skaičius
Dėl leidinių pasiūlos	„Nepakanka leidinių rusų kalba, nes daug skaitančių. Skaitytojai nori naujausių knygų, o LAB per metus gali įgarsinti 3 knygas“, „Trūksta knygų rusų kalba“ „Trūksta knygų lenkų kalba“	3 1
Dėl kompaktinių diskų	„Pasiūtaiko nusiskundimų dėl subraižytų diskų. Vartotojai skundžiasi, kad ne visi diskai pasileidžia, grotuvai neskaito įrašų, peršokinėja įrašas atgal, būna įrašų trukdžių. Greitai susidėvi nuo skaitymo“ „Dažnai sulūžta CD dėklai, labai trapūs“	22 3

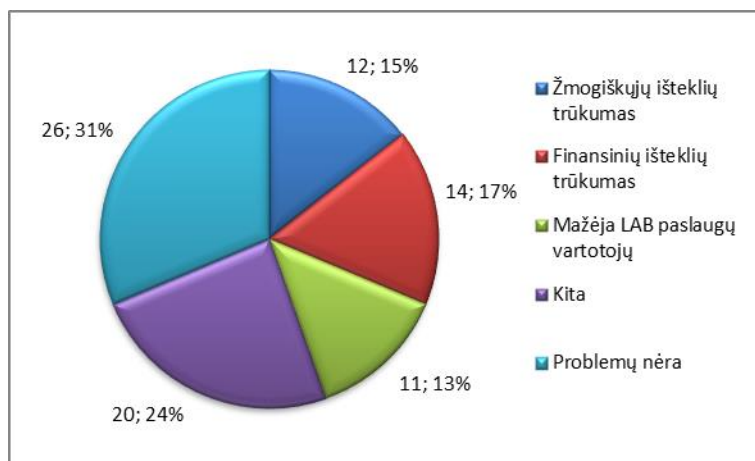
	LAB PP specialistų komentarai	Komentarų skaičius
Dėl diktorių darbo	„Labiau patinka vyriški diktorių balsai, žemas, nerėžiantis vyrų balso tembras. Norėtų, kad knygas įgarsintų vyrai, profesionalūs diktoriai“	6
	„Nepatinka arba ne visų savanorių diktorių darbas, dikcija patinka. Skundžiasi, kad per daug intonacijos skaitant. Atsisako imti savanorių įgarsintas knygas arba klausia, kas įgarsino. Reikėtų savanorių atranką daryti geriau“	5
	„Moterys norėtų knygų, įgarsintų vyrišku balsu, vyrai – moterišku“	1
Dėl garsinių leidinių grotuvų	„Ilgai, apie 3 metus, tenka laukti grotuvų iš Techninės pagalbos neįgaliesiems centro. Norėtų, kad būtų galimybė įsigyti brangesnį, bet kokybiškesnį grotuvą, sutiktų už jį primokėti“	2
	„Grotuvą iš Techninės pagalbos neįgaliesiems centro gauna 6 metams, jam sugedus ilgai tenka laukti remonto. Galėtų būti dažniau keičiami“	3
	„Vartotojai norėtų grotuvų su ausinėmis, kad klausant knygas netrukdytų kitiems palatos pacientams“	1
	„Grotuvų remontas brangus, neverta jų taisyti. Nepasiteisino distancinis grotuvų valdymas“	1
	„Kompensuoja grotuvus be radijo imtuvų, bet žmonės norėtų, kad būtų su jais“	2
	„Kad būtų galimybė išsinuomoti grotuvus, pavyzdžiui, iš LAB, arba turėti grotuvus įstaigoje, kad skaitytojai galėtų juos pasiskolinti vietoje. Skolinimo laikotarpis galėtų būti ilgesnis“	11
	„Norėtų „trys viename“ grotuvų – radijas, kompaktiniai diskai ir kasetės, tuomet skaitytojų padaugėtų“	1
	„Pasitaiko nekokybiškų grotuvų“	1
	„Nauji grotuvai nėra pritaikyti CD, nes su USB“	1
	„Nepatinka nauji grotuvai, seniems žmonėms sudėtinga juos įjungti, nes grotuvai turi per daug mygtukų“	1
	„Grotuvų išdavimo tvarka netobula, jie dažnai pagenda, daugiau naudojami greitai susidėvi“	1
	„Vartotojams trūksta informacijos apie aprūpinimo grotuvais tvarką“	1
	„Garsinių leidinių skaitymui netinka grotuvai su radija“	1
	„Skaitytojai nemoka naudotis miniatiūriniais Daisy grotuvais“	1
„Senesni grotuvai neskaito įrašų“	1	
Atsakymo variantas „Kita“	„Per ilgą leidinių apimtį (4 val.), skaitytojai norėtų trumpų, iki 20 min. trukmės kūrinių“	1
	„Vaikai nori dalyvauti LAB renginiuose dažniau, bet savarankiškai atvykti negali, nes yra neregiai. Vaikų tėvai arba mokytojai pasigenda informacijos LAB tinklalapyje – renginių anonsavimo, nes norint juos atvežti į LAB renginius, reikalingas transportas, suderinti su įstaigos administracija jų išvykimo klausimus iš anksto“	1

Atsižvelgiant į tyrimo metu gautus rezultatus, daroma prielaida, kad informacijos apie LAB paslaugas aprūpinant LAB PP vartotojus leidiniais nepakanka ne tik vartotojams, nes jie dažniausiai informuojami apie garsines knygas arba kitus LAB leidžiamus specialiojo formato leidinius tik tiesiogiai bendraujant su įstaigų specialistais, bet ir patiems įstaigų specialistams. Siekiant kokybiškesnio vartotojų aptarnavimo aprūpinant juos garsiniais leidiniais arba knygomis Brailio raštu, LAB turėtų aktyviau vykdyti informacijos apie LAB paslaugas sklaidą (informuoti LAB PP apie LAB katalogus, rekomenduoti įstaigoms skelbti informaciją apie LAB paslaugas įstaigų interneto svetainėse).

LAB PP specialistų teigimu, teikiant vartotojams LAB paslaugas, daugiausia pastabų / pageidavimų iš vartotojų sulaukiama dėl garsinių leidinių laikmenos kokybės ir garsinių leidinių grotuvų.

5. Respondentų siūlymai dėl LAB paslaugų prieinamumo vartotojams gerinimo

Tyrimo metu domėtasi, su kokiomis problemomis susiduria įstaigos, aptarnaudamos vartotojus. Apklausos rezultatai parodė, kad aptarnaujant vartotojus problemų nekyla 26 įstaigoms. Žmogiškųjų išteklių trūkumą pažymėjo 12 įstaigų, finansinių – 14. Žmogiškųjų išteklių trūkumą labiausiai jaučia globos įstaigos arba LASS filialai, kurie teikia vartotojams LAB paslaugas visuomeniniais pagrindais. Taip pat daugelis LASS filialų stokoja lėšų kurui, kitoms transporto išlaidoms, būtinoms atokiau, kaimo vietovėse gyvenančių vartotojų aptarnavimui aprūpinant juos LAB leidiniais. 8 viešųjų bibliotekų ir 3 LASS filialų specialistai (11 respondentų) išreiškė susirūpinimą dėl mažėjančio LAB paslaugų vartotojų skaičiaus (23 pav.).

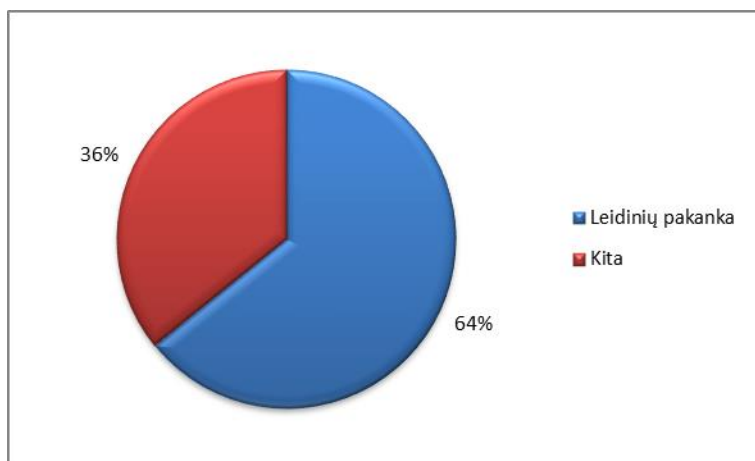
23 pav. LAB PP problemos, išskylančios aptarnaujant vartotojus (N=68)

Respondentų komentarai (atsakymo variantas „kita“, 24 proc.) pateikiami 25 lentelėje.

25 lentelė. LAB PP problemos, išskylančios aptarnaujant tikslinės grupės vartotojus (N=18)

	LAB PP specialistų komentarai	Komen- tarų skaičius
Atsakymo variantas „Kita“	„Darbui trukdo ataskaitų rengimas LAB, jos teikiamos kas pusę metų. Trūksta LAB konsultacijų rengiant ataskaitas. Neaišku, kaip ir kokias ataskaitas reikia pildyti, ar reikia vesti skaitytojų ir jiems išduotų leidinių apskaitą, nes LAB padalinys to neprašo“.	2
	„Retai atvežamos naujos knygos, nėra ką pasiūlyti vartotojams“	1
	„Įstaiga yra už miesto ribų, susisiekimo visuomeniniu transportu nėra, tai apsunkina norinčių savanoriauti asmenų atvykimą, kurie galėtų prisidėti prie įstaigos veiklų, organizuojant labai reikalingas klientams užimtumo paslaugas“	1
	„Įstaigai trūksta įrangos (grotuvų su ausinėmis)“, „Įstaiga turėjo 8 grotuvus, 2 iš jų nepasijungia, todėl visų norinčių negali jais aprūpinti. Reikėtų bent kelių naujų“, „Įstaiga turi tik 1 grotuvą, kuriuo galima skaityti garsinius leidinius, reikėtų dar kokių 5 vnt., tuomet vartotojai galėtų skaityti leidinius po du kambaryje. Šiuo metu leidinių klausosi visi 10 žmonių kartu“, „Įstaigai reikėtų grotuvų, kuriuos reikalui esant galima būtų paskolinti vartotojams“	4
	„Labai smulkus šriftas ant knygos diskelio, reikėtų, kad būtų 14 dydžio ir ne ranka užrašytas knygos pavadinimas“	1
	„Klientų kultūriniam užimtumui organizuoti juos aptarnaujant, teikiant globos ir priežiūros paslaugas, neretai trūksta laiko“, „Laiko trūkumas“	2
	„Galėtų būti garsinių knygų CD dėkluose knygų aprašymai (anotacijos). Tai palengvintų vartotojų aptarnavimą, nes knygų daug, darbuotojai ne visas jas perskaito, todėl norint pasiūlyti knygą skaitytojui, reikia papildomai gaišti laiką, ieškant jos turinio aprašymo“	4
	„Filialo vartotojai rečiau skaito garsinius leidinius vasarą, daugiau rudenį – žiemą. Filialas veža knygas globos namų gyventojams, tačiau pasikeitus ten soc. darbuotojui, pasijuto, kad įstaigos personalas nesuinteresuotas pasiūlyti globos namų gyventojams LAB garsines knygas, nors grotuvą ši įstaiga turi“	1
	„Dirbu viena, vartotojams be LAB paslaugų, teikiamos ir kt. paslaugos. Pasitaiko atvejų, kai skaitytojai, lankydami filiale, patys pasiima garsines knygas, todėl neįrašomos prie išduotų knygų“	1
	„Jauni skaitytojai skaito knygas per ELVIS, viena vertus tai palengvina vartotojų aptarnavimą, tačiau taip filialas juos praranda“	1
	„Įstaigoje daugiausia globojami klientai, turintys proto negalią, aprūpinant juos garsiniais leidiniais, sunku gauti grįžtamąjį ryšį apie jiems suteiktas LAB paslaugas“, „Įstaigoje didelė vartotojų kaita (trumpalaikė globa iki pusės metų), dėl vartotojų negalios specifikos nėra grįžtamojo ryšio iš vartotojų pusės apie jiems suteiktas LAB paslaugas“	2
	„Įstaiga galėtų aptarnauti ir turėtų daugiau vartotojų, tačiau apriboja reikalavimas vartotojams pateikti gydytojų pažymą, kai kurie vartotojai nesikreipia į gydytojus ir atsisako LAB leidinių“	3

Siekiant įvertinti LAB paslaugų prieinamumą vartotojams aprūpinant juos leidiniais, respondentų buvo klausama, ar jų įstaigoms teikiamų LAB leidinių pasiūla yra pakankama. Didesnė dalis LAB PP specialistų pažymėjo, kad LAB leidinių vartotojams pakanka (64 proc.) (24 pav.).

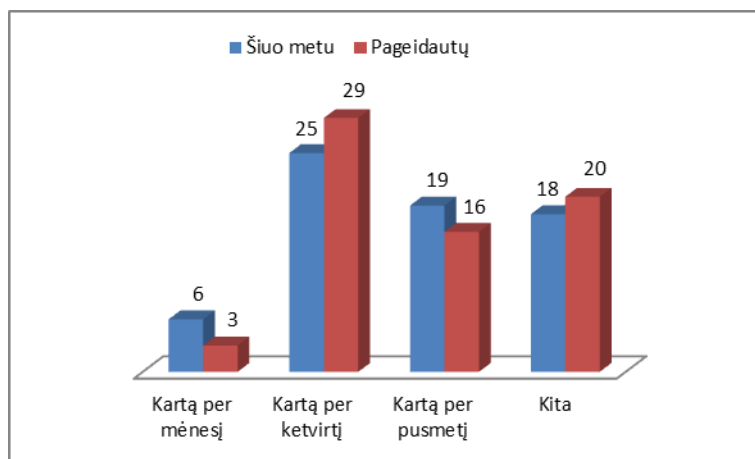
24 pav. Leidinių pasiūlos (asortimento) vertinimas (N=67)

Respondentų komentarai (atsakymo variantas „kita“, 36 proc.) pateikiami 26 lentelėje.

26 lentelė. LAB PP specialistų komentarai dėl leidinių pasiūlos (N=24)

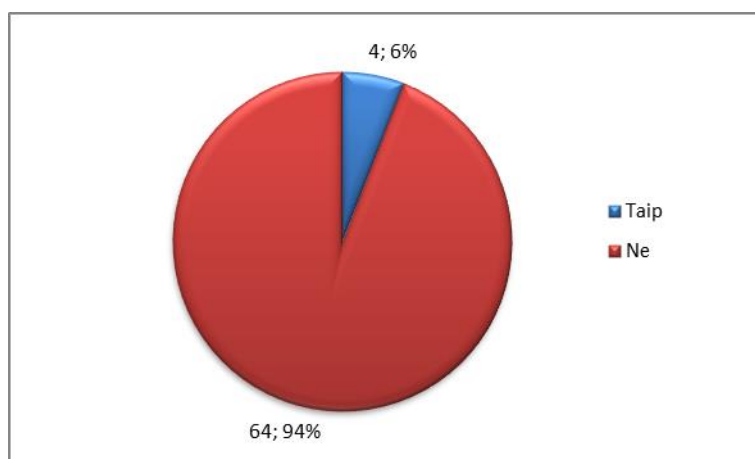
	LAB PP specialistų komentarai	Komen- tarų skaičius
Atsakymo variantas „Kita“	„Iš dalies, vartotojai pasigenda naujų knygų“, „Trūksta naujesnių leidinių, pora skaitytojų pageidauja naujų leidinių rusų kalba“, „Iš dalies, LAB Klaipėdos padalinyje galėtų būti didesnis asortimentas naujų knygų“, „Iš dalies, galėtų būti daugiau naujų leidinių“, „Aktyvūs 4-5 skaitytojai pasigenda naujų knygų, bet iš Klaipėdos jas gauname vėliau arba tokios knygos iš viso dar nėra įgarsintos“, „Vartotojai pasigenda lietuvių autorių knygų, pavyzdžiui, Irenos Buivydaitytės“, „Vartotojai pasigenda grožinės literatūros žanro šiuolaikinių rašytojų kūrinių“, „Pasigenda šiuolaikinės grožinės literatūros“	17
	„Pasigendama klasikos (Aputis, Bieliauskas)“, „Vartotojai pasigenda lietuvių rašytojų kūrinių“, „Iš dalies, trūksta lietuvių autorių, senų kūrinių“, „Skaitytojai pasigenda senų klasikos leidinių lietuvių rašytojų“, „Trūksta poezijos senų autorių“	5
	„Iš dalies, vartotojams reikėtų labai trumpų apysakų, pasakų, novelių, poezijos, adaptuotų tekstų, pageidautina lietuvių autorių, senyvo amžiaus ir sulėtinto suvokimo“, „Iš dalies, vartotojams reikėtų daugiau trumpų, nesudėtingo turinio kūrinių, lietuvių autorių, linksmesnio žanro, humoreskų, anekdotų“	3
	„Trūksta leidinių rusų kalba“, „Trūksta grožinės, vaikų literatūros rusų, lenkų kalbomis, 1 skaitytojas skaito knygas Brailio raštu rusų kalba. Šiomis kalbomis trūksta grožinės literatūros knygų, klasikos, pasakų, kurias skaito pagyvenę žmonės“	2
	„Sunku pasakyti, nes ledinius įstaiga gauna retai“, „Sunku įvertinti, nes knygos atvežamos retai, bet skaičius jų pakankamas, užtenka ilgesniam laikui, nes įstaigoje klientams organizuojama daug kitų užimtumo veiklų“	2
	„Sunku pasakyti, nes dirbu tik 0,5 metų įstaigoje“	1
	„Iš dalies, pasigendama knygų istorine tematika“, „Norėtu, kad būtų įgarsinta daugiau įvairios tematikos knygų (mokslo, istorinių apie partizanus, pažintinės literatūros)“	3
	„Iš dalies. Pasigendama psichologinių knygų, saviugdų, asmens tobulėjimo temomis“	1
	„Iš dalies, trūksta vaikų literatūros“	1
	„Iš dalies, pasigenda nuotykių literatūros“	2

Siekiant pagerinti vartotojų aptarnavimą aprūpinant juos LAB leidiniais, apklausos dalyvių buvo klausiama, kokių dažnumu, periodiškumu turėtų būti atnaujinama leidinių sudėtis įstaigose. Lyginant respondentų atsakymus į klausimus, kokių dažnumu (periodiškumu) iki šiol buvo atnaujinama specialiojo formato leidinių sudėtis (9 pav.) ir kokių dažnumu (periodiškumu) įstaigos pageidautų gauti leidinius iš LAB, 25 pav. matyti, kad ateityje daugiau LAB PP norėtų, kad leidinių sudėtis būtų atnaujinama kartą per ketvirtį (29 LAB PP) arba dar dažniau (atsakymo variantas „kita“) – kas 2 mėnesius (iš 20 atsakiusiųjų pažymėjo 10 LAB PP – 7 LASS filialai ir 3 viešosios bibliotekos).

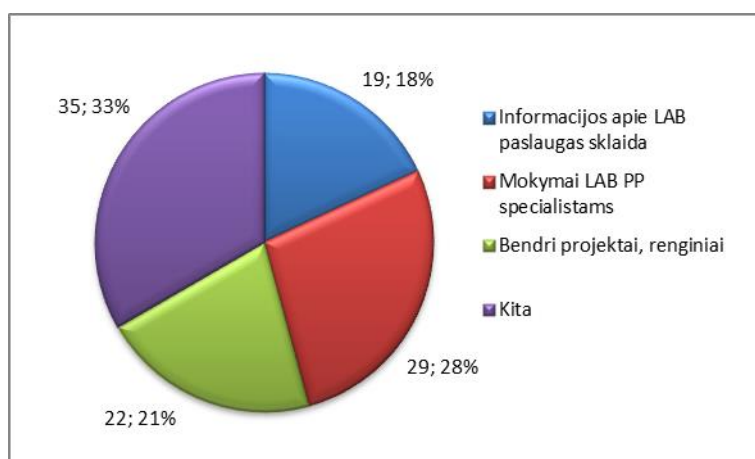
25 pav. LAB PP specialistų pageidavimai dėl leidinių sudėties atnaujinimo dažnumo (periodiškumo) (N=68)

Atsižvelgiant į tai, kad kai kurios įstaigos stokoja finansinių, žmogiškųjų išteklių, tyrimo dalyvių buvo klausama, ar tikslinga būtų mažėjant LAB paslaugų vartotojų skaičiui, pavyzdžiui, esant (arba likus) įstaigoje 5 ir mažiau vartotojų, skaitančių LAB leidinius, jų aptarnavimo LAB PP atsisakyti ir pavesti šias funkcijas tiesiogiai vykdyti LAB padaliniais. Šiam pasiūlymui pritarė tik 4 LAB PP (26 pav.). Pasiūlymui nepritarusių įstaigų nuomone, tikslinės grupės vartotojų aptarnavimas yra tiesioginė jų įstaigų pareiga, nes tai – aklųjų bendruomenės (LASS filialų) nariai arba globos įstaigų klientai ir pan.

26 pav. Ar tikslinga būtų sumažėjus LAB PP vartotojų skaičiui jų aptarnavimą perduoti atgal LAB (N=68)

Respondentų teigimu, LAB paslaugų prieinamumą vartotojams galėtų pagerinti mokymai specialistams (29 LAB PP), bendrai vykdomi projektai ir renginiai vartotojams (22 LAB PP) (27 pav.).

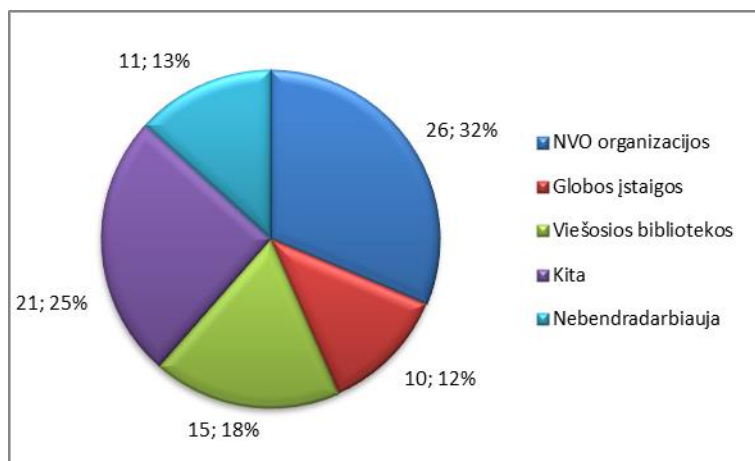
27 pav. LAB PP specialistų siūlymai dėl priemonių, galinčių pagerinti paslaugų prieinamumą vartotojams (N=61)

Respondentų komentarai (atsakymo variantas „kita“, 33 proc.) pateikiami 27 lentelėje.

27 lentelė. LAB PP specialistų siūlomos paslaugų prieinamumo vartotojams gerinimo priemonės (N=35)

	LAB PP specialistų komentarai	Komen- tarų skaičius
Atsakymo variantas „Kita“	„Įstaigos aprūpinimas LAB leidžiamais garsinių ir knygų Brailio raštu katalogais“	1
	„Ant garsinių knygų diskų dėklų atspausdinti knygų anotacijos“, „Nėra anotacijos ant CD apie knygą, išduodant skaitytojams knygas tai būtų labai patogu, darbuotojui nereikėtų papildomai gaišti laiko ieškant informacijos apie knygą ir jos žanrą internete. Gal įmanoma būtų garsinių leidinių anotacijas pateikti LAB tinklalapyje“, „Ant CD reikėtų knygos anotacijos“	3
	„Organizuoti LAB renginius (poezijos, literatūros vakarus, naujų knygų pristatymus) rajoninėje bibliotekoje“, „LAB renginiai vartotojams“ (3), „Įvairūs LAB kultūrinio užimtumo renginiai vartotojams“	5
	„Garsinių leidinių grotuvų skolinimo ilgesniam laikui paslauga“, „Filialo aprūpinimas grotuvais“, „Vartotojų aprūpinimas grotuvais, galimybė juos paskolinti skaitytojams. Filiale naudojamas asmeninis darbuotojo grotuvas“	3
	„Kad LAB informuotų įstaigas, kad jų rajone vyks renginys, kuriame dalyvaus LAB padalinio darbuotojai, nes LASS filialų nariai nežino, pvz., kai renginiai vyksta rajono bibliotekoje, kultūros centruose ir kt. LAB paslaugų sklaida įstaigos organizuojamuose renginiuose“	1
	„Reikėtų aktyvesnio įstaigų informavimo apie LAB paslaugas, produktus ir vykdomas veiklas“ (2), „Reikėtų aktyvesnio domėjimosi (iš LAB pusės) įstaigų veikla ir vartotojams reikalingų paslaugų poreikiu. Naujų knygų pristatymai, susitikimai su skaitytojais ir kt. renginiai“, „Reikėtų aktyvesnio LAB domėjimosi įstaigų veikla ir vartotojams reikalingų paslaugų poreikiu. LAB bendradarbiavimas su Lenkijos ir Rusijos bibliotekomis siekiant pagerinti vartotojų aprūpinimą garsinėmis knygomis lenkų, rusų kalbomis“, „Reikėtų aktyvesnio LAB domėjimosi įstaigų veikla, vartotojams reikalingų užimtumo, kultūrinių renginių, skaitymų, pokalbių valandėlių poreikiu“, „Norėtume aktyvesnio bendradarbiavimo su LAB – Jūsų bibliotekos vykdomų projektų pristatymų, mokymų darbuotojams“.	6
	„Filialui reikėtų knygų Brailio raštu spausdinimo ir įrišimo paslaugų. Skaitančių Brailio raštu filiale yra 2 žmonės, bet jie labai daug perskaito, pageidauja naujų knygų, norėtų knygų religine tematika, apie tikėjimą, Biblijos. Gal yra galimybė knygų Brailio raštu nenurašyti, o perduoti jas mūsų skaitytojams“.	1
	„Galėtų būti didesnis grožinės, mokslinės, literatūros apie sveikatą garsinių leidinių asortimentas“, „Didesnis knygų asortimentas ir jų tiražas, ypač naujų, populiarių knygų“	2
	„Transporto organizavimo pagalba, tuomet galima būtų planuoti skaitytojų nuvežimą į LAB padalinio organizuojamus renginius. Taip pat būtų gerai žinoti preliminarų LAB padalinio renginių metinį planą, tuomet rengiant projekto paraišką filialas galėtų planuoti lėšas kuriai, transportui“	1
	„Yra nemažas poreikis leidinių padidintu šriftu, pageidauja senyvo amžiaus žmonės, bet nėra ką pasiūlyti“	1
	„Vartotojų skaičius padidėtų, jei būtų supaprastinta leidinių išdavimo tvarka – atisakytą reikalavimo senyvo amžiaus vartotojams pateikti pažymą iš gydytojų su rekomendacija skaityti garsinius leidinius. Pavyzdžiui, vartotojams vyresniems nei 70 metų“, „Nereikalauti iš vartotojų pateikti gydytojų pažymą, nes tai sužinojė, jie nesikreipia į gydytojus ir tiesiog atsako bibliotekos paslaugų“(2)	3
	„Garsiniai leidiniai galėtų būti įrašomi ne tik į CD, bet ir į USB laikmeną, kuri tiktų Daisy grotuvams, tai palengvintų ar sumažintų LAB leidybos kaštus. USB galėtų būti dažniau keičiami, ištrinant knygas ir įrašant naujas, paklausias vartotojų tarpe“	1
	„LAB bendradarbiavimas su ugdymo įstaigomis, informacijos apie LAB paslaugas sklaida mokyklose, kaimo vietovėse“	1
	„Skaitymo paslaugos iš savanorių, į globos namus buvo atvykę 5 žmonės, taip pat knygas seneliams skaitė moksleiviai, tai labai pasiteisino“	1
	„Būtų naudingi mokymai, kaip parinkti tekstus seniems žmonėms, išgyvenusiems netektį, depresiją, seminarai, skirti temoms apie knygas, tinkančias senyvo amžiaus žmonėms ir pan.“	1
„Aktyvesnis LAB bendradarbiavimas su LASS filialu, kuris rūpinasi miesto neregiais“ (viešosios bibliotekos specialisto komentaras)	1	

Tyrimo metu buvo domėtasi, su kokiomis kitomis įstaigomis, partneriais bendradarbiauja LAB PP. Atsakydami į šį klausimą respondentai nurodė, kad daugiausia partnerių LAB PP turi nevyriausybinų organizacijų sektoriuje (26 LAB PP). 21 įstaigos specialistai atsakė, kad bendradarbiauja su neįgaliųjų užimtumo centrais, kultūros ar socialinių paslaugų centrais, kaimo bendruomenėmis, mokyklomis, universitetais, muziejais ir kt. rėmėjais (atsakymo variantas „kita“) (28 pav.). Nebendradarbiauja su kitomis įstaigomis 11 LAB PP, iš jų didžioji dalis – LASS filialai (7 LAB PP).

28 pav. Kiti LAB PP partneriai (N=68)

Respondentų apklausa atskleidė, kad daugiau nei pusė tyrime dalyvavusių įstaigų (69 proc.), aptarnaudamos LAB PP vartotojus susiduria su įvairiomis problemomis. Vienos įstaigos stokoja finansinių išteklių (LASS filialai), kitos jaučia personalo trūkumą (globos įstaigos), viešosios bibliotekos akcentavo vartotojų skaičiaus mažėjimo tendencijas, taip pat specialistai įvardijo ir kitokio pobūdžio problemas. Apklausos dalyviai ne tik pritarė LAB tyrėjų siūlymams dėl priemonių, galinčių pagerinti LAB paslaugų prieinamumą vartotojams, bet ir pateikė savo išvalgę. Organizuojant LAB PP paslaugų teikimą vartotojams, LAB turėtų ne tik aktyviau domėtis vartotojų poreikiais, bet ir įstaigų galimybėmis teikti jiems LAB paslaugas. Planuojant paslaugų teikimą LAB PP vartotojams LAB paslaugos turėtų būti diferencijuojamos pagal įstaigų veiklos profilį ir vartotojų poreikius.

IŠVADOS

- LAB PP vartotojų poreikių ir paslaugų prieinamumo tyrimas atskleidė, kad bendradarbiaujant su kitomis įstaigomis *LAB paslaugos teikiamos skirtingo veiklos profilio įstaigose*: LASS filialuose (1), apskričių ir savivaldybių viešosiose bibliotekose (2), globos įstaigose pagyvenusiems ir negalią turintiems suaugusiems asmenims (3), specialiojo ugdymo įstaigose (4) ir sveikatos priežiūros įstaigose, teikiančiose slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas (5). Išanalizavus LAB partnerystės su minėtomis įstaigomis situaciją bendrajame kitų – to paties veiklos profilio ir analogiškas paslaugas potencialiems LAB vartotojams galinčių teikti įstaigų kontekste, matyti, kad LAB paslaugų plėtra galėtų būti vykdoma ir daugelyje kitų panašaus veiklos profilio įstaigose. Situacijos analizė parodė, kad šiuo metu kitose įstaigose veikiantys *LAB PP sudaro 57,2 proc. visų LASS filialų, 35,4 proc. apskričių ir savivaldybių viešųjų bibliotekų, 17,3 proc. globos įstaigų, 3,4 proc. specialiojo ugdymo įstaigų ir tik 2 proc. sveikatos priežiūros įstaigų, teikiančių slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas, skaičiaus*. LAB PP specialistų apklausa atskleidė, kad didžiąją dalį vartotojų LAB PP sudaro suaugusieji asmenys. Tyrimo duomenimis, 2018 m. garsinius leidinius arba knygas Brailio raštu skaitė tik 38 vaikai.
- Tyrimas atskleidė, kad bendradarbiaujant su kitomis įstaigomis *LAB vykdo visus bendradarbiavimo sutartyje numatytus išsipareigojimus, kai kurie LAB sutartiniai išsipareigojimai LAB PP vykdomi net didesne apimtimi*. Aprūpinant LAB PP vartotojus leidiniais, LAB teikia įstaigoms ne tik garsinius leidinius, bet ir knygas Brailio raštu, pavieniais atvejais – leidinius padidintu šriftu, nors šių leidinių teikimas bendradarbiavimo sutartyje neįformintas. Vykdamas išsipareigojimą pagal susitarimą dalyvauti įstaigų organizuojamuose renginiuose, LAB struktūrinių padalinių darbuotojai ne tik juose dalyvauja, bet ir patys organizuoja LAB PP vartotojams įvairaus formato renginius (garsinius skaitymus, knygų pristatymus, literatūrinės-muzikines popietes, viktorinas ir pan.). Respondentų teigimu, rečiau iš LAB įstaigos sulaukia metodinės-konsultacinės pagalbos informuojant įstaigų

darbuotojus apie leidinių naudojimo apribojimus, Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo apribojimus; teikiant rekomendacijas dėl statistinių duomenų LAB rinkimo ir pateikimo.

3. Apklausoje rezultatai parodė, kad didžioji dalis LAB PP vartotojų skaito garsines knygas, populiariausias yra grožinės literatūros žanras. Knygos Brailio raštu skaitomos kas ketvirtoje tyrime dalyvavusiose įstaigose, daugiausia – LASS filialuose ir viešosiose bibliotekose. *Tyrimo metu nustatyta, kad garsinių leidinių paklausa ir leidinių skaitomumas skirtingo veiklos profilio įstaigose yra nevienodas.* LASS filialuose, viešosiose bibliotekose, specialiojo ugdymo įstaigose ir sveikatos priežiūros įstaigose, teikiančiose slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas, šio formato leidiniai skaitomi individualiai. Globos įstaigose vartotojams organizuojamos laisvalaikio užimtumo valandėlės, kurių metu *garsiniai leidiniai, dažniausiai trumpi, lietuvių autorių kūriniai, pasakos arba humoreskos, nesudėtingo turinio, adaptuoti senyvo amžiaus žmonėms, skaitomi grupėmis.* Individualiai šio veiklos profilio įstaigose skaito tik vienas kitas vartotojas.
4. Tyrimo metu nustatyta, kad vartotojų *poreikiai kitoms LAB paslaugoms, pavyzdžiui, renginiams, skirtingo veiklos profilio įstaigose taip pat yra nevienodi.* Poezijos, lietuvių autorių prozos kūrinių, pasakų, humoreskų garsiniai skaitymai, susitikimai su rašytojais, aktorais, spektakliai ir kito formato renginių paklausa ypač didelė globos įstaigose, teikiančiose paslaugas senyvo amžiaus žmonėms. Respondentai teigė, kad globos įstaigos bendradarbiauja su nevyriausybinėmis organizacijomis, ugdymo įstaigomis, kultūros centrais, rėmėjais, savanoriais, kurie organizuoja vartotojams įvairius renginius. LASS filialų vartotojams reikalingi renginiai, skirti aklujų bendruomenei atmintinų švenčių (pavyzdžiui, Pasaulinės baltosios lazdelės diena) paminėjimui, knygų pristatymai ir aptarimai, įvairioms valstybinėms ir kalendorinėms šventėms paminėti skirti renginiai, neregii literatūros konkursai. Viešosios bibliotekos renginius vartotojams organizuoja pačios, todėl šioms įstaigoms labiau aktuali vartotojų aprūpinimo LAB leidiniais paslauga arba bendradarbiavimas su LAB per įvairias projektines veiklas.
5. Tyrimas atskleidė, kad dažniausiai vartotojai apie galimybę naudotis specialiojo formato leidiniais informuojami tik pačiose įstaigose, tai yra asmeniškai. *Siekiant efektyvesnio LAB paslaugų prieinamumo LAB PP vartotojams, LAB turėtų skirti daugiau dėmesio informacijos apie LAB teikiamas paslaugas sklaidai.* Informaciją apie bendradarbiavimą su LAB ir jos paslaugas vartotojams skelbia ne visi LAB PP, todėl daroma prielaida, kad daugeliui potencialių vartotojų ji ne visuomet yra prieinama. Apklausoje dalyviai pritarė, kad informacija apie LAB paslaugas turėtų būti viešinama aktyviau ir ne tik tradicinėmis sklaidos priemonėmis – įstaigų interneto svetainėse arba visuomenės informavimo priemonėmis (lankstinukuose, laikraščiuose, televizijos ir radijo siužetuose, internetinėje žiniasklaidoje). Respondentų nuomone, informacijos apie LAB paslaugas sklaida galėtų būti vykdoma ugdymo (darželiuose, mokyklose), sveikatos priežiūros (ligoninėse, poliklinikose, akių ligų centruose) įstaigose.
6. Apklausa parodė, kad *LAB PP vartotojai turi pastabų dėl garsinių leidinių laikmenos (kompaktinių diskų kokybės), diktorių-savanorių darbo ir garsinių leidinių grotuvų (šios įrangos kokybės, aprūpinimo grotuvais tvarkos ir kt.).* Išsiaiškinus LAB PP specialistų nuomonę dėl LAB leidinių pasiūlos, nustatyta, kad daugelis savarankiškai ir aktyviai skaitančių vartotojų išreiškia pageidavimus dėl naujų knygų įgarsinimo, daugiausia grožinės literatūros žanro, lietuvių rašytojų klasikos žanro knygų. LAB PP specialistai pažymėjo, kad LAB turėtų aktyviau domėtis vartotojų, skaitančių leidinius lenkų arba rusų kalbomis, skaitymo poreikiais. Aprūpinant šiuos vartotojus specialiojo formato leidiniais, LAB galėtų naudotis tarbibliotekinio abonemento paslaugomis užsakant leidinius iš užsienio bibliotekų.

7. Respondentų apklausa atskleidė, kad *daugiau nei pusė (62 proc.) įstaigų, aptarnaudamos vartotojus, susiduria su vienokiom ar kitokiom problemom.* LASS filialai LAB paslaugas vartotojams teikia visuomeniniais pagrindais, todėl šios įstaigos stokoja ne tik finansinių, bet ir žmogiškųjų (personalo) išteklių. Globos įstaigoms ir sveikatos priežiūros įstaigoms, teikiančioms slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas, trūksta užimtumo specialistų. Viešųjų bibliotekų specialistų teigimu, kai kuriose šio veiklos profilio įstaigose stebimos vartotojų skaičiaus mažėjimo tendencijos, viena iš priežasčių – Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo apribojimai, leidžiantys išduoti vartotojams specialiojo formato leidinius tik pateikus negalią, dėl kurios jie negali skaityti įprasto spausdinto teksto, įrodantį dokumentą – neįgalumo pažymėjimą ir/ar gydytojo rekomendaciją skaityti garsines knygas. Respondentų teigimu, pensinio amžiaus vartotojams, kuriems nėra nustatyta regėjimo negalia, tačiau dėl amžiaus yra susilpnėjusi rega, išduodant garsinius leidinius galėtų būti taikomos išimtys.
8. *LAB paslaugų prieinamumą vartotojams galėtų pagerinti įvairios priemonės, kurios turėtų būti vykdomos keliais lygmenimis.* Vartotojų aptarnavimo kokybei LAB PP gerinti, LAB, vykdydama bibliotekos nuostatuose numatytas *kompetencijos centro funkcijas*, bendradarbiaudama su įstaigomis, turėtų daugiau dėmesio skirti kvalifikacijos kėlimo mokymų LAB PP specialistams organizavimui. LAB mokymuose, seminaruose ar konferencijose įstaigų specialistams turėtų būti suteiktos žinios specialiujų poreikių turinčių vartotojų informacinio ir bibliotekinio aptarnavimo klausimais, kaip bendrauti su neregiais ar kitą negalią turinčiais vartotojais, negalinčiais skaityti įprasto spausdinto teksto, kokią literatūrą pasiūlyti skaityti senyvo amžiaus, netektį išgyvenusiems, vienišiams žmonėms, supažindinti specialistus su teisės aktų naujovėmis, techninės pagalbos priemonėmis, skirtomis regėjimo negalią turintiems vartotojams ir pan. Atsižvelgiant į tai, kad *kultūrinio užimtumo paslaugų organizavimas* reikalauja papildomų finansinių ir žmogiškųjų išteklių, planuojant jų organizavimą įstaigose, LAB galėtų *organizuoti renginius ne tik savarankiškai, bet ir kooperuojantis su kitomis miestuose / rajonuose veikiančiomis įstaigomis* (viešosiomis bibliotekomis, mokyklomis, kultūros centrais, nevyriausybinėmis organizacijomis), *savanoriais* ir pan. Planuojant renginių organizavimą ir LAB paslaugų teikimą LAB PP vartotojams, *tikslinga būtų aptarti projektinio bendradarbiavimo perspektyvas ne tik su LAB PP, bet ir kitomis institucijomis (NVO, savivaldybėmis ir kt.).*

REKOMENDACIJOS

1. Informuoti LAB struktūrinių padalinių darbuotojus, dirbančius su LAB PP, apie potencialius LAB partnerius – to paties veiklos profilio ir analogiškas paslaugas vartotojams galinčias teikti įstaigas, pasiūlyti LAB atstovams aptarti su šiomis įstaigomis bendradarbiavimo galimybes.
2. Papildyti bendradarbiavimo sutartyje LAB įsipareigojimo formuluotę, kad LAB PP vartotojai aprūpinami ne tik garsiniais, bet, esant poreikiui, ir kito formato leidiniais – knygomis Brailio raštu, padidintu šriftu.
3. Suvienodinti bendradarbiavimo sutarties 1 priedo „Duomenys apie Paslaugų punkto skaitytojams išduotus leidinius“ ir LAB PP pildomą ataskaitos „Lentelė Nr. 3. ____ m. statistiniai darbo rodikliai (LAB paslaugų punktas)“ formose pildomų duomenų rodiklius: 1. Vartotojų skaičius (bendras vartotojų skaičius, iš jų turintys regėjimo negalią ir kitą negalią), taip pat tikslinga būtų nurodyti aptarnautų vaikų skaičių; 2. Išduotų leidinių skaičius (bendras išduotų leidinių skaičius, iš jų garsiniai leidiniai, knygos Brailio raštu ir padidintu šriftu).
4. Aprūpinant globos įstaigų ir sveikatos priežiūros įstaigų, teikiančių slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas, vartotojus garsiniais leidiniais, tikslinga būtų pagalvoti apie naujų rinkinių senyvo amžiaus žmonėms leidybą, kuriuose būtų įgarsinti trumpi, adaptuoti, lengvai suprantami lietuvių

autorių kūriniai (eilėraščiai, apysakos ir pan.), pasakos, humoreskos, enciklopedinio pobūdžio kūriniai, įterpiančią šiuos rinkinius įvairius tarpus (muzikos, gamtos garsų foną ir pan.).

5. Atkreipti daugiau dėmesio į bendradarbiavimo sutartyje numatytą LAB įsipareigojimą teikti metodinę-konsultacinę pagalbą LAB PP, periodiškai informuoti įstaigas ir teikti joms rekomendacijas dėl statistinių duomenų LAB rinkimo, leidinių išdavimo apribojimų ir pan.
6. Parengti išsamią informaciją viešinimui apie LAB, jos paslaugas, LAB struktūrinių padalinių kontaktinius duomenis ir rekomenduoti LAB PP paskelbti šią informaciją įstaigų interneto svetainėse.
7. Atlikti apskričių ir savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistų apklausą, tikslu išsiaiškinti, kokios regėjimo ar kitą negalią turinčių vartotojų aptarnavimo tendencijos stebimos šio veiklos profilio įstaigose (vertinant vartotojų aptarnavimo rodiklius – vartotojų skaičius didėja, mažėja ir kt.), ar įtakoja šiuos rodiklius teisės aktų reglamentuotas apribojimas išduoti specialiojo formato leidinius vartotojams, tik pateikus negalią, dėl kurios jie negali skaityti įprasto spausdinto teksto, įrodanti dokumentą – neįgalumo pažymėjimą ir/ar gydytojo rekomendaciją skaityti garsines knygas.
8. Svarstyti klausimą dėl respondentų siūlymo parengti įgarsintų knygų turinio anotacijas ir nurodyti literatūros žanrą, kurie būtų pateikiami kartu su CD laikmena (popieriniu formatu dėklo viduje).
9. Informuoti LAB PP apie LAB grotuvų skolinimo ir garsinių leidinių įrašymo paslaugas. Esant galimybėms, rekomenduoti įstaigų specialistams aprūpinti vartotojus garsiniais leidiniais naudojantis elektroninių leidinių valdymo sistemos (ELVIS) paslaugomis.

BIBLIOGRAFINIŲ NUORODŲ SĄRAŠAS

1. Lietuvos aklyjų bibliotekos nuostatai. Patvirtinta Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2016 m. spalio 14 d. įsakymu Nr. ĮV-813. Prieiga per internetą: <<https://labiblioteka.lt/data/public/uploads/2018/11/bibliotekos-nuostatai.pdf>>. Žiūrėta 2019 m. kovo 5 d.
2. Bendroji 2018 metų bibliotekų ataskaita. Prieiga per internetą: <<https://www.lnb.lt/media/public/bibliotekininkui/statistika/statistika2018.pdf>>. Žiūrėta 2019 m. gegužės 6 d.
3. Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymas. Prieiga per internetą: < <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalActEditions/TAR.5A04D7CC7EF6?faces-redirect=true>>. Žiūrėta 2019 m. gegužės 6 d.
4. Sveikatos statistika. Asmens sveikatos priežiūros įstaigos 2018 metų veiklos ataskaita Nr. 1 (sveikata) 2019-04-16. Prieiga per internetą: <<http://www.hi.lt/sveikatos-statistika.html>>. Žiūrėta 2019 m. liepos 12 d.

KLAUSIMYNAS LAB PP SPECIALISTAMS

1. Kokias paslaugas ir pagalbą Jūsų įstaigai teikia LAB?
 1. Aprūpina vartotojus, negalinčius skaityti įprasto spausdinto teksto, specialiojo formato leidiniais
 2. Pagal poreikį ir galimybes organizuoja arba dalyvauja įstaigos organizuojamuose renginiuose
 3. Teikia įstaigos darbuotojams metodinę-konsultacinę pagalbą (informaciją apie teisės aktus, pagalbą rengiant LAB ataskaitas)
2. Kokie vartotojai (vartotojų grupės) aprūpinami specialiojo formato leidiniais Jūsų įstaigoje?
 1. Turintys sensorinių sutrikimų (aklumas, silpnaregystė)
 2. Turintys fizinių funkcijų sutrikimų (cerebrinis paralyžius, Parkinsono liga, paraplegija, artritas ir kt.; slaugos ligoninių, hospisų pacientai, kuriems dėl nusilpimo sunku išsėdėti vertikaloje padėtyje, versti puslapius)
 3. Turintys raidos, kompleksinių sutrikimų
 4. Patiriantys mokymosi sunkumų moksleiviai, kuriems sunku perskaityti tekstą, turintys aktyvumo ir dėmesio sutrikimą
 5. Kita
3. Jeigu vartotojų tarpe turite vaikų, kiek jų aptarnavote 2018 m.?
4. Kokiais specialiojo formato leidiniais aprūpinami Jūsų įstaigos vartotojai?
 1. Garsiniais leidiniais
 2. Leidiniais Brailio raštu
 3. Leidiniais padidintu šriftu
5. Kaip, Jūsų nuomone, LAB vykdo bendradarbiavimo sutarties įsipareigojimą pagal susitarimą dalyvauti Jūsų įstaigos organizuojamuose renginiuose?
 1. LAB darbuotojai organizuoja vartotojams skaitymo skatinimo renginius (garsinius skaitymus, knygų pristatymus)
 2. LAB darbuotojai organizuoja vartotojams susitikimus su žymiais žmonėmis (rašytojais, poetais, aktorais ir kt.)
 3. LAB darbuotojai organizuoja vartotojams kitus renginius (kokius?)
 4. LAB darbuotojai dalyvauja įstaigos organizuojamuose renginiuose
 5. LAB darbuotojai įstaigos renginiuose nedalyvauja ir jų neorganizuoja
6. Kokios paslaugos, Jūsų nuomone, labiausiai reikalingos Jūsų įstaigos vartotojams?
 1. Aprūpinimas garsiniais leidiniais
 2. Aprūpinimas leidiniais Brailio raštu
 3. Skaitymo skatinimo renginiai (garsiniai skaitymai, knygų pristatymai)
 4. Susitikimai su žymiais žmonėmis (rašytojais, poetais, aktorais ir kt.)
 5. Grotuvų skolinimas
 6. Kita
7. Kur Jūsų įstaigos vartotojai aprūpinami specialiojo formato leidiniais?
 1. Leidiniai vartotojams išduodami įstaigoje
 2. Leidiniai vartotojams išduodami įstaigoje, tačiau esant poreikiui leidiniai pristatomi į namus
8. Kaip Jūsų įstaigos vartotojai informuojami apie galimybę skaityti specialiojo formato leidinius?
 1. Vartotojai informuojami asmeniškai
 2. Informacija teikiama įstaigos interneto svetainėje
 3. Kita
9. Ar, aptarnaudami vartotojus, naudojate LAB leidžiamais garsinių knygų arba knygų Brailio raštu katalogais?
 1. Taip
 2. Ne
10. Jei LAB katalogais nesinaudojate, tai kodėl?
 1. Nėra poreikio
 2. Nesu girdėjęs (-usi) apie katalogus
 3. Naudočiau, bet įstaigoje jų neturim
11. Kokius garsinius leidinius skaito Jūsų įstaigos vartotojai?

1. Knygas
 2. Periodinius leidinius (žurnalus)
 3. Teminius rinkinius senyvo amžiaus žmonėms
 4. Kita
12. Kokio žanro garsines knygas skaito Jūsų įstaigos vartotojai?
1. Grožinę literatūrą
 2. Dalykinę literatūrą
 3. Kita
13. Kaip Jūsų įstaigos vartotojai skaito garsinius leidinius?
1. Individualiai (savarankiškai)
 2. Organizuojamos skaitymo valandėlės grupėse
 3. Vienas kitas skaito individualiai (savarankiškai), didesnę dalis – grupėse
14. Kokio žanro knygas Brailio raštu skaito Jūsų įstaigos vartotojai?
1. Grožinę literatūrą
 2. Dalykinę literatūrą
 3. Kita
15. Ar LAB specialiojo formato leidinių pasiūla (asortimentas) yra pakankama?
1. Taip
 2. Kita
16. Kokių dažnumu (periodiškumu) atnaujinama specialiojo formato leidinių sudėtis Jūsų įstaigoje?
1. Kartą per mėnesį
 2. Kartą per ketvirtį
 3. Kartą per pusmetį
 4. Kita
17. Kokie specialiojo formato leidinių pristatymo būdai?
1. Leidinius atveža LAB darbuotojai
 2. Leidiniai siunčiami paštu
 3. Leidinius atveža LAB darbuotojai arba siunčiami įstaigai paštu
 4. Kita
18. Kas rūpinasi specialiojo formato leidinių sudėties atnaujinimu (papildymu)?
1. LAB
 2. Įstaiga
 3. LAB arba įstaiga, priklauso nuo vartotojų poreikių
19. Kokių dažnumu (periodiškumu) pageidautumėt, kad būtų atnaujinama specialiojo formato leidinių sudėtis?
1. Kartą per mėnesį
 2. Kartą per ketvirtį
 3. Kartą per pusmetį
 4. Kita
20. Ar, aptarnaudami vartotojus, sulaukiate iš jų kokių nors pastabų ar pageidavimų?
1. Dėl specialiojo formato leidinių pasiūlos (asortimento)
 2. Dėl kompaktinių diskų
 3. Dėl diktorių darbo
 4. Dėl garsinių leidinių grotuvų
 5. Kita
21. Jei vartotojai turi kokių nors pastabų ar pageidavimų, prašome juos pakomentuoti
22. Ar Jūsų įstaiga, teikdama LAB paslaugas vartotojams, susiduria su kokiomis nors problemomis?
1. Žmogiškųjų išteklių trūkumas
 2. Finansinių išteklių trūkumas
 3. Mažėja specialiojo formato leidinių vartotojų
 4. Kita
 5. Problemų nėra
23. Jei Jūsų įstaiga, teikdama LAB paslaugas vartotojams, susiduria su problemomis, prašome jas pakomentuoti

24. Ar pritartumėte siūlymui, kad mažėjant vartotojų skaičiui Jūsų įstaigoje (likus 5 ar mažiau specialiojo formato leidinių skaitytojų), su jais tiesiogiai bendrautų LAB darbuotojai?

1. Taip
2. Ne

25. Kokios priemonės, Jūsų nuomone, galėtų pagerinti paslaugų prieinamumą LAB vartotojams?

1. Informacijos apie LAB paslaugas sklaida
2. Kvalifikacijos kėlimo mokymai, seminarai specialistams, aptarnaujantiems vartotojus
3. Bendrų projektų vykdymas, kultūrinių – edukacinių renginių vartotojams organizavimas
4. Kita

26. Su kokiomis kitomis įstaigomis bendradarbiaujate teikdami paslaugas LAB vartotojams?

1. NVO organizacijos (kokios?)
2. Globos įstaigomis (kokios?)
3. Bibliotekomis
4. Kita
5. Su kitomis įstaigomis nebendradarbiaujame

27. Kokią įstaigą atstovaujate teikdami vartotojams LAB paslaugas?

1. Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos filialą
2. Viešąją biblioteką
3. Globos įstaigą
4. Specialiojo ugdymo įstaigą
5. Sveikatos priežiūros įstaigą

2 priedas

1 lentelė. LAB PP 2018 m.

Eil. Nr.	Miestas / rajonas	LAB PP pavadinimas, adresas	Įstaigos (LAB PP) veiklos profilis	LAB vartotojų skaičius 2018 m.	Koordinuoja LAB padalinys
1	Akmenė	LASS Akmenės r. filialas, V. Kudirkos g. 13-4	LASS filialas	14	Šiauliuose
2		Akmenės r. socialinių paslaugų namai, Respublikos g. 28	Globos įstaiga	19	Šiauliuose
3	Alytus	Alytaus Jurgio Kunčino viešoji biblioteka, Seirijų g. 2	Viešoji biblioteka	42	Vilniuje
4		Alytaus r. savivaldybės viešoji biblioteka, Naujoji g. 48	Viešoji biblioteka	8	Vilniuje
5	Anykščiai	Anykščių r. savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešoji biblioteka, Vyskupo skv. 1	Viešoji biblioteka	28	Panevėžyje
6	Biržai	LASS Biržų r. filialas, Žemoji g. 1	LASS filialas	29	Panevėžyje
7	Druskininkai	Druskininkų savivaldybės viešoji biblioteka, V. Kudirkos g. 13	Viešoji biblioteka	6	Vilniuje
8	Elektrėnai	Elektrėnų savivaldybės viešoji biblioteka, Draugystės g. 2	Viešoji biblioteka	6	Vilniuje
9	Ignalina	Ignalinos r. savivaldybės viešoji biblioteka, Atgimimo g. 20/1	Viešoji biblioteka	9	Panevėžyje
10	Ignalinos r.	Viešoji įstaiga Mielagėnų Pal. J. Matulaičio parapiniai globos namai, Senoji g. 3, Mielagėnų mstl.	Globos įstaiga	20	Panevėžyje
11	Jonava	LASS Jonavos r. filialas, Chemikų g. 136	LASS filialas	33	Kaune
12		Jonavos globos namai, Žeimių takas 7	Globos įstaiga	10	Kaune
13	Joniškis	LASS Joniškio r. filialas, Žemaičių g. 10-5	LASS filialas	16	Šiauliuose
14		Joniškio Švč. M. Marijos parapijos senelių globos namai „Santara“, Livonijos g. 30	Globos įstaiga	10	Šiauliuose
15	Joniškio r.	Jurdaičių socialinės globos namai, Dvaro g. 25, Jurdaičių k., Skaistgirio sen.	Globos įstaiga	32	Šiauliuose
16	Jurbarkas	Jurbarko r. savivaldybės viešoji biblioteka, Vilniaus g. 4	Viešoji biblioteka	7	Kaune
17	Kaišiadorys	LASS Kaišiadorių r. filialas, Vytauto Didžiojo g. 44b	LASS filialas	14	Kaune
18	Kaunas	Viešoji įstaiga „Gerumo namai“, Medekšinės g. 17	Globos įstaiga	10	Kaune
19	Kazlų Rūda	Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka, Vytauto g. 21	Viešoji biblioteka	10	Kaune

Eil. Nr.	Miestas / rajonas	LAB PP pavadinimas, adresas	Įstaigos (LAB PP) veiklos profilis	LAB vartotojų skaičius 2018 m.	Koordinuoja LAB padalinys
20	Kazlų Rūda	Viešoji įstaiga Kazlų Rūdos socialinės paramos centras, Maironio g. 12	Globos įstaiga	8	Kaune
21	Kelmė	LASS Kelmės r. filialas, Vytauto Didžiojo g. 23	LASS filialas	36	Šiauliuose
22	Kėdainiai	LASS Kėdainių r. filialas, P. Lukšio g. 16-215	LASS filialas	24	Kaune
23		Kėdainių r. savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešoji biblioteka, Didžiosios Rinkos a. 11	Viešoji biblioteka	35	Kaune
24	Klaipėda	LASS Klaipėdos r. filialas, Šviesos g. 3	LASS filialas	28	Klaipėdoje
25	Kretinga	Kretingos r. savivaldybės M. Valančiaus viešoji biblioteka, J. K. Chodkevičiaus g. 1B	Viešoji biblioteka	4	Klaipėdoje
26		Dienos veiklos centras, Kretingos r. savivaldybės biudžetinė įstaiga, Verslo g. 6	Globos įstaiga	35	Klaipėdoje
27		LASS Kretingos r. filialas, J. K. Chodkevičius g. 10-219	LASS filialas	28	Klaipėdoje
28	Kupiškis	Kupiškio r. savivaldybės viešoji biblioteka, Krantinės g. 24	Viešoji biblioteka	4	Panevėžyje
29	Kupiškio r.	Kupiškio socialinės globos namai, Kikonų g. 20, Šnipeliškio k.	Globos įstaiga	32	Panevėžyje
30		Kupiškio socialinių paslaugų centras (Subačiaus senelių globos namai), Kupiškio g. 4, Subačius	Globos įstaiga	6	Panevėžyje
31	Lazdijai	LASS Lazdijų r. filialas, Kauno g. 8	LASS filialas	28	Vilniuje
32	Marijampolė	LASS Marijampolės savivaldybės filialas, Bažnyčios g. 19	LASS filialas	40	Kaune
33	Mažeikiai	Mažeikių r. savivaldybės viešoji biblioteka, Laisvės g. 31	Viešoji biblioteka	10	Šiauliuose
34		LASS Mažeikių r. filialas, Ventos g. 8a	LASS filialas	27	Šiauliuose
35	Mažeikių r.	Plinkšių globos namai, Mokyklos g. 3, Plinkšių k.	Globos įstaiga	19	Šiauliuose
36	Molėtai	Molėtų r. savivaldybės viešoji biblioteka, Inturkės g. 4	Viešoji biblioteka	7	Panevėžyje
37	Molėtų r.	Molėtų r. Alantos senelių globos namai, Naujakurių g. 5, Alantos mstl.	Globos įstaiga	12	Panevėžyje
38	Pakruojis	LASS Pakruojo r. filialas, L. Giros g. 4	LASS filialas	59	Šiauliuose
39	Pakruojo r.	Linkuvos socialinių paslaugų centras, Taikos g. 26, Linkuva	Globos įstaiga	13	Šiauliuose
40		Linkuvos socialinės globos namai, Linkavičių k. 1, Guostagalio sen.	Globos įstaiga	4	Šiauliuose
41	Panevėžys	Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka, Respublikos g. 14	Viešoji biblioteka	18	Panevėžyje
42		Viešoji įstaiga Šv. Juozapo globos namai, Katedros a. 4	Globos įstaiga	29	Panevėžyje
43		Viešoji įstaiga Panevėžio palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė, M. Tiškevičiaus g. 6	Sveikatos priežiūros (palaikomojo gydymo) įstaiga	50	Panevėžyje
44	Panevėžio r.	Viešosios įstaigos Integruotų sveikatos paslaugų centro Grupinio gyvenimo namai demencijomis ir Alzheimerio liga sergantiems asmenims, Pečionių g. 2, Naujūjų k., Karsakiškio sen.	Globos įstaiga	5	Panevėžyje
45		Panevėžio rajono socialinių paslaugų centras, Dariaus ir Girėno g. 28, Ramygala	Globos įstaiga	15	Panevėžyje
46	Pasvalys	Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka, Vytauto Didžiojo a. 7	Viešoji biblioteka	26	Panevėžyje
47		Pasvalio socialinių paslaugų centras, Joniškėlio g. 1	Globos įstaiga	35	Panevėžyje
48	Plungė	LASS Plungės r. filialas, Vandentiekio g. 17	LASS filialas	25	Klaipėdoje
49	Prienai	LASS Prienų r. filialas, J. Brundzos g. 12A	LASS filialas	15	Kaune
50	Radviliškis	LASS Radviliškio r. filialas, Vasario 16-osios g. 15-3	LASS filialas	45	Šiauliuose
51	Raseiniai	Raseinių Marcelijaus Martinaičio viešoji biblioteka, Vytauto Didžiojo g. 1	Viešoji biblioteka	8	Šiauliuose
52		LASS Raseinių r. filialas, V. Kudirkos g. 6	LASS filialas	28	Šiauliuose
53	Raseinių r.	Raseinių r. Blinstrubiškių socialinės globos namai, Dvaro g. 6, Blinstrubiškių k.	Globos įstaiga	4	Šiauliuose
54	Rokiškis	Rokiškio r. savivaldybės Juozo Keliuočio viešoji biblioteka, Kauno g. 7	Viešoji biblioteka	14	Panevėžyje

Eil. Nr.	Miestas / rajonas	LAB PP pavadinimas, adresas	Įstaigos (LAB PP) veiklos profilis	LAB vartotojų skaičius 2018 m.	Koordinuoja LAB padalinys
55	Skuodas	LASS Skuodo r. filialas, Vytauto g. 10	LASS filialas	13	Klaipėdoje
56		Viešoji įstaiga Skuodo globos namai, Gedimino g. 14	Globos įstaiga	52	Klaipėdoje
57	Šakiai	Šakių r. savivaldybės viešoji biblioteka, Gimnazijos g. 1	Viešoji biblioteka	16	Kaune
58	Šalčininkai	LASS Šalčininkų r. filialas, Sodų g. 3a	LASS filialas	37	Vilniuje
59	Šiauliai	Šiaulių mst. savivaldybės globos namai, Energetikų g. 20A	Globos įstaiga	95	Šiauliuose
60	Šiaulių r.	VšĮ „Senolių namai“, Bridų g. 43, Bridų k.	Globos įstaiga	14	Šiauliuose
61	Šilalė	LASS Šilalės r. filialas, Vytauto Didžiojo g. 17	LASS filialas	25	Klaipėdoje
62	Šilutė	Šilutės r. savivaldybės Fridricho Bajoraičio viešoji biblioteka, Tilžės g. 10	Viešoji biblioteka	3	Klaipėdoje
63		LASS Šilutės r. filialas, Liepų g. 16	LASS filialas	25	Klaipėdoje
64	Širvintos	Širvintų r. savivaldybės Igno Šeinaus viešoji biblioteka, I. Šeinaus g. 4	Viešoji biblioteka	8	Vilniuje
65		Labdaros ir paramos fondas Širvintų parapijos globos namai, P. Cvirkos g. 15	Globos įstaiga	7	Vilniuje
66	Švenčionys	LASS Švenčionių r. filialas, A. Rymo g. 10-201	LASS filialas	10	Vilniuje
67	Tauragė	LASS Tauragės r. ir Pagėgių filialas, Prezidento g. 49	LASS filialas	26	Šiauliuose
68	Telšiai	LASS Telšių r. filialas, Iždinės g. 10-1	LASS filialas	28	Klaipėdoje
69	Trakai	Trakų r. savivaldybės viešoji biblioteka, Vytauto g. 69	Viešoji biblioteka	3	Vilniuje
70	Utena	Utenos A. ir M. Miškinių viešoji biblioteka, Maironio g. 12	Viešoji biblioteka	5	Panevėžyje
71		LASS Utenos rajono filialas, Aušros g. 65-2	LASS filialas	20	Panevėžyje
72		Utenos socialinės globos namai, Kupiškio g. 66	Globos įstaiga	30	Panevėžyje
73	Varėna	LASS Varėnos r. filialas, J. Basanavičiaus g. 27-27	LASS filialas	34	Vilniuje
74	Vilkaviškis	LASS Vilkaviškio r. filialas, J. Basanavičiaus a. 11	LASS filialas	35	Kaune
75	Vilnius	Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centras, Ateities g. 44	Ugdymo įstaiga	30	Vilniuje
76		Viešoji įstaiga Antavilių pensionatas, Antavilių g. 11	Globos įstaiga	60	Vilniuje
77		Valakampių socialinių paslaugų namų padaliniai Savarankiško gyvenimo namai ir Trumpalaikės globos centras, A. Kojelavičiaus g. 127	Globos įstaiga	53	Vilniuje
78		Valakampių socialinių paslaugų namai, Rukeliškių g. 44	Globos įstaiga	20	Vilniuje
79		Viešoji įstaiga „Sevilis“, Parko g. 21	Globos įstaiga	100	Vilniuje
80		Viešoji įstaiga „Pal. Kun. Mykolo Sopočkos hospisas“, Rasų g. 4	Sveikatos priežiūros (palaikomojo gydymo) įstaiga	14	Vilniuje
81		Visaginas	Visagino viešoji biblioteka, Taikos pr. 52	Viešoji biblioteka	3
82	Zarasai	LASS Zarasų r. filialas, J. Gruodžio g. 7-42	LASS filialas	13	Panevėžyje
83		Zarasų socialinės globos namai, Aušros g. 18B	Globos įstaiga	27	Panevėžyje
Iš viso				1 905	

2 lentelė. Savivaldybių viešųjų bibliotekų interneto svetainėse informacijos apie LAB paslaugas sklaida*

Eil. Nr.	Miestų ir rajonų viešųjų bibliotekų interneto svetainių apžvalga	Vykde informacijos sklaidą
1	Akmenės r. savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP nėra) Įstaigos interneto svetainės www.abiblioteka.lt puslapyje „Nuorodos“ pateikta informacija „Skaitmeninė biblioteka akliesiems - ELVIS“.	✓
2	Alytaus Jurgio Kunčino viešoji biblioteka (LAB PP)	
3	Alytaus r. savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP) Įstaigos interneto svetainės www.alytus.rvb.lt puslapio „Paslaugos“ skiltyje „Nemokamos paslaugos“ skelbiama: „Garsinės knygos“. Bibliotekos nuostatų 9.5 p. skelbia: „Organizuoti gyventojų su negalia aptarnavimą, sudarant sąlygas naudotis jiems skirta specialiąja literatūra (garsinėmis, Brailio rašto knygomis) bei kitais bibliotekoje esančiais leidiniais“.	✓

Eil. Nr.	Miestų ir rajonų viešųjų bibliotekų interneto svetainių apžvalga	Vykde informacijos sklaidą
4	Anykščių r. savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešoji biblioteka (LAB PP) Įstaigos interneto svetainės www.anyksciuvb.lt puslapio „Paslaugos“ skiltyje „Nemokamos paslaugos“ skelbiama: „ <i>Aklųjų bibliotekėlės knygų Brailio raštu ir garsinių knygų išdavimas akliesiems ir silpnaregiams</i> “.	✓
5	Birštono viešoji biblioteka	
6	Biržų r. savivaldybės Jurgio Bielinio viešoji biblioteka	
7	Druskininkų savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP) Įstaigos interneto svetainės www.bibliotekadruskininkai.lt puslapyje „Paslaugos“ skelbiama: „ <i>Garsinių knygų, Brailio rašto knygų išdavimas</i> “.	✓
8	Elektrėnų savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP) Įstaigos interneto svetainės www.elektrenai.mvb.lt puslapyje „Nuorodos“ skelbiamame Lietuvos bibliotekų sąrašė informacijos apie LAB nėra.	
9	Ignalinos r. savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP) Įstaigos interneto svetainės www.ignalinosvb.lt puslapio „Paslaugos“ skiltyje „Nemokamos paslaugos“ skelbiama: „ <i>Garsinių knygų išdavimas neįgaliesiems</i> “. Puslapio „Struktūra ir kontaktai“ skiltyje „Suaugusių vartotojų aptarnavimo skyrius“ skelbiama: „Abonementas: <...> Knygos Brailio raštu ir garsinės knygos silpnaregiams ir akliesiems“.	✓
10	Jonavos r. savivaldybės viešoji biblioteka	
11	Joniškio r. savivaldybės Jono Avyžiaus viešoji biblioteka	
12	Jurbarko r. savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP) Įstaigos interneto svetainės www.jurbarko-rvb.lt puslapio „Paslaugos“ skiltyje „Nemokamos paslaugos“ skelbiama: „ <i>Garsinių knygų ir knygų Brailio raštu išdavimas</i> “. Puslapyje „Nuorodos“ informacijos apie bendradarbiavimą su LAB nėra.	✓
13	Kaišiadorių r. savivaldybės viešoji biblioteka	
14	Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka	
15	Kauno mst. savivaldybės Vinco Kudirkos viešoji biblioteka	
16	Kauno r. savivaldybės viešoji biblioteka	
17	Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka (LAB PP) Įstaigos interneto svetainės www.kazlurudasvb.lt puslapio „Paslaugos“ skiltyje „Nemokamos paslaugos“ skelbiama: „ <i>Leidinių pristatymas į namus senyvo amžiaus žmonėms, neįgaliesiems</i> “.	
18	Kėdainių r. savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešoji biblioteka (LAB PP) Įstaigos interneto svetainės www.kedainiai.rvb.lt puslapyje „Paslaugos“ skelbiama: „ <i>Garsinės (MP3 formato) knygos</i> “.	✓
19	Kelmės r. savivaldybės Žemaitės viešoji biblioteka	
20	Klaipėdos mst. savivaldybės Imanuelio Kanto viešoji biblioteka	
21	Klaipėdos r. savivaldybės Jono Lankučio viešoji biblioteka	
22	Kretingos r. savivaldybės M. Valančiaus viešoji biblioteka (LAB PP)	
23	Kupiškio r. savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP) Įstaigos interneto svetainės www.kupiskiovb.lt puslapyje „Paslaugos“ skelbiama: „ <i>Naudokitės akliesiems ir silpnaregiams skirtomis garsinėmis knygomis, kompiuterių programine įranga JAWS ir MAGIC</i> “.	✓
24	Lazdijų r. savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP nėra) Įstaigos interneto svetainės www.rsvb.lt puslapio „Paslaugos“ skiltyje „Nemokamos paslaugos“ skelbiama informacija su nuoroda: „ <i>Paslaugos negalintiems įprasto teksto skaityti žmonėms. Plačiau></i> “: „ <i>LAB tai: valstybinės reikšmės biblioteka, pavaldi Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai; biblioteka, aprūpinanti literatūra ir informacija negalinčius skaityti įprastų leidinių akluosius, silpnaregius, kitą negalią turinčius žmones; didžiausia šalyje specialiųjų formatų leidinių leidėja; visą Lietuvą apimantis paslaugų tinklas. Kaip tapti LAB skaitytoju: Reginčiųjų raštu leidiniais (knygomis, žurnalais) Lietuvos aklųjų bibliotekoje gali naudotis VISI skaitytojai be jokių apribojimų - galioja bendrasis skaitytojo pažymėjimas. Specialiųjų formatų leidiniais (garsinėmis knygomis ir žurnalais, spaudiniais Brailio raštu, DAISY formato leidiniais) teisę naudotis turi tik tie asmenys, kuriems oficialiai nustatyta regos ir kita negalia, dėl kurios jie nepajėgia skaityti įprasto formato leidinių*: neregiai, silpnaregiai, regą praradę dėl kitų ligų (pvz., diabeto), negalintys laikyti rankose knygos, versti jos puslapių, turintys skaitymo ir mokymosi sutrikimų (disleksiją, suvokimo problemų ir pan.). *Remiamasi Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymu. Kokius leidinius galima rasti LAB: garsinės knygos, garsinius žurnalus, knygas Brailio raštu, padidinto šrifto leidinius silpnaregiams, daugiafunkčius DAISY formato leidinius. Skaitymo sunkumų neturintys skaitytojai LAB, kaip ir kitose bibliotekose, gali naudotis įprastiniais leidiniais. Kokiais būdais galima naudotis LAB paslaugomis: ateiti į LAB ar jos filialą, gauti LAB leidinius paslaugų punkte, naudotis bibliotekos paslaugomis į namus, gauti bibliotekos leidinius paštu, naudotis virtualiomis LAB paslaugomis iš namų per Elektroninių leidinių valdymo informacinę sistemą ELVIS. LAB. Ateik, sužinok, išgirsk! Mus rasite: LAB Skroblų g. 10, Vilnius Tel. (8-5) 215 0610 info@labiblioteka.lt. LAB interneto svetainė http://www.labiblioteka.lt. ELVIS http://elvis.labiblioteka.lt. LAB Facebook'e“ https://www.facebook.com/Lietuvos.akluju.biblioteka.</i>	✓
25	Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka	

Eil. Nr.	Miestų ir rajonų viešųjų bibliotekų interneto svetainių apžvalga	Vykdė informacijos sklaidą
26	Mažeikių r. savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP) Įstaigos interneto svetainės www.mrvb.lt puslapio „Paslaugos“ skiltyje „Nemokamos paslaugos“ skelbiama: „Meno ir muzikos skaitykloje <...> Knygos Brailio raštu ir garsinės knygos akliems“. Puslapio „Nuorodos“ skiltyje „Bibliotekos“ informacijos apie LAB nėra.	✓
27	Molėtų r. savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP)	
28	Neringos savivaldybės Viktoro Miliūno viešoji biblioteka	
29	Pagėgių savivaldybės Vydūno viešoji biblioteka	
30	Pakruojo r. savivaldybės Juozo Paukštelio viešoji biblioteka	
31	Palangos mst. savivaldybės viešoji biblioteka	
32	Panevėžio mst. savivaldybės viešoji biblioteka	
33	Panevėžio r. savivaldybės viešoji biblioteka	
34	Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka (LAB PP) Įstaigos interneto svetainės www.psvb.lt puslapyje „Nuorodos“ skelbiamų bibliotekų sąrašė informacijos apie LAB nėra.	
35	Plungės r. savivaldybės viešoji biblioteka	
36	Prienų Justino Marcinkevičiaus viešoji biblioteka	
37	Radviliškio r. savivaldybės viešoji biblioteka	
38	Raseinių Marcelijaus Martinaičio viešoji biblioteka (LAB PP)	
39	Rietavo savivaldybės Irenėjaus Oginskio viešoji biblioteka	
40	Rokiškio r. savivaldybės Juozo Keliuočio viešoji biblioteka (LAB PP) Įstaigos interneto svetainės www.rokiskis.rvb.lt puslapio „Skyriai“ skiltyje „Skaitytojų skyrius“ skelbiama: „Garsinių knygų ir periodinių leidinių išdavimas neregiam ir silpnaregiams“.	✓
41	Skuodo r. savivaldybės R. Granausko viešoji biblioteka	
42	Šakių r. savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP) Įstaigos interneto svetainės www.sakiai.rvb.lt puslapio „Paslaugos“ skiltyje „Nemokamos paslaugos“ skelbiama: „Garsinių knygų, Brailio raštu parašytų knygų skolinimas neįgaliesiems Lietuvos aklyjų bibliotekos Kauno filialo dėka vartotojams teikiamos panaudai knygos ir garsiniai dokumentai. Paslauga teikiama: Viešojoje bibliotekoje“.	✓
43	Šalčininkų r. savivaldybės viešoji biblioteka	
44	Šiaulių mst. savivaldybės viešoji biblioteka	
45	Šiaulių r. savivaldybės viešoji biblioteka	
46	Šilalės r. savivaldybės viešoji biblioteka	
47	Šilutės r. savivaldybės Fridricho Bajoraičio viešoji biblioteka (LAB PP) Įstaigos interneto svetainės www.silutevb.lt puslapyje „Skaitytojams“ skelbiama: „Aklyjų ir silpnaregių aprūpinimas garso knygomis, skolinantis iš Lietuvos aklyjų bibliotekos Klaipėdos filialo Šilutės F. Bajoraičio viešoji biblioteka Skaitytojų aptarnavimo skyrius (II a.), tel. 78 216“.	✓
48	Širvintų r. savivaldybės Igno Šeimaus viešoji biblioteka (LAB PP)	
49	Švenčionių r. savivaldybės viešoji biblioteka	
50	Tauragės r. savivaldybės Birutės Baltrušaitytės viešoji biblioteka	
51	Telšių r. savivaldybės Karolinos Praniauskaitės viešoji biblioteka	
52	Trakų r. savivaldybės viešoji biblioteka (LAB PP) Įstaigos interneto svetainės www.trakubiblioteka.lt puslapio „Paslaugos“ skiltyje „Nemokamos paslaugos“ skelbiama: „Garsinių ir Brailio raštu knygų išdavimas akliems ir silpnaregiams“.	✓
53	Ukmergės r. savivaldybės Vlado Šlaito viešoji biblioteka	
54	Utenos A. ir M. Miškinių viešoji biblioteka (LAB PP) Įstaigos interneto svetainės www.uvb.lt puslapio „Paslaugos“ skiltyje „LAB punktas“ skelbiama: „Utenos A. ir M. Miškinių viešojoje bibliotekoje veikia LAB punktas, kuris suteikia galimybę skaitymo sutrikimų turintiems uteniškiams nevaržomai naudotis jų poreikiams pritaikytais leidiniais ir informacija. Leidiniai periodiškai atnaujinami. Utenos punktas bendradarbiauja su artimiausiu Panevėžio filialu, kuris ir kuruoja paslaugų punktą, nuolat atgabena naujus leidinius, atnaujina. Punkto vartotojai gali teikti pageidavimus bibliotekininkams, kurios perduoda LAB. Šia paslauga su gydytojo pažyma gali naudotis garbaus amžiaus senjorai, kurie dėl amžiaus negali skaityti, laikinai negali turintis žmonės, kurie sveiksta po operacijos (negali laikyti knygos rankose, vartyti, gulintys ligoninėje) ir skaitymo sutrikimų turintis vaikai, kurie pedagogų ir gydytojų, logopedų rekomendacija pravertę specialiųjų formatų leidiniai. LAB - tai valstybinės reikšmės biblioteka, skirta žmonėms, turintiems regos ar kitą negalią, dėl kurios jie nepajėgia skaityti įprastų leidinių. Tai vienintelė Lietuvoje biblioteka, leidžianti leidinius specialiųjų poreikių turintiems vartotojams. LAB aptarnauja skaitytojus Vilniuje esančioje centrinėje bibliotekoje, penkiuose filialuose didžiuosiuose Lietuvos miestuose ir 64 paslaugų punktuose visoje Lietuvoje. Utenoje atidarytas 65 – jubiliejinis punktas. LAB yra didžiausia specialiųjų formatų leidinių leidėja ir šiuo metu leidžia visus egzistuojančius specialiųjų formatų leidinius: garsinius (knygas ir žurnalus), kuriuos skaitytojai labiausiai mėgsta visame pasaulyje, nes šiuos leidinius naudoti sąlyginai patogiu, nereikia jokių įgūdžių. Dar leidiniai Brailio raštu (knygos ir periodika), taip pat leidiniai padidinto šrifto, kurie skirti silpnaregiams. Leidžiami studijoms, mokymuisi skirti leidiniai daugiafunkciniu formatu - jie labai patogūs, būtent besimokantiems ir studijuojantiems“. Puslapyje „Partneriai“ teikiama išsami informacija apie LAB, teikiamas paslaugas, LAB padalinius ir kt.	✓

Eil. Nr.	Miestų ir rajonų viešųjų bibliotekų interneto svetainių apžvalga	Vykdė informacijos sklaidą
55	Varėnos r. savivaldybės viešoji biblioteka	
56	Vilkaviškio r. savivaldybės viešoji biblioteka	
57	Vilniaus mst. savivaldybės centrinė biblioteka	
58	Vilniaus r. savivaldybės centrinė biblioteka	
59	Visagino viešoji biblioteka (LAB PP) Įstaigos interneto svetainės biblioteka.visaginas.lt puslapio „Paslaugos“ skiltyje „Nemokamos“ skelbiama: „Garsinių knygų, Brailio rašto knygų išdavimas“.	✓
60	Zarasų r. savivaldybės viešoji biblioteka	
	Iš viso	16
	Iš jų LAB PP	14

* Pastaba. Lentelėje pateikti duomenys, skelbiami įstaigų interneto svetainėse 2019-05-05 - 2019-05-15

3 lentelė. Globos įstaigų (LAB PP) interneto svetainėse informacijos apie LAB paslaugas sklaida*

Eil. Nr.	Globos įstaigose veikiančių LAB PP tinklalapių apžvalga	Vykdė informacijos sklaidą
1	Akmenės rajono socialinių paslaugų namai Įstaigos interneto svetainė www.akmenespn.lt. <i>Informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra, skelbiama bendra informacija apie bendradarbiavimą su įvairiomis įstaigomis ir kt. institucijomis:</i> „Socialinių paslaugų namų tikslas – socialinėmis paslaugomis ugdyti ir stiprinti socialiai pažeidžiamų rajono gyventojų gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas, padėti įveikti socialinę atskirtį. Socialinių paslaugų namai įgyvendindami tikslą: <i>bendradarbiauja su rajono gyventojams socialines paslaugas teikiančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis ir kt. institucijomis, siekia didinti socialinių paslaugų įvairovę, prieinamumą ir veiksmingumą</i> “.	
2	VšĮ Mielagėnų Pal. J. Matulaičio parapiniai globos namai Informacija apie įstaigą skelbiama Ignalinos rajono savivaldybės interneto svetainėje www.ignalina.lt. <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra.</i>	
3	Jonavos globos namai Įstaigos interneto svetainė www.globajonava.lt. <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra.</i>	
4	Joniškio Švč. M. Marijos parapijos senelių globos namai „Santara“ Informacija apie įstaigą skelbiama Joniškio rajono savivaldybės interneto svetainėje www.joniskis.lt. <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra, teikiama tik bendra informacija.</i> „Globos namų gyventojams organizuojamas aktyvus socialinis ir kultūrinis gyvenimas, vykdomi įvairūs kultūriniai ir pramoginiai renginiai, susitikimai, popietės“.	
5	Jurdaičių socialinės globos namai Įstaigos interneto svetainė www.jurdaiciai.lt. <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra.</i> Puslapyje „Gyventojų užimtumas“ pateiktas 2019 m. meno renginių planas.	
6	VšĮ „Gerumo namai“ Įstaigos interneto svetainės nėra. Informacija apie įstaigos naujienas, renginius skelbiama Kauno miesto savivaldybės interneto svetainėje www.kaunas.lt. <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra.</i>	
7	VšĮ Kazlų Rūdos socialinės paramos centras Įstaigos interneto svetainė www.kazlurudospc.lt vartotojams neprieinamas. Informacija apie įstaigą skelbiama Kazlų Rūdos savivaldybės interneto svetainėje www.kazluruda.lt. Informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra, skelbiama tik bendra informacija apie įstaigos teikiamas paslaugas.	
8	BĮ Kretingos Dienos veiklos centras Įstaigos interneto svetainė www.kretingosneigalieji.lt. Rubrikoje „Mūsų partneriai“ bendradarbiavimas su LAB nenurodytas.	
9	Kupiškio socialinės globos namai Įstaigos interneto svetainė kupsgn.lrv.lt. Puslapyje „Teikiamos paslaugos“ nurodyta: „Organizuojama kultūrinė veikla: <...> sudarytos sąlygos <...> skaityti knygas, spaudą (yra biblioteka, pagal poreikį gyventojai aprūpinami knygomis Brailio raštu)...“. <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB nėra.</i>	✓
10	Kupiškio socialinių paslaugų centras (Subačiaus senelių globos namai) Įstaigos interneto svetainė kupiskiospc.lt. Puslapyje „Stacionarių socialinių paslaugų padalinys“ skelbiama bendra informacija apie teikiamas paslaugas. <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra.</i>	

Eil. Nr.	Globos įstaigose veikiančių LAB PP tinklalapių apžvalga	Vykdė informacijos sklaidą
11	BĮ Plinkšių globos namai Įstaigos interneto svetainė www.plinksiugloba.lt . Rubrikos „Paslaugos“ skiltyje „Socialinio darbo, bendravimo ir konsultavimo paslaugos“ skelbiama, kad teikiamos „sociokultūrinės paslaugos (laisvalaikio organizavimas ir užimtumo organizavimas)...“. Informacija apie renginius skelbiama interneto svetainės naujienų puslapyje ir įstaigos Facebook paskyroje. <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra.</i>	
12	BĮ Molėtų rajono Alantos senelių globos namai Įstaigos interneto svetainė www.seneliunamai.eu . Puslapyje „Paslaugos“ skelbiama bendra informacija apie teikiamas paslaugas. Puslapyje „Parama ir labdara“ <i>informacijos apie bendradarbiavimą su LAB nėra</i> . Naujienų puslapyje įkeltas 1 pranešimas (2018-03-14) apie LAB: „Lietuvos aklųjų bibliotekos, Panevėžio filialo atstovai aplankė mūsų globos namų gyventojus ir atvežė įvairių garsinių knygų ir žurnalų. Taip pat skaitė eilėraščius, kuriuos sukūrė poetai neregiai ir silpnaregiai“.	✓
13	Linkuvos socialinių paslaugų centras Informacija apie įstaigą skelbiama Pakruojo rajono socialinių įstaigų interneto svetainėje www.socistaigos.pakruojis.lt . Puslapyje „Linkuvos socialinių paslaugų centras“ skelbiama bendra informacija apie įstaigą ir teikiamas paslaugas. <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra.</i>	
14	Linkuvos socialinės globos namai Įstaigos interneto svetainė linkuvossocglobosnamai.lt . Puslapyje „Paslaugos“ skelbiama bendra informacija apie teikiamas paslaugas. Puslapyje „Užimtumo veiklos“ pateikti 10 laisvalaikio veiklų aprašymai, skaitymo skatinimo veiklos nėra.	
15	VšĮ Šv. Juozapo globos namai Įstaigos interneto svetainė www.juozapogloba.lt . Puslapio „Apie mus“ skiltyje „Bendradarbiavimas“ skelbiama, kad įstaiga <i>bendradarbiauja su LAB Panevėžio padaliniu ir teikiamas LAB paslaugas</i> : „Lietuvos aklųjų bibliotekos Panevėžio filialas. Bendradarbiaujame bibliotekos organizuojamuose renginiuose, skaitymuose, keičiantis literatūrai, įgarsintomis knygomis. Organizuojame literatūrines popietes – susitikimus Globos namuose“.	✓
16	Panevėžio rajono socialinių paslaugų centras Informacija apie įstaigą skelbiama Joniškio rajono savivaldybės interneto svetainėje www.joniskis.lt . <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra.</i>	
17	VšĮ Integruotų sveikatos paslaugų centro Grupinio gyvenimo namai demencijomis ir Alzheimerio liga sergantiems asmenims Informacija apie įstaigą skelbiama VšĮ Integruotų sveikatos paslaugų centro interneto svetainėje www.ispcentras.lt . <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra.</i>	
18	Pasvalio socialinių paslaugų centras Įstaigos interneto svetainė seneliai.pasvalys.lt . Puslapyje „Paslaugos“ skelbiama informacija apie teikiamas paslaugas. <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra.</i>	
19	BĮ Raseinių rajono Blinstrubiškių socialinės globos namai Įstaigos interneto svetainė www.bsgn.lt . Puslapio „Paslaugos“ skiltyje „Papildomos paslaugos“ skelbiama informacija apie laisvalaikio ir užimtumo organizavimą. Puslapyje „Renginiai“ pateikiami įstaigoje įvykusių kultūrinių renginių aprašymai. <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra.</i>	
20	VšĮ Skuodo globos namai Informacija apie įstaigą skelbiama Skuodo Švč. Trejybės parapijos interneto svetainėje skuodoparapija.lt . Puslapyje „Paslaugos“ skelbiama informacija apie teikiamas paslaugas. <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra.</i>	
21	Šiaulių miesto savivaldybės globos namai Įstaigos interneto svetainė www.siauliuglobosnamai.lt . Puslapio „Paslaugos“ stacionarios slaugos ir globos padalinio skiltyje „Užimtumas“ skelbiama, kad „Gyventojai gali naudotis <...> namuose esančia biblioteka“. Puslapyje „Partneriai“ <i>skelbiamų partnerių sąraše LAB nėra</i> . <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra.</i>	
22	VšĮ „Senolių namai“ Internete skelbiama įstaigos interneto svetainė www.senoliunamai.lt vartotojams neprieinama. Informacija apie renginius skelbiama Facebook paskyroje. <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra.</i>	
23	Labdaros ir paramos fondas Širvintų parapijos globos namai Informacija apie įstaigą ir teikiamas paslaugas skelbiama interneto svetainėje www.sirvintuparapija.lt . Laisvalaikio ir užimtumo paslaugų aprašyme nurodyta, kad vartotojams organizuojamas „laikraščių, žurnalų, įvairios literatūros leidinių skaitymas ir aptarimas“. Interneto svetainėje nurodyta, kad vykdomi naujos globos namų svetainės perkėlimo darbai, laikinai išsamesnė informacija prieinama Facebook paskyroje. <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra.</i>	

Eil. Nr.	Globos įstaigose veikiančių LAB PP tinklalapių apžvalga	Vykdė informacijos sklaidą
24	Utenos socialinės globos namai Įstaigos interneto svetainė www.utenosgn.lt . Puslapyje „Bendradarbiavimas“ skelbiamų partnerių sąraše LAB nėra. Puslapio „Paslaugos“ skiltyje „Kultūrinės paslaugos“ nurodyta, kad vartotojams organizuojamos įvairios popietės, susitikimai, yra literatų klubas. <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra.</i>	
25	VšĮ Antavilių pensionatas Įstaigos interneto svetainė www.antaviliai.lt . Puslapyje „Socialiniai partneriai“ įkeltas LAB logotipas. Puslapio „Paslaugos“ skiltyje „Laisvalaikio ir užimtumo“ pateikta informacija apie šias paslaugas. <i>Detalios informacijos apie LAB paslaugas nėra.</i>	✓
26	BĮ Valakampių socialinių paslaugų namų padaliniai Savarankiško gyvenimo namai ir Trumpalaikės globos centras Įstaigos interneto svetainė www.valakampiuspn.lt . <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra.</i>	
27	Valakampių socialinių paslaugų namai Įstaigos interneto svetainė www.valakampiuspn.lt . <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra.</i>	
28	VšĮ „Sevilis“ Įstaigos interneto svetainė sevilis.lt . <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra.</i>	
29	VšĮ „Pal. Kun. Mykolo Sopočkos hospisas“ Įstaigos interneto svetainė www.hospisas.lt . <i>Detalios informacijos apie bendradarbiavimą su LAB ir vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra.</i>	
30	Zarasų socialinės globos namai Įstaigos interneto svetainė www.zarasusgn.lt . Puslapyje „Mūsų partneriai“ nurodyta, kad įstaiga bendradarbiauja su LAB. Puslapio „Teikiamos paslaugos“ skiltyje „Laisvalaikio organizavimas“ nurodyta, kad vartotojams organizuojamos „literatūrinės popietės“, tačiau <i>detalios informacijos apie vartotojams teikiamas LAB paslaugas nėra.</i>	✓
	Iš viso	5

* Pastaba. Lentelėje pateikti duomenys, skelbiami įstaigų interneto svetainėse 2019-06-05 - 2019-06-15